

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอสบปราบ
ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕
(ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๔)

สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ
จังหวัดลำปาง

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๑.๒ ร้อยละของความสำเร็จในการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๔)
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอสปปราบ ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๔) ฉบับนี้ ได้จัดทำตามแนวทางการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเกษตรจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รอบ ๒ ซึ่งกรมส่งเสริมการเกษตรได้ตระหนักถึงความสำคัญในการวางแผนพัฒนาอาชีพและทรัพยากรทางการเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นพัฒนางานด้านการเกษตร อันจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรและเพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรด้านการเกษตรมีความยั่งยืน ผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมและตามความต้องการของเกษตรกรและชุมชนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อเป็นแผนในการพัฒนางานด้านส่งเสริมการเกษตรในระดับอำเภอต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอสปปราบ จังหวัดลำปาง
สิงหาคม ๒๕๖๔

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	จ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	๑
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๒.๑ สภาพภูมิประเทศ พื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม และลักษณะทิศทางการลาดชัน	๒
๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๓
๓. สภาพภูมิอากาศ	๑๓
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๑๓
๓.๒ ฤดูกาล	๑๓
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๑๔
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๑๕
๔. เส้นทางคมนาคม	๑๖
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน๑๖	
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๑๗
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๑๗
๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๗
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๗
๖.๒ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	๑๘
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง	๑๘
๖.๔ การศึกษา	๑๘
๖.๕ สาธารณสุข	๑๘
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๘
๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๒๐
๘. องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๒๑

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอสบปราบ	๒๓
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๒๓
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๒๓
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๖
๒. การจัดทำ TOWS Matrix	๓๘
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ	๓๘
๑. แนวทางการพัฒนา	๓๘
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๓๘
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๓๘
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๐
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๔๑
ภาคผนวก	๔๔
- โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ตำบลแม่แก้ว	๔๕
- โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ตำบลนายาง	๕๑
- โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ตำบลสมัย	๕๗
- โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ตำบลสบปราบ	๖๓

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ คำอธิบายสัญลักษณ์แผนที่ดินตามกลุ่มและข้อจำกัด อ.สบปราบ	๔
ตารางที่ ๒ สถิติปริมาณน้ำฝนอำเภอสบปราบ ปีพ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑	๑๔
ตารางที่ ๓ สถิติอุณหภูมิจังหวัดอำเภอสบปราบ ปีพ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๑	๑๕
ตารางที่ ๔ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย/รายได้บุคคลเฉลี่ย	๑๘
ตารางที่ ๕ จำนวนพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอสบปราบ	๒๑
ตารางที่ ๖ กลุ่มเกษตรกรที่มีการรวมตัวเป็นนิติบุคคล	๒๒
ตารางที่ ๗ เกษตรกรต้นแบบอำเภอสบปราบ	๒๓
ตารางที่ ๘ ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอสบปราบ	๓๔
ตารางที่ ๙ ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอสบปราบ	๓๔
ตารางที่ ๑๐ ปฏิทินกิจกรรมในการดูแล พืช สัตว์ และประมง ในพื้นที่อำเภอสบปราบ	๓๕
ตารางที่ ๑๑ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๓๖
ตารางที่ ๑๒ TOWS Matrix ด้านการเกษตรในพื้นที่อำเภอสบปราบ	๓๘

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครองของอำเภอสบปราบ	๑
ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของอำเภอสบปราบ	๒
ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าของอำเภอสบปราบ	๓
ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอสบปราบ	๓
ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดินของอำเภอสบปราบ	๑๖
ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอสบปราบ	๒๐
ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอสบปราบ	๒๙
ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงทรัพยากรน้ำอำเภอสบปราบ	๓๐
ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับนาข้าว	๓๑
ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงพื้นที่นาข้าวในชั้นความเหมาะสมต่างๆ	๓๑
ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับมันสำปะหลัง	๓๒
ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงพื้นที่มันสำปะหลังในชั้นความเหมาะสมต่างๆ	๓๒
ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	๓๓
ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงพื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในชั้นความเหมาะสมต่างๆ	๓๓

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้งและขนาดพื้นที่

ที่ตั้ง อำเภอสบปราบ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดลำปาง ห่างจากจังหวัดลำปางประมาณ ๕๔ กิโลเมตร มีเส้นทางหลวงหมายเลข ๑ ตั้งอยู่หลักกิโลเมตร ที่ ๕๔๙ (ถนนพหลโยธิน) ระหว่างหลักกิโลเมตรที่ ๕๓๗ ถึง ๕๖๓.๕ ตัดผ่านตอนกลางของอำเภอ

ขนาดพื้นที่ อำเภอสบปราบ มีพื้นที่ประมาณ ๕๐๒.๔๖ ตารางกิโลเมตรหรือ ๓๑๔,๐๔๐ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอเกาะคา และอำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอเถิน จังหวัดลำปาง และอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง และอำเภอวังชิ้น จังหวัดแพร่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง

ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงขอบเขตการปกครองของอำเภอสบปราบ

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอสบปราบแบ่งเขตการปกครอง จำนวน ๔ ตำบล ได้แก่

๑. ตำบลสบปราบ จำนวน ๑๕ หมู่บ้าน
๒. ตำบลนายาง จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน
๓. ตำบลแม่กัวะ จำนวน ๘ หมู่บ้าน
๔. ตำบลสมัย จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน

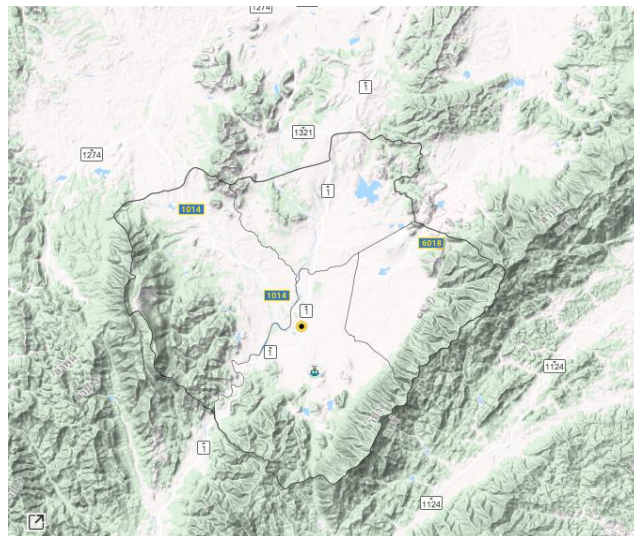
และแบ่งเขตการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่

๑. เทศบาลตำบลสบปราบ
๒. องค์การบริหารส่วนตำบลสบปราบ
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลนายาง
๔. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กัวะ
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลสมัย

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพภูมิประเทศ พื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม และลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

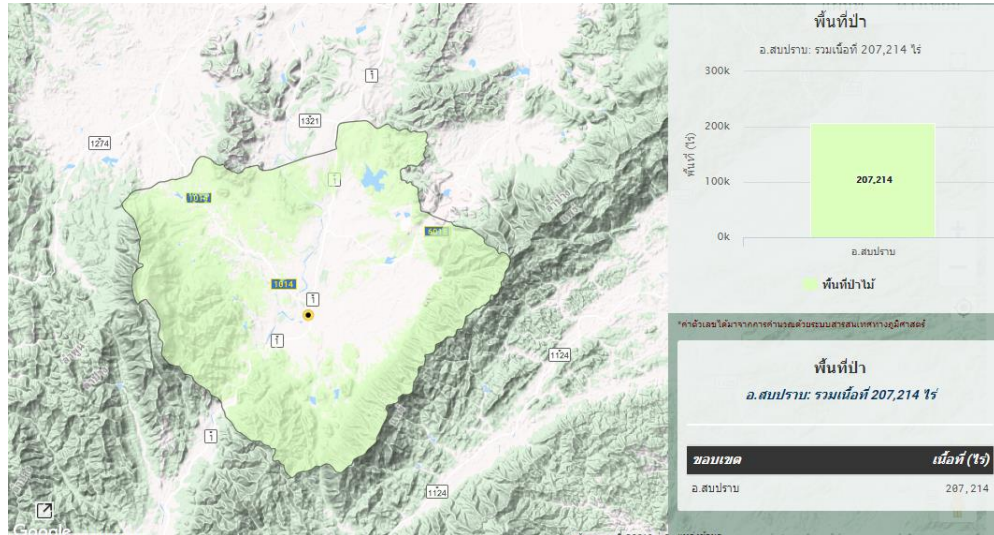
โดยทั่วไปเป็นที่ราบเชิงเขาจากทิศเหนือ ,ทิศตะวันออกทอดตัวไปสู่แม่น้ำวัง ซึ่งอยู่ตอนกลางของอำเภอ

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงลักษณะภูมิประเทศของอำเภอสบปราบ

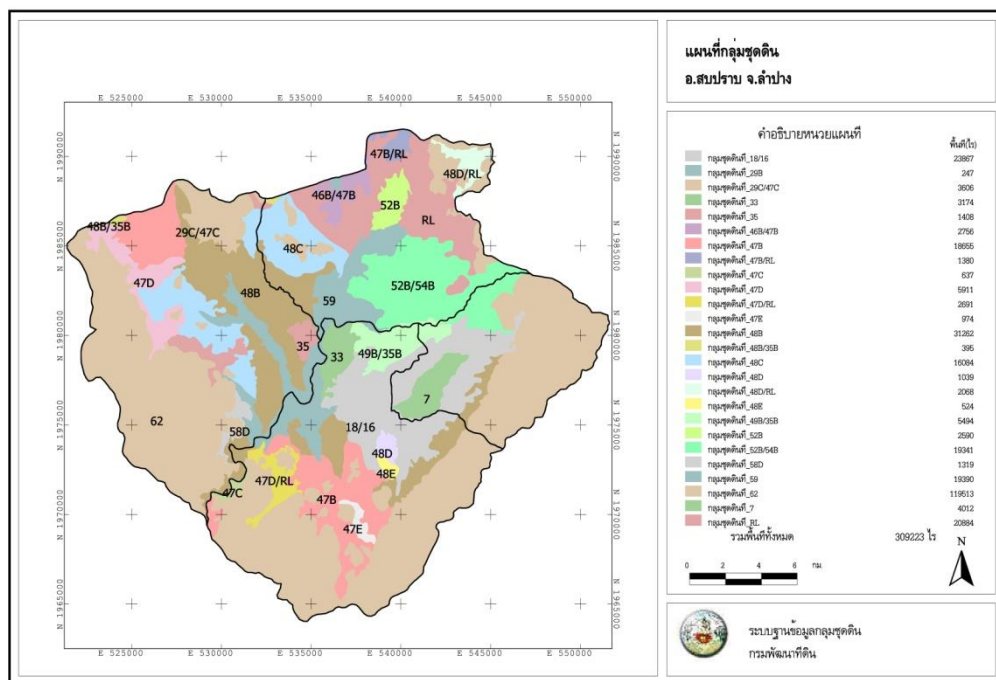
อำเภอสบปราบ มีพื้นที่ป่าไม้ประมาณ ๒๐๗,๒๑๔ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๘.๒๔ ของพื้นที่อำเภอทั้งหมด มีอุทยานแห่งชาติอยู่ ๒ แห่ง ด้านตะวันออก คือ อุทยานแห่งชาติเวียงโกศัย ส่วนด้านตะวันตก คือ อุทยานแห่งชาติดอยจาง สภาพป่าไม้โดยทั่วไปที่มีเขตอุทยานแห่งชาติ มีสภาพไม่อุดมสมบูรณ์นัก ซึ่งพิจารณาได้จากอ่างเก็บน้ำที่มีอยู่โดยรอบพื้นที่อำเภอ ๑๐ แห่ง ความจุรวมกันประมาณ ๑๙ ล้าน ลบ.ม. มีน้ำไหลลงอ่าง ก็เพียงช่วงฤดูฝน ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่ายังมีอยู่บ้าง ซึ่งอำเภอได้ใช้มาตรการปราบปรามอย่างจริงจัง ควบคู่ไปกับการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนรักและหวงแหนป่าไม้ อันเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ สำหรับเกษตรกร และมีการสร้างฝายกักเก็บน้ำไว้ใช้เพื่อทำการเกษตร ครอบคลุมทุกพื้นที่เพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ ทุกปี ปีละ

๑๐% ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้จัดทำฝายต้นน้ำลำธารแบบผสมผสาน (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๑๖๘ แห่ง และในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้จัดทำฝายต้นน้ำลำธารแบบผสมผสาน (Check Dam) ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๙๘ แห่ง

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าของอำเภอสบปราบ

๒.๒ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินของอำเภอสบปราบ

ตารางที่ ๑ คำอธิบายสัญลักษณ์แผนที่ดินตามกลุ่มและข้อจำกัด อ.สบปราบ

สัญลักษณ์	คำอธิบาย	กลุ่มชุดดิน
ดินในพื้นที่ลุ่ม		
m5	ดินเหนียวที่มีปฏิกิริยาดินเป็นกลางถึงเป็นด่าง	7
m9	ดินทรายแข็งที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ	16/18
m10	ดินร่วนที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ	59
ดินที่พบในพื้นที่ดอน เขตดินแห้ง		
m16	ดินเหนียวลึกมาก	29B 29C/47C
m17	ดินร่วนริมฝั่งแม่น้ำ	33
m18	ดินร่วนลึกมาก	35 35B/48B 35B/49B
m20	ดินต้นที่มีชั้นลูกรัง ก้อนกรวด เศษหินอยู่ภายในความลึก 50 ซม. จากผิวดิน	46B/47B 48B 48C 48D 48D/RL 48E
m21	ดินต้นที่พบชั้นหินพื้นภายในความลึก 50 ซม. จากผิวดิน	47B 47B/RL 47C 47D 47D/RL 47E
m22	ดินต้นที่พบชั้นปูนมาร์ลหรือก้อนปูนภายในความลึก 50 ซม. จากผิวดิน	52B 52B/54B
พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนหรือพื้นที่ภูเขา		
m34	พื้นที่ที่มีความลาดชันสูงมาก	62

กลุ่มชุดดินที่ ๗

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว มีสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนเทา พบจุดประสีน้ำตาล สีแดงปนเหลือง สีน้ำตาลปนแดง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน กลุ่มดินนี้เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำ เป็นดินลึก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว พบตามพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ฤดูฝนขังน้ำลึก ๓๐-๕๐ ซม. นาน ๓ - ๔ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง pH๖.๐-๗.๐ ได้แก่ชุดดินนครปฐม ผักกาด เดิมบาง อูตรดิตถ์ ทำตุม สุโขทัย พิจิตรปัจจุบันบริเวณส่วนใหญ่ใช้ทำนา ถ้าหากมีการชลประทานและการจัดการที่ดี สามารถทำนาได้ ๒ ครั้ง ให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๓ - ๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๗ มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าปลูกไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรได้ใช้ทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักต่าง ๆ ได้ในช่วงฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำธรรมชาติหรือแหล่งน้ำชลประทานช่วยเสริม

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๗

ปลูกข้าวหรือทำนา เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ ให้กับดินโดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ และอื่นปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๑ **การใช้ปุ๋ยเคมี** สำหรับพันธุ์ข้าวไวแสง เช่น ขาวปากหม้อ ๑๔๘, ขาวตาแห้ง ๑๗, ปทุมธานี ๖๐ ให้ใช้ปุ๋ยครั้งที่ ๑ สูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๒๐ กก./ไร่ ใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยยูเรีย ๖ กก./ไร่ หรือปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต ๑๕ กก./ไร่ ถ้าเป็นพันธุ์ข้าวไม่ไวแสง เช่น กข. ๑-๕, กข.๗, กข.๙, สุพรรณบุรี ๖๐ ให้ใช้ปุ๋ยครั้งที่ ๑ สูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๕ กก./ไร่ ครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต ๑๓ กก./ไร่

ปลูกพืชไร่ กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกฤดูแล้ง และกรณีเปลี่ยนสภาพพื้นที่จากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร การเตรียมพื้นที่ ทำคันดินรอบ การยกร่อง และทำคูระบายน้ำ ปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๑

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น **พืชตระกูลถั่ว** ใช้ปุ๋ยอินทรีย์เช่น ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ หวานให้ทั่วแปลง แล้วไถกลบก่อนปลูก ๗-๑๔ วัน ใส่ปุ๋ยเคมี สูตร ๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่รองกันร่องปลูกหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบเมื่อถั่วอายุ ๒๐-๒๕ วัน

ข้าวโพดและข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๒๓-๒๓-๐ อัตรา ๓๕-๔๕ กก./ไร่หรือสูตร ๒๕-๒๕-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ โรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบเมื่อข้าวโพด ข้าวฟ่างอายุ ๒๐-๒๕ วัน หรือใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ โดยใส่รองกันหลุม ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่หรือ ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ โรยสองข้างแถวแล้วพรวนดินกลบเมื่อข้าวโพดหรือข้าวฟ่างอายุ ๒๐-๒๕ วัน

ฝ้าย การใช้ปุ๋ยเคมี สูตรและอัตรา ปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๓

ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ทำคันดินล้อมรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วม ยกร่องขึ้นแปลงปลูกไม้ผลเพื่อป้องกันการแช่ขังของน้ำ และเพื่อระบายน้ำออกในช่วงที่มีระดับน้ำใต้ดินตื้น ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเปลี่ยนสภาพพื้นที่นาเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ ซม. คลุกเคล้าด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ๒๕-๓๐ กก./หลุม

การใช้ปุ๋ยเคมี เช่น **มะม่วง** พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ เขียวเสวย ทองดำ ฟาลัน น้ำดอกไม้ หนังกกลางวัน การใส่ปุ๋ยเคมีให้ใช้ ๑ ในอัตราครึ่งหนึ่งของจำนวนอายุเช่น มะม่วง อายุ ๑๐ ปี ก็ใส่ปุ๋ยจำนวน ๕ กก./ต้น โดย ๑:๓ ส่วนใช้ปุ๋ย ๑๓-๑๓-๒๑ ใส่ในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน ๑:๓ ส่วน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ในช่วงเดือนพฤษภาคมและใส่ปุ๋ยที่เหลืออีก ๑:๓ ส่วนในรูปของปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ ในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม

มะละกอ พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ โกโก้ แยกดำ จำปาตะ สายน้ำผึ้ง ฮาวาย มาเลเซียปุ๋ยเคมีควรใช้สูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ ควรใส่ครั้งแรกหลังจากย้ายปลูก ๒-๓ อาทิตย์ มะละกออายุได้ ๑ ปี ใส่ปุ๋ย ๑ กก./ต้น หลังจากอายุได้ ๑ ปี ขึ้นไปใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น

ฝรั่ง พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่พันธุ์เวียดนาม พันธุ์ทุลเกล้า กลมสาถี่ การใส่ปุ๋ย สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราประมาณ ๑กก./ต้น/ปี ควบคุมไปกับการใช้ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑๐ กก./ต้น

กล้วยหอม พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่กล้วยหอมทอง ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก เมื่ออายุได้ ๑ สัปดาห์ ๑ เดือน และ ๒ เดือน ตามลำดับครั้งละประมาณ ๕ กก./ต้น ปุ๋ยเคมี สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง เมื่ออายุ ๓ เดือนและ ๕ เดือน

กลุ่มชุดดินที่ ๑๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแป้ง สีดินมีสีน้ำตาลอ่อน หรือสีน้ำตาลปนเทา และมีจุดประสีน้ำตาลเข้ม สีเหลือง หรือสีแดง ในดินชั้นล่างอาจพบพวกเหล็กและแมงกานีสปะปน กลุ่มดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ตามลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ มีน้ำแช่ขังลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๔ - ๕ เดือน เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำเร็ว มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำหรือค่อนข้างต่ำ pH ๕.๐-๖.๐ ได้แก่ชุดดินหินกอง ศรีเทพ และพานทอง ลำปาง เกาะใหญ่ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : หน้าดินแน่นทึบทำให้ข้าวแตกกอได้ยาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ฤดูฝนมีน้ำแช่ขังนาน ๔ - ๕ เดือน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๑๖ มีศักยภาพเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก เนื่องจากพบในสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ ลักษณะเนื้อดินละเอียดปานกลาง มีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็วในช่วงฤดูฝนมีน้ำขังที่ผิวดิน ๓-๔ เดือน อย่างไรก็ตามในฤดูแล้งสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักได้ ถ้ามีน้ำชลประทานหรือแหล่งน้ำธรรมชาติช่วยเสริม ในบางพื้นที่เกษตรกรได้ปฏิบัติอยู่แล้ว

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๑๖

ปลูกข้าวหรือทำนา ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ พันธุ์ข้าวที่แนะนำ ปทุมธานี ๖๐ สุพรรณบุรี ๖๐ ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ ขาวตาแห้ง เก้ารวง ๘๘ เหนียวสันป่าตอง เหลืองใหญ่ กข.๔ กข.๖ กข.๘ กข.๑๕ กข.๑๗ กข.๒๓ กข.๒๕ ฯลฯ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๓๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๑๖-๑๖-๘ หรือสูตรใกล้เคียง อัตรา ๒๕-๓๕ กก./ไร่ หรือปุ๋ยสูตร ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐ กก./ไร่ ใส่ร่วมกับปุ๋ย ยูเรีย อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ การใส่ให้แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งละเท่า ๆ กัน ครั้งแรกใส่ระยะปักดำและครั้งที่สองใส่หลังครั้งแรกประมาณ ๓๐ วัน หรือระยะที่ต้นข้าวตั้งท้อง สำหรับปุ๋ยที่ใส่รวมก็ให้แบ่งใส่ ๒ ครั้งเช่นเดียวกัน ปัญหาดินแน่นหลังจากการทำนา ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ในระยะเตรียมดินก่อนปักดำข้าวหรือปลูกพืชตระกูลถั่วเป็นปุ๋ยพืชสด ปลูกก่อนปลูกข้าว ๒-๓ เดือนแล้วไถกลบ

ปลูกพืชไร่ ปัญหาการระบายน้ำของดินค่อนข้างเร็วถึงเร็วและน้ำท่วมขังในฤดูฝน การเตรียมพื้นที่ปลูก ในกรณีปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้งหลังการเก็บเกี่ยวข้าวและหรือเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาไปเป็นปลูกพืชไร่ถาวร ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน ภายในพื้นที่ยกทรงปลูกแบบถาวร โดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร ระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อย โดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ ซม. และกว้าง ๑.๕ - ๒.๐ เมตร เพื่อช่วยระบายน้ำบนสันร่องและเพื่อสะดวกในการเข้าไปดูแลกำจัดวัชพืชใส่ปุ๋ย ปัญหาดินไม่ร่วนซุยเท่าที่ควร แก้ไขโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงแล้วคลุกเคล้าให้เข้ากับดินก่อนปลูก ๗- ๑๔ วัน

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เช่น พืชตระกูลถั่ว (ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๑๐-๒๐-๑๐ อัตรา ๒๕-๓๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกหรือหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยใส่รองกันหลุมหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ

ข้าวโพดและข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกและหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยใส่รองกันหลุมและโรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดิน

ฝ้าย ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๔-๑๔-๑๔ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๓๕-๔๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกและหลังปลูก แบ่งครั้งครั้งแรกรองกันร่องปลูก ครั้งที่สองโรยข้างแถวแล้วพรวนดินกลบ

ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น ปัญหาหน้าท่วมขังในฤดูฝนและดินระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเลย ในกรณีเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดิน จากนาข้าวเป็นที่ปลูกไม้ผลถาวร ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับการเปลี่ยนพื้นที่เป็นการปลูกพืชไร่แบบถาวร เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ ซม. คลุมเคล้าดินในหลุมปลูกด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ๒๕-๓๐ กก./หลุม

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ เช่น มะม่วง พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ เชี่ยวเสวย หนองแขงทองคำ น้ำดอกไม้ หนังกกลางวัน ใส่ปุ๋ยเคมีอัตราครึ่งหนึ่งของจำนวนอายุ เช่น มะม่วงอายุ ๑๐ ปี ใส่ปุ๋ยจำนวน ๕ กก./ต้น/ปี แบ่งใส่ ๓ ครั้ง คือ ๑ ใน ๓ ส่วน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ ใส่ในช่วงเดือนมีนาคม - เมษายน ครั้งที่สองใส่อีก ๑ ใน ๓ ส่วน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ในช่วงเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม และปุ๋ยที่เหลือ ๑ ใน ๓ ส่วน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ ๘-๒๔-๒๔ ใส่ในช่วงเดือนกันยายน - ตุลาคม

มะละกอ พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ โกโก้ แยกดำ จำปาตะ สายน้ำผึ้ง ฮาวาย มาเลเซีย ควรใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น ระยะต้นอ่อนถึงก่อนออกดอก หลังจาก ๑ ปีขึ้นไปใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น

ฝรั่ง พันธุ์ที่แนะนำ กลมสาเล่ พูลเกล้า เวียดนาม ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราประมาณ ๑ กก./ต้น/ปี ควบคู่ไปกับการใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑๐ กก./ต้น

กล้วยหอม พันธุ์ที่แนะนำ ได้แก่ กล้วยหอมทอง ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักเมื่ออายุ ๑ สัปดาห์ ๑ เดือน และ ๒ เดือน ครั้งละประมาณ ๕ กก./ต้น ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น แบ่งใส่ ๒ ครั้ง เมื่ออายุ ๓ เดือนและ ๕ เดือน

กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแบ่ง ดินมีสีน้ำตาลหรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่ง ในดินล่างลึก ๆ มีจุดประสีเทาและน้ำตาล อาจมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบนสันดินริมน้ำเก่าและเนินตะกอนรูปพัด มีพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒-๑๒ % เป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ดินชั้นบนมี pH ประมาณ ๖.๕-๗.๕ ได้แก่วัสดุดินดงยางเอน ชุดดินกำแพงแสน ชุดดินกำแพงเพชร และชุดดินลำสนธิ ชาติพนม

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : มีความเสี่ยงต่อการขาดน้ำได้ในบางปี

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๓๓ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชหลายชนิดทั้งพืชไร่ พืชผัก ไม้ผล และทำนาข้าว ซึ่งได้ใช้ประโยชน์ดังกล่าวนี้อยู่ในภาคต่าง ๆ ที่พบดินกลุ่มนี้ อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือกในการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพ

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๓๓

ปลูกข้าวหรือทำนา ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างหรือมีแต่ไม่เพียงพอ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ใส่ระยะการไถเตรียมดินก่อนปักดำข้าว หรือ อาจจะมีการปลูกพืชตระกูลถั่วพวกปอเทือง โสนอัฟริกาฯ เพื่อเป็นปุ๋ยพืชสด โดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕ กก./ไร่หว่านก่อนถึงฤดูทำนาประมาณ ๒-๓ เดือนแล้วจึงไถกลบ การใส่ปุ๋ยเคมี ควรใส่ ๒ ครั้ง ครั้งแรก ใส่ก่อนปักดำ ๑ วัน หรือ ใส่วันปักดำแล้วคราดกลบโดยใช้ปุ๋ย ๑๖-๒๐-๐ หรือ ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๒๐ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อช่วงแสง และอัตรา ๓๕ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไมไวต่อช่วงแสง ครั้งที่สอง ใส่ก่อนระยะข้าวออกดอก ประมาณ ๓๐ วัน หรือ หลังจากปักดำแล้วประมาณ ๓๐-๔๕

วัน โดยหว่านให้ทั่วแปลงเป็นการใส่ปุ๋ยแต่งหน้าด้วยปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตอัตรา ๑๕ กก./ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๖ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไวต่อแสงหรือใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต อัตรา ๑๓ กก./ไร่ สำหรับข้าวพันธุ์ไมไวต่อช่วงแสง

ปลูกพืชไร่ ปัญหาการระบายน้ำของดินเลว การเตรียมพื้นที่เพาะปลูก ในกรณีปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้งหรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวควรดำเนินการดังต่อไปนี้ ให้ทำร่องระบายน้ำรอบกระพังกาและทำร่องระบายในกระพังกาในกรณีที่กระพังกาใหญ่ ซึ่งห่างกันประมาณ ๑๕-๒๐ เมตรและร่องมีความกว้าง ๔๐-๕๐ ซม. ลึกประมาณ ๒๐-๓๐ ซม. ซึ่งร่องที่กล่าวนี้จะช่วยระบายน้ำผิวดินและสะดวกในการให้น้ำและเข้าไปดูแลพืชที่ปลูก

ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างและดินค่อนข้างไม่ร่วนซุย เช่น พืชตระกูลถั่ว ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ใช้ปุ๋ยอินทรีย์เช่นปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงแล้วไถกลบก่อนปลูก ๗-๑๔ วัน ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ หรือสูตรอื่นที่มีธาตุอาหารพืชเท่าเทียมกัน ใส่รองกันร่องปลูกหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบเมื่อถั่วอายุได้ ๒๐-๒๕ วัน

ข้าวโพด และข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยเคมีปฏิบัติเช่นเดียวกับกลุ่มชุดดินที่ ๔

ปลูกไม้ผล เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐ x ๕๐ x ๕๐ ซม. คลุกเคล้าด้วยปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก ๒๕-๓๐ กก./หลุม

ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างหรือมีแต่ไม่เพียงพอ เช่น ลำไย พันธ์ที่แนะนำ ได้แก่ อีตอ สีชมพู แห้ว เปี้ยวเขียว เมื่อต้นลำไยเริ่มให้ผลควรงดการให้น้ำ ช่วงเดือนธันวาคม - มกราคม ควรทำความสะอาดบริเวณโคนต้น ถากหญ้าและเก็บกวาดใบ ที่ร่วงออกเพื่อให้หน้าดินแห้ง เดือนกุมภาพันธ์ ลำไยแทงช่อดอก เริ่มให้น้ำโดยค่อยๆ เพิ่มปริมาณจนถึงปกติ เดือนมีนาคม-มิถุนายน ควรมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ใส่ปุ๋ยบำรุงผล สูตร ๑๒-๑๒-๑๗-๒ หรือปุ๋ยสูตรเสมอในอัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้นและควรมีการค้ำยันกิ่งและฉีดสารเคมีป้องกันโรคและแมลงด้วย ช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคมควรมีการลดการให้น้ำลงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต ช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน ควรมีการตัดแต่งกิ่งฉีดยาป้องกันโรคแมลงและใส่ปุ๋ยบำรุงต้น สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้น ร่วมกับการใส่ปุ๋ยคอกในอัตราเท่ากับอายุของต้น

กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วน ที่มีเศษหินปะปนมาก และพบชั้นหิน พื้นลึก ๕๐ - ๘๐ ซม. ดินมีสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง เกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อละเอียด มีสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐ % เป็นดินต้น มี การระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๓ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึง ปานกลาง pH ๕.๐-๗.๕ ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรัง บางแห่งทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน ได้แก่ ชุดดินลี มวกเหล็ก นครสวรรค์ ทาลี สบปราบ และไพสาลี หินซ็อน โคนปริต ไปงน้ำร้อนงาว ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ทำไร่เลื่อนลอย หรือปลูกป่าทดแทน

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินต้นมากมีชั้นหินผุ และหินพื้น น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลาง ถึงค่อนข้างเร็ว มีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ ดินถูกกัดกร่อนได้ง่ายที่ความลาดชันสูง สภาพพื้นที่ เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา ระดับน้ำใต้ดินลึก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๔๗ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชทั่วไป เนื่องจากเป็นดินต้นถึงต้นมาก และสภาพพื้นที่ที่มีความลาดสูงเป็นส่วนใหญ่

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๔๗

ปลูกพืชไร่ ปัญหาดินตื้นมีลูกรังหรือเศษหินปะปนเนื้อดินมาก เลือกดินที่มีความลึกปานกลางถ้าเป็นดินตื้นควรมีเนื้อดินบนหนาไม่น้อยกว่า ๑๕ ซม. และเลือกพืชไร่รากตื้นถึงรากหยั่งลึกปานกลางมาปลูก ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก หรือใส่วัสดุปรับปรุงดิน เช่นกากถั่วลิสง แกลบ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร อัตรา ๒-๓ ตัน/ไร่ ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน นำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมมาปฏิบัติทั้งวิธีการทางพืชและวิธีกล อาจเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งหรือผสมผสานทั้งสองวิธี ดังนี้

- ๑) ไถเตรียมดินปลูกและปลูกพืชไร่เป็นแถวตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่
- ๒) พื้นที่ที่มีความลาดเทสูงกว่า ๑๒% เป็นดินตื้นควรมีการไถพรวนน้อยที่สุด หรือไม่มีการไถพรวนเลย
- ๓) ใช้วัสดุคลุมดินเช่น เศษพืชหรือฟางข้าว
- ๔) ปลูกพืชเป็นแถบหรือแถบหญ้าแฝกขวางความลาดเทของพื้นที่เพื่อช่วยชลอการไหลบ่าของน้ำผิวดิน
- ๕) ปลูกแถบไม้พุ่มตระกูลถั่วยืนต้นตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่
- ๖) ในบริเวณที่มีความลาดเทเกิน ๑๒ % นำมาตรการทางวิธีกลมาใช้ เช่น คันคูรอบเขา ทางระบายน้ำ และ บ่อดักตะกอน เป็นต้น

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำหรือเสื่อมลง จัดระบบการปลูกพืชให้มีพืชบำรุงดินหรือพืชตระกูลถั่วอยู่ในระบบการปลูกพืชหมุนเวียน -ปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน -ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๒-๓ ตัน/ไร่

ข้าวไร่ ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่ ใส่หลังข้าวออก ๒๐-๓๐ วัน ร่วมกับแอมโมเนียมซัลเฟต หรือแอมโมเนียมคลอไรด์ อัตรา ๑๐-๒๐ กก./ไร่เป็นการใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒ หรือประมาณ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก

ข้าวโพด ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก.ต่อไร่ สำหรับดินที่มีฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืชต่ำ ใส่หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยโรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ ในกรณีที่ดินมีฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืชสูงให้ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๐-๑๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./ไร่

สับปะรด ใส่ปุ๋ยเคมีครั้งแรก สูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑๐-๒๕ กรัม/ต้น ใส่ที่กาบใบล่างเมื่ออายุ ๓ เดือน ครั้งที่สอง ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๑๕-๑๕ อัตรา ๑๐-๒๕ กรัม/ต้น ใส่ที่กาบใบล่างสุดเมื่อสับปะรดอายุ ๖ เดือน

ปลูกไม้ผล-ไม้ยืนต้น ปัญหาดินตื้นมีกรวดลูกรังหรือเศษหินปนในปริมาณมาก เลือกปลูกเฉพาะดินที่มีความลึกปานกลาง การเตรียมหลุมปลูก ควรขุดให้มีขนาดไม่น้อยกว่า ๗๕ x ๗๕ x ๗๕ ซม. ถ้าโตกว่าจะเป็นการดี หาหน้าดินจากที่อื่นมาใส่และคลุกเคล้ากับปุ๋ยอินทรีย์หรือเศษใบไม้ ใบหญ้า หรือเศษวัสดุทางการเกษตรที่เหลือใช้ ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ปลูกพืชตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ ปลูกพืชคลุมดิน โดยเฉพาะพืชตระกูลถั่ว นอกจากป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดินแล้วยังช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน และรักษาความชื้นในดินอีกด้วย หรือการปลูกพืชแซมระหว่างแถวไม้ผลหรือไม้ยืนต้น ขณะที่ยังแผ่กิ่งก้านคลุมดินยังไม่ทั่วถึง หรืออาจปลูกแถบหญ้าแฝกตามแนวระดับขวางความความลาดเทของพื้นที่เป็นช่วง ๆ เพื่อช่วยชลอการไหลบ่าของน้ำผิวดิน ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำหรือเสื่อมลง การปลูกพืชตระกูลถั่วแซมระหว่างแถวไม้ผลหรือไม้ยืนต้น เพื่อช่วยเพิ่มธาตุอาหารพืชบางอย่างและอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน

กลุ่มชุดดินที่ ๕๒

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนเหนียว ที่มีก้อนปูนหรือปูนมาร์ลปะปนอยู่มาก ตั้งแต่ ๓๐ ซม. จากผิวดิน ดินสีดำสีน้ำตาลหรือแดงพบบริเวณเชิงเขาหินปูน ลักษณะพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาด มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๔ % เป็นดินตื้นถึงตื้นมาก ระดับน้ำใต้ดินลึกกว่า ๒ เมตร มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงสูง pH ๗.๐-๘.๕ ได้แก่ชุดดินตาคลี และบึงชะงั้ง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ฝ้าย ข้าวโพด ถั่ว และไม้ผลบางชนิด เช่น มะม่วง มะพร้าว และน้อยหน่า ถ้าในกรณีที่พบชั้นปูนมาร์ลในระดับความลึกกว่า ๒๕ ซม. บ้างนำมาใช้ปลูกพืชไร่

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เป็นดินตื้น มีชั้นดินหรือก้อนกรวด การไถพรวนยาก ดินเป็นต่างปานกลางถึงต่ำแก่ ถ้าพบชั้นปูนมาร์ลในระดับความลึกกว่า ๒๕ ซม. ชั้นปูนอยู่ตื้น จะมีปัญหาการไถพรวน

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : โดยทั่วไปกลุ่มชุดดินที่ ๕๒ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และพืชผักหลายชนิด ถึงแม้จะเป็นดินตื้น แต่มักจะมีหน้าดินหนากว่า ๑๕ ซม. เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูงและลักษณะทางกายภาพดีเป็นส่วนใหญ่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืนต้น และไม่เหมาะสมในการทำนา เพราะพบในบริเวณที่ดอนและสภาพพื้นที่ค่อนข้างสูง จึงเก็บกักน้ำที่ผิวดินไม่ค่อยอยู่ มีความเหมาะสมอย่างมากในการปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๕๒

ปลูกพืชไร่ ปัญหาดินตื้นและดินมีความชื้นในดินต่ำในบางช่วง เลือกดินที่มีหน้าดินหนากว่า ๑๕ ซม. ไม่มีก้อนปูนหรือเศษหินปูนปะปนอยู่มาก ไถเตรียมดินให้ลึกกว่า ๑๕ ซม. พร้อมกับใส่ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๑.๕ ตัน/ไร่ เพื่อช่วยทำให้ดินร่วนซุยยิ่งขึ้น หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน เมื่อปุ๋ยพืชสด อายุ ๖๐ วัน หรือออกดอกประมาณ ๕๐ % พันธุ์พืชปุ๋ยสดที่แนะนำได้แก่ ปอเทือง หว่านเมล็ดพืชปุ๋ยสดในกลางเดือนเมษายนหรือต้นเดือนพฤษภาคม เลือกพันธุ์พืชไร่มาปลูก ไร่ข้าว สดุดคลุมดินเช่น ฟางข้าว เศษหญ้า ตอซังข้าวโพด ข้าวฟ่าง หรือวัสดุอย่างอื่น โดยเฉพาะการปลูกพืชในช่วงฤดูแล้ง เมื่อวัสดุที่กล่าวสลายตัวจะช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินอีกทางหนึ่ง พัฒนาแหล่งน้ำเสริมในการเพาะปลูก ได้แก่แหล่งน้ำในไร่นา หรือปรับปรุงแหล่งน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

ปัญหาดินเป็นต่างจัด ทำให้ธาตุอาหารพืชบางอย่างถูกตรึง ไม่ละลายมาเป็นประโยชน์ต่อพืช เลือกพันธุ์พืชที่สามารถขึ้นได้ดีในดินที่เป็นต่าง เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง มะละกอ น้อยหน่า มะพร้าว ฯลฯ การไถเตรียมดินปลูกให้ลึกและทำให้ดินร่วนซุย เมื่อเวลาฝนตกจะได้ชะเอาปูนบางส่วนลงไปในส่วนลึกของหน้าตัดดิน พร้อมกับใส่ปุ๋ยอินทรีย์จะช่วยลดความเป็นต่างของดินลง ใส่สารเคมีแก้ความเป็นต่างของดิน เช่น ผงกำมะถัน กรดกำมะถัน จะช่วยลดความเป็นต่างของดินและเพิ่มธาตุรองได้แก่ ซัลเฟอร์ให้แก่ดิน เมื่อมีการปลูกพืชตระกูลถั่ว

ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างและความอุดมสมบูรณ์เสื่อมลง เช่น ปลูกพืชตระกูลถั่วสลับกับพืชไร่หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแซมระหว่างแถวพืชหลัก หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบเมื่อพืชปุ๋ยสดอายุประมาณ ๖๐ วัน หรือออกดอกประมาณ ๕๐ % ใส่ปุ๋ยเคมี ถั่วเหลือง ถั่วเขียว หรือ ถั่วลิสง ใส่ปุ๋ยสูตร ๐-๔๕-๐ อัตรา ๑๕-๒๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๐-๔๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๐-๒๐-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ เลือกใช้สูตรใดสูตรหนึ่ง ใส่รองกันร่องปลูกหรือโรยข้างแถวปลูก แล้วพรวนดินกลบเมื่อถั่วอายุ ๒๐-๒๕ วัน และพ่นเหล็กซัลเฟต ๐.๕ % ทางใบ หลังปลูก ๓-๕ ครั้ง

ข้าวโพด-ข้าวฟ่าง ใส่ปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๔๐-๖๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ ในกรณีที่ดินมีธาตุฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ต่อพืชสูง ถ้าในกรณีที่มีอยู่ต่ำให้ใช้ปุ๋ยสูตร ๒๐-๒๐-๐ อัตรา ๔๐-๕๐ กก./

ไร่ หรือสูตร ๒๓-๒๓-๐ อัตรา ๓๕-๔๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๒๕-๒๕-๐ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ เลือกใช้สูตรใดสูตรหนึ่ง ใส่ โดยโรยข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ หลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน

อ้อย ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๘-๘ หรือสูตร ๑๖-๑๖-๑๖ อัตรา ๗๐-๙๐ กก./ไร่ หรือสูตร ๑๘-๖-๖ หรือ ๑๘-๘-๘ อัตรา ๖๕-๘๕ กก./ไร่ เลือกใช้สูตรใดสูตรหนึ่ง การใส่ให้แบ่งครั้งใส่ สำหรับอ้อยปลูกใส่ครั้งแรกหลังปลูก ๑ เดือน ครั้งที่สองใส่หลังปลูก ๒-๓ เดือน ส่วนอ้อยต่อใส่ครั้งแรกต้นฝนและครั้งที่สองหลังจากครั้งแรก ๓๐-๔๕ วัน วิธีใส่โรย ข้างแถวแล้วพรวนดินกลบ

ปลูกไม้ผล ปัญหาดินตื้น และความชื้นในดินต่ำในบางช่วง ขุดหลุมปลูกให้มีขนาดไม่เล็กกว่า ๗๕ x ๗๕ x ๗๕ ซม. แล้วหาหน้าดินมาใส่และผสมคลุกเคล้ากับปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./หลุม ก่อนปลูก ปลูกพืชคลุมดิน ระหว่างแถวไม้ผล พัฒนาแหล่งน้ำเสริมในการเพาะปลูก

ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่างหรือมีไม่เพียงพอต่อการเจริญเติบโต เช่น **มะละกอ** ควรใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น ระยะต้นอ่อนถึงก่อนออกดอก หลังจาก ๑ ปีขึ้นไปใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น

กลุ่มชุดดินที่ ๕๙

ลักษณะโดยทั่วไป : ดินมีการผสมของดินหลายชนิด ซึ่งเกิดจากตะกอนลำน้ำพัดพามาทับถมกัน พบบริเวณ ที่ราบลุ่ม หรือบริเวณพื้นล่างของหุบเขา มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ มีความลาดชันประมาณ ๐-๒ % ดินที่พบส่วนใหญ่มี การระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว มีลักษณะและคุณสมบัติต่าง ๆ เช่น เนื้อดิน สีดิน ความลึกของดิน ปฏิกริยาดิน ตลอดจนความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับชนิดของวัตถุต้นกำเนิดดินในบริเวณนั้น ๆ ส่วนมากมี ก้อนกรวดและเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดิน ได้แก่ชุดดินตะกอน สีน้ำการระบายน้ำเร็ว (AL-P) ปัจจุบันบริเวณดังกล่าว ใช้ประโยชน์ในการทำนา ส่วนในฤดูแล้งถ้ามีแหล่งน้ำนิยมใช้ปลูกพืชผัก หรือพืชไร่อายุสั้น

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีการระบายน้ำเร็ว มีน้ำแช่ขังในฤดูฝน และดินแฉะเกินไปสำหรับพืช

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๕๙ มีศักยภาพเหมาะสมในการทำนาในช่วงฤดูฝน และ เหมาะสมในการปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้ง เนื่องจากดินมีความชื้นพอที่จะปลูกพืชไร่ได้หลายชนิดหลังการเก็บเกี่ยวข้าว แล้ว และพื้นที่บางส่วนของกลุ่มดินนี้อยู่ภายใต้ระบบชลประทานโดยเฉพาะในภาคเหนือ ส่วนการปลูกไม้ผลหรือไม้ยืน ต้นนั้นไม่เหมาะสม เพราะมีน้ำท่วมขังในฤดูฝนและดินมีสภาพการระบายน้ำค่อนข้างเร็วถึงเร็ว

การจัดการกลุ่มชุดดินที่ ๕๙

ปลูกข้าว หรือทำนา

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำและ เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย ในบางพื้นที่ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ได้แก่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชตระกูลถั่ว เช่น ปอเทือง โสน โสนอัฟริกัน ฯลฯ เป็นปุ๋ยพืชสด ข้าว ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๓๕ กก./ไร่ ใส่ระยะปักดำหรือก่อนปลูก และใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟตหรือแอมโมเนียมคลอไรด์ อัตรา ๒๐-๓๐ กก./ไร่ หรือปุ๋ยยูเรีย อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ เป็นการใส่ปุ๋ยครั้งที่สอง เมื่อข้าวอายุ ๓๕-๕๐ วัน หลังปักดำ

ปลูกพืชไร่ ปัญหาการระบายน้ำของดินค่อนข้างเร็วถึงเร็วในบางพื้นที่ และน้ำท่วมขังในฤดูฝน **การเตรียมพื้นที่ปลูก** ในกรณีปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูแล้งหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ควรดำเนินการดังต่อไปนี้ ทำร่องระบายน้ำรอบ กระทรงนา กว้าง ๔๐-๕๐ ซม. และลึกประมาณ ๒๐ ซม. แล้วยกร่องปลูกมีขนาดสันร่องกว้างประมาณ ๒ เมตร และ ระหว่างสันร่องปลูกมีทางเดิน กว้างประมาณ ๓๐ ซม. เพื่อสะดวกในการให้น้ำและเข้าไปดูแลพืชที่ปลูก ในกรณี

เปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่อย่างถาวรคือ ปลูกทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ให้ทำคันรอบพื้นที่ปลูก และให้ยกร่องปลูกแบบถาวร สันร่องกว้างระหว่าง ๖-๘ เมตร และมีร่องระบายน้ำระหว่างสันร่องปลูก กว้างประมาณ ๑.๕ เมตร และลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องปลูกอาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อย โดยการยกแปลงให้สูงขึ้น ๑๐-๒๐ ซม. และกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยการระบายน้ำบนสันร่อง และสะดวกในการเข้าไปดูแลพืชที่ปลูก ปัญหาเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายในบางพื้นที่ แก้ไขโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอกและปุ๋ยหมัก อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ **พืชตระกูลถั่ว** (ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ หรือ อัตรา ๒๕-๓๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกหรือหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยใส่รองกันหลุมหรือโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ **ข้าวโพด** ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๓๐-๔๐ กก./ไร่ ใส่ร่วมกับปุ๋ยสูตร ๒๑-๐-๐ อัตรา ๒๐-๒๕ กก./ไร่ หรือสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๑๐-๑๕ กก./ไร่ ใส่ตอนปลูกและหลังปลูก ๒๐-๒๕ วัน โดยใส่รองกันหลุมและโรยสองข้างแถวปลูกแล้วพรวนดินกลบ

ปลูกไม้ผล ปัญหาหน้าท่วมขังในฤดูฝนและดินระบายน้ำค่อนข้างเลวถึงเลว ในกรณีเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกไม้ผลถาวร ปฏิบัติเช่นเดียวกับวิธีการปลูกพืชไร่ถาวร

ปัญหาดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ **มะละกอ** พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ โกโก้ แยกดำ จำปาตะ สายน้ำผึ้ง ฮาวาย มาเลเซีย ควรใส่ปุ๋ยสูตร ๑๔-๑๒-๑๒ หรือ ๒๐-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กก./ต้น ระยะต้นอ่อนถึงก่อนออกดอก หลังจาก ๑ ปีขึ้นไปใส่ประมาณ ๑-๑.๕ กก./ต้น

ฝรั่ง พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ กลมสาลี ทูลเกล้า เวียดนาม ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๓-๑๓-๒๑ อัตราประมาณ ๑ กก./ต้น/ปี ควบคุมไปกับการใช้ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑๐ กก./ต้น

ลำไย พันธุ์ที่แนะนำได้แก่ อีตอ ชมพู แห้ว เบี้ยวเขียว เมื่อต้นลำไยเริ่มให้ผล ควรงดการให้น้ำช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม ควรทำความสะอาดบริเวณโคนต้น ถางหญ้าและเก็บกวาดใบที่ร่วงออก เพื่อให้หน้าดินแห้ง เดือนกุมภาพันธ์ลำไยแทงช่อดอก เริ่มให้น้ำโดยค่อย ๆ เพิ่มปริมาณจนถึงปกติ เดือนมีนาคมถึงมิถุนายน ควรมีการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ใส่ปุ๋ยสูตรบำรุงผลสูตร ๑๒-๑๒-๑๗ หรือปุ๋ยสูตรเสมอ (๑๕-๑๕-๑๕) ในอัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้น และควรมีการค้ำยันกิ่งและฉีดสารเคมีป้องกันโรคและแมลงด้วย ช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ควรมีการลดการให้น้ำลงก่อนเก็บเกี่ยวผลผลิต ช่วงเดือนกันยายน-พฤศจิกายน ควรมีการตัดแต่งกิ่ง ฉีดยาป้องกันโรคและแมลง ใส่ปุ๋ยบำรุงต้น สูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตราครึ่งหนึ่งของอายุต้นร่วมกับการใส่ปุ๋ยคอกในอัตราเท่ากับอายุของต้น

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ลักษณะโดยทั่วไป : ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่ กระจายอยู่ทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินพื้นโผล่ได้แก่ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่า ๓๕ % มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย

ความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช : ดินกลุ่มที่ ๖๒ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินต้น มีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มีความลาดเทเฉลี่ยเกิน ๓๕ % ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อม และเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

การจัดการดินกลุ่มชุดดินที่ ๖๒ ป้องกันการบุกรุกทำลายป่า ถ้ามีการบุกรุกทำลายป่า ควรเร่งรัดการปลูกป่าทดแทน และบำรุงรักษาป่าธรรมชาติที่มีอยู่ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น บริเวณที่ลาดชันและง่ายต่อการชะล้างพังทลายควรนำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสมมาใช้ทั้งมาตรการทางเกษตรกรรมและทางวิศวกรรม เช่นเดียวกับกลุ่มดินที่ ๖๑ ที่ได้กล่าวมาแล้ว

ข้อเสนอแนะการใช้ประโยชน์ ดังที่กล่าวมาแล้ว ดินกลุ่มที่ ๖๒ ไม่เหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาใช้ทางการเพาะปลูกหรือทางการเกษตร ส่วนใหญ่อยู่ในเขตลุ่มน้ำชั้น ๑ ดังนั้นควรเก็บสงวนหรือรักษาไว้ให้คงสภาพเป็นป่าไม้เพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร หรือเขตป่าอนุรักษ์อื่นๆ เนื่องจากพื้นที่ส่วนนี้มีลักษณะและคุณสมบัติที่มีผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินได้ง่ายและรุนแรง ในกรณีที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ควรเป็นการใช้ประโยชน์ในเชิงอนุรักษ์หรือทางด้านวนเกษตร

๓. สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

จากลักษณะพื้นที่ของจังหวัดที่เป็นแอ่งคล้ายก้นกะทะ จึงทำให้อากาศร้อนอบอ้าวเกือบตลอดปี ฤดูร้อนร้อนจัด และหนาวจัดในฤดูหนาว มีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ๓๘.๕ องศาเซลเซียส เฉลี่ยต่ำสุด ๙๕ องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝนวัดได้ ๑๑,๐๕๐ มิลลิเมตรต่อปี

๓.๒ ฤดูกาล

แบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มประมาณต้นเดือน มีนาคม จนถึงกลางเดือน พฤษภาคม อากาศจะร้อนอบอ้าวมาก เดือนที่มีอากาศร้อนที่สุด คือ เดือนเมษายน

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือน พฤษภาคม

ฤดูหนาว เริ่มประมาณเดือน พฤศจิกายน จนถึงเดือน กุมภาพันธ์ อากาศจะหนาวเย็นมาก ช่วงที่มีอากาศหนาวจัดคือเดือนมกราคม

มีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๗.๖ องศาเซลเซียส

มีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๑๘.๙ องศาเซลเซียส

ปริมาณน้ำฝนวัดได้ ๑๐๑๗.๗ มิลลิเมตร ต่อปี

๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๒ สถิติปริมาณน้ำฝนอำเภอสบปราบ ปีพ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑

ปีพ.ศ.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม (ลบ.ม.)
๒๕๕๒	-	๑๘.๕	๒๓.๗	๔๕.๖	๑๕.๔	๑๐๗.๙	๓๐.๖	๓๐.๐	๕๑.๘	๑๒.๔	-	-	๓๓๕.๙
๒๕๕๓	-	-	-	๒๖.๖	๑๗๖.๙	๑๐๐.๕	๑๐๓.๕	๙๑.๖	๑๓๐.๔	๑๕.๐	๒๕.๕	-	๖๗๐.๐
๒๕๕๔	-	-	๙.๐	๖๕.๖	๑๓๙.๗	๗๑.๕	๑๒๖.๓	๙๔.๗	๒๗๔.๑	๓๕.๐	๓๑.๕	๓๘.๕	๘๕๕.๙
๒๕๕๕	-	๕.๐	๓๘.๒	๖๕.๑	๓๔.๙	๘๕.๗	๔๓.๕	๑๐๙.๓	๔๒๙.๖	๑๓๘.๔	-	-	๑,๒๔๙.๗
๒๕๕๖	-	๑๒.๕	-	๓๙.๔	๓๘๙.๐	๕๔.๕	๑๒๕.๙	๙๐.๘	๑๒๐.๔	๕๖.๗	๒๗.๕	-	๙๕๖.๗
๒๕๕๗	๓.๐	๒๑.๐	๒๗.๓	๙๑.๐	๑๑๖.๒	๗๔.๘	๑๒๒.๐	๗๕.๐	๑๘๔.๗	๑๖๒.๓	๒๐.๒	-	๘๙๗.๕
๒๕๕๘	-	-	๑๓๖.๐	๖๒.๐	๑๖๒.๑	๗๔.๔	๘๐.๘	๗๐.๔	๑๕๓.๐	๑๔๙.๗	-	-	๘๘๘.๔
๒๕๕๙	๗๖.๔	-	๗.๒	๑๖.๕	๒๘.๐	๑๐๘.๕	๑๓๒.๓	๒๔๒.๕	๙๘.๔	๒๐๒.๔	-	-	๙๑๒.๒
๒๕๖๐	๔๒.๐	-	-	๗๐.๓	๒๐๓.๕	๔๗.๐	๑๔๖.๓	๑๒๖.๕	๑๕๒.๕	๑๓๗.๓	๑๕.๐	๓๐.๐	๙๗๐.๔
๒๕๖๑	๒๘.๐												

ที่มา : สถานีฝน อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางที่ ๓ สถิติอุณหภูมิอากาศสบปราบ ปีพ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๖๑

ปี เดือน	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ยสูงสุด /ต่ำสุด
๒๕๕๕ ๒	๒๙.๗	๓๒.๐	๓๕.๐	๓๘.๖	๓๗.๓	๓๖.๙	๓๑.๔	๓๖.๒	๓๔. ๐	๓๓.๑	๓๒.๔	๓๒.๒	สูงสุด
	๑๘.๐	๒๒.๗	๒๔.๕	๒๕.๔	๒๗.๒	๒๖.๕	๒๒.๗	๒๔.๐	๒๓. ๔	๒๓.๐	๒๒.๔	๑๖.๖	ต่ำสุด
๒๕๕๕ ๓	๓๒.๖	๓๔.๗	๓๖.๖	๔๑.๔	๓๗.๐	๓๒.๙	๓๓.๐	๓๔.๘	๓๓. ๕	๓๕.๑	๓๔.๔	๓๔.๔	สูงสุด
	๑๘.๕	๒๔.๕	๒๔.๙	๒๔.๗	๒๓.๖	๒๓.๑	๒๒.๗	๒๓.๒	๒๓. ๕	๒๑.๔	๑๗.๗	๑๒.๓	ต่ำสุด
๒๕๕๕ ๔	๓๔.๖	๓๕.๐	๓๘.๓	๓๙.๒	๓๗.๙	๓๔.๘	๓๓.๕	๓๒.๕	๓๒. ๔	๓๑.๗	๓๐.๓	๒๘.๘	สูงสุด
	๑๗.๐	๒๑.๐	๒๓.๕	๒๖.๐	๒๕.๘	๒๔.๗	๒๔.๐	๒๓.๔	๒๒. ๔	๒๑.๕	๑๙.๓	๑๖.๒	ต่ำสุด
๒๕๕๕ ๕	๒๙.๐	๓๑.๓	๓๖.๕	๓๘.๔	๓๒.๖	๓๕.๘	๓๓.๗	๓๔.๓	๓๓. ๔	๓๒.๔	๓๑.๙	๓๑.๕	สูงสุด
	๑๗.๐	๒๑.๐	๒๕.๑	๒๖.๑	๒๕.๐	๒๖.๑	๒๕.๓	๒๔.๙	๒๔. ๒	๒๔.๐	๑๗.๔	๑๒.๕	ต่ำสุด
๒๕๕๕ ๖	๓๐.๓	๓๔.๐	๓๙.๔	๔๑.๘	๓๓.๓	๓๖.๓	๓๖.๐	๓๔.๓	๓๓. ๖	๓๑.๗	๓๐.๖	๓๐.๕	สูงสุด
	๑๕.๖	๒๑.๘	๒๖.๓	๒๖.๓	๒๕.๒	๒๕.๘	๒๒.๕	๒๔.๗	๒๓. ๗	๒๑.๘	๑๙.๙	๑๖.๔	ต่ำสุด
๒๕๕๕ ๗	๓๑.๐	๓๓.๙	๓๘.๖	๓๘.๙	๓๔.๔	๓๕.๘	๓๔.๖	๓๔.๗	๓๔. ๐	๓๒.๗	๓๑.๑	๒๙.๒	สูงสุด
	๑๖.๕	๒๓.๐	๒๒.๕	๒๕.๔	๒๕.๒	๒๕.๗	๒๔.๓	๒๔.๖	๒๔. ๔	๒๒.๙	๒๑.๕	๑๗.๐	ต่ำสุด
๒๕๕๕ ๘	๒๙.๗	๓๕.๙	๓๘.๖	๓๙.๗	๓๕.๔	๓๓.๓	๓๓.๔	๓๔.๒	๓๔. ๘	๓๒.๕	๒๗.๒	๒๙.๒	สูงสุด
	๑๖.๕	๒๙.๔	๒๔.๖	๒๕.๘	๒๕.๒	๒๓.๑	๒๓.๔	๒๓.๘	๒๔. ๒	๒๓.๐	๑๖.๔	๑๗.๐	ต่ำสุด
๒๕๕๕ ๙	๓๑.๔	๓๓.๓	๔๐.๒	๓๙.๙	๔๐.๓	๓๘.๒	๓๕.๕	๓๓.๗	๓๔. ๕	๓๒.๖	๓๑.๕	๒๙.๔	สูงสุด
	๑๗.๕	๒๐.๖	๒๖.๓	๒๗.๔	๒๖.๕	๒๕.๗	๒๕.๐	๒๓.๕	๒๓. ๘	๒๒.๖	๑๗.๑	๑๕.๙	ต่ำสุด

๒๕๖๐	๓๒.๔	๓๖.๘	๓๙.๘	๔๐.๕	๓๙.๖	๓๔.๘	๓๔.๔	๓๔.๐	๓๔.	๓๒.๐	๓๓.๕	๓๔.๒	สูงสุด
	๑๙.๐	๒๐.๘	๒๒.๕	๒๓.๐	๒๒.๕	๒๔.๒	๒๒.๕	๒๓.๐	๒๓.	๒๐.๐	๑๙.๒	๑๒.๐	ต่ำสุด
๒๕๖๑	๓๔.๔												สูงสุด
	๑๒.๐												ต่ำสุด

ที่มา: สถานีวัดอากาศ หมู่ที่ ๒ ตำบลสบปราบ จังหวัดลำปาง

อุณหภูมิ ระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงมกราคมเป็นช่วงฤดูหนาวอุณหภูมิจะต่ำสุดในเดือนธันวาคมประมาณ ๒๐.๔ องศาเซลเซียสอุณหภูมิจะเพิ่มสูงขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ถึงพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงฤดูร้อนในเดือนเมษายนจะร้อนที่สุด ประมาณ ๔๐.๖ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิจะเริ่มลดลงเรื่อยๆ เพราะถ้าเข้าในช่วงฤดูฝนจนถึงฤดูหนาวในเดือนพฤศจิกายน

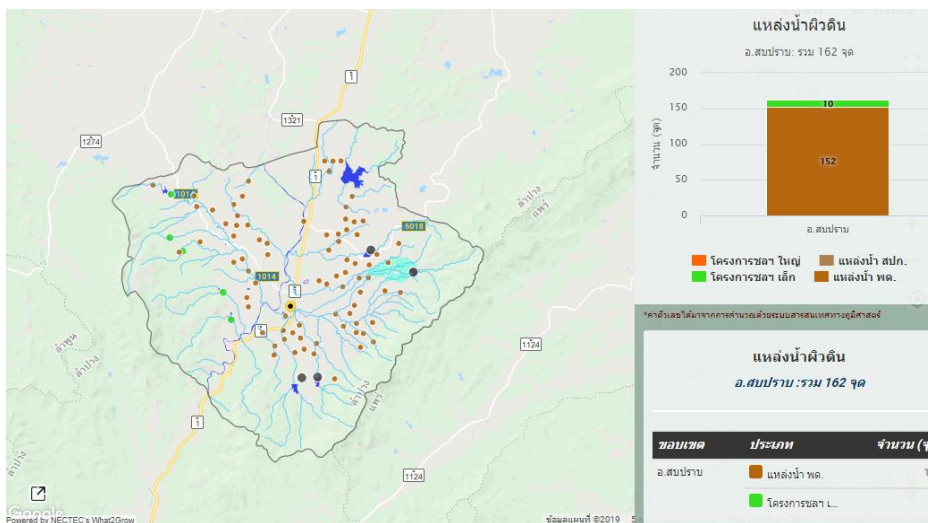
ความชื้นสัมพัทธ์ ในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จะมีความชื้นสัมพัทธ์สูง เพราะว่ามีฝนตกในช่วงนี้ และความชื้นสัมพัทธ์จะลดลงในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายนในช่วงนี้มีฝนตกน้อยมากในระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม จะมีความชื้นสัมพัทธ์สูง เพราะว่ามีฝนตกในช่วงนี้มีฝนตกน้อยมาก

๔. เส้นทางคมนาคม

ถนนลาดยางอำเภอสบปราบมีถนนพหลโยธิน (ทางหลวงหมายเลข ๑) ผ่านระหว่างกึ่งกลางของอำเภอ เป็นถนนลาดยางแอสฟัลท์ ๔ เลนสามารถเดินทางติดต่อกันได้สะดวกรวดเร็วตลอด

ถนนลูกรัง ใช้เป็นเส้นทางติดต่อกันระหว่างหมู่บ้าน ยังมีสภาพที่พอใช้งานได้ แต่ยังมีปัญหาพื้นถนนขรุขระ เป็นหลุมเป็นบ่อฤดูฝนมีสภาพขึ้นเฉาะทำให้ลื่นไถลได้ง่าย การเดินทางค่อนข้างลำบากฤดูแล้งมีสภาพเป็นฝุ่นละออง

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงแหล่งน้ำผิวดินของอำเภอสบปราบ

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

แม่น้ำวังไหลผ่านมีน้ำตลอดปี ได้ติดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า เพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตรพื้นที่เกษตร จำนวน ๘ แห่ง ในพื้นที่ตำบลสบปราบ จำนวน ๓ แห่ง คือ บ้านหลายห้องปู้ บ้านวัฒนา และบ้านสบปราบ ตำบลนา ยาง จำนวน ๓ แห่ง คือ บ้านหนองวัวแดง บ้านนาปราบ และบ้านไร่ และตำบลแม่แก้ว จำนวน ๒ แห่ง คือ บ้านวัง ยาวเหนือ และบ้านอ้อ

๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ

อ่างเก็บน้ำ จำนวน ๑๐ อ่าง

๑. อ่างเก็บน้ำแม่ทาน หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่แก้ว
๒. อ่างเก็บน้ำแม่เรียง หมู่ที่ ๓ ตำบลสบปราบ
๓. อ่างเก็บน้ำแม่ทก หมู่ที่ ๕ ตำบลสบปราบ
๔. อ่างเก็บน้ำห้วยสมัย หมู่ที่ ๑ ตำบลสมัย
๕. อ่างเก็บน้ำห้วยหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลสมัย
๖. อ่างเก็บน้ำแม่กาด หมู่ที่ ๑ ตำบลนายาง
๗. อ่างเก็บน้ำแม่ทาย หมู่ที่ ๒ ตำบลนายาง
๘. อ่างเก็บน้ำแม่ยอง หมู่ที่ ๖ ตำบลนายาง
๙. อ่างเก็บน้ำแม่ปู หมู่ที่ ๗ ตำบลนายาง
๑๐. อ่างเก็บน้ำแม่ปราบ หมู่ที่ ๗ ตำบลนายาง

๖. สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ข้อมูลสาธารณูปโภค (ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์)

ประปา มีระบบประปาหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน

ไฟฟ้า อำเภอสบปราบมีไฟฟ้าใช้ครบทุกครัวเรือน อย่างเพียงพอเนื่องจากมีแนวสายไฟฟ้าแรงสูงพาดผ่าน ตอนกลางของอำเภอ

โทรศัพท์ ในอำเภอสบปราบ มีโทรศัพท์สาธารณะใช้ทุกหมู่บ้านและมีโทรศัพท์เคลื่อนที่ใช้ คิดเป็นร้อยละ ๘๐ ของครัวเรือนทั้งหมดในอำเภอ

ข้อมูลสิ่งก่อสร้างต่างๆ

- องค์การบริหารส่วนตำบล ๔ แห่ง และเทศบาลตำบลสบปราบ ๑ แห่ง
- สถานีอนามัยตำบล ๔ แห่ง และโรงพยาบาล ๑ แห่ง
- ที่ทำการตำรวจชุมชนตำบล ๔ และสถานีตำรวจภูธร ๑ แห่ง
- หน่วยป้องกันและรักษาป่าแม่ทาน ๒ แห่ง
- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๔ แห่ง
- หน่วยธุรกิจในพื้นที่อำเภอสบปราบ
- ปิมน้ำมัน ๒ แห่ง
- โรงงานอุตสาหกรรม ๕ แห่ง
- * บริษัทซีเบลโก้ จำกัด (ผลิตดินขาว / ส่งโรงงานเซรามิก)
- * บริษัทฟอสเฟตตรีมูรติ จำกัด (ผลิตหินฟอสเฟต)
- * โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ (ปริมาณการผลิต ๑,๐๐๐ตัน/ปี)

* โรงงานผลิตอาหารสัตว์ (ปริมาณการผลิต ๕๐๐ ตัน/ปี)

* โรงงานกำรผ้าใบ จำกัด

พันธุ์พืชที่ปลูก

เกษตรกรในอำเภอสบปราบมีการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ คือ ข้าวนาปี พืชไร่ ไม้ผล ไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ แยกตามรายละเอียด ได้ดังนี้

๑. ข้าวนาปี พันธุ์ที่ใช้ปลูก เป็นพันธุ์ที่ทางราชการส่งเสริม เช่น ข้าวเหนียว ก.ข.๖ และข้าวเจ้าขาวดอกมะลิ ๑๐๕

๒. พืชไร่ พันธุ์ที่ใช้ปลูกเป็นพันธุ์ที่ทางราชการส่งเสริม เช่น

- ถั่วลิสง ใช้พันธุ์ไทนาน ๙

- ถั่วเหลือง ใช้พันธุ์ ส.จ. ๔ และพันธุ์เชียงใหม่ ๖๐

- มันสำปะหลัง ใช้พันธุ์ระยอง ๑

๓. ไม้ผล

- มะม่วง - รับประทานดิบ ใช้พันธุ์เขียวเสวย,หนองแขง,โชคอนันต์

- รับประทานสุก ใช้พันธุ์น้ำดอกไม้,หนังกลางวัน,อร่อง

- แปรรูป ใช้พันธุ์มะม่วงแก้ว (ดอง,แช่อิ่ม)

- มะขามหวาน ใช้พันธุ์สีทอง,สีชมพู,หมื่นวง

- ลำไย ใช้พันธุ์อีดอ

๔. ไม้ยืนต้นด้านเศรษฐกิจ

- จามจุรี ใช้พันธุ์พื้นเมืองในท้องถิ่นปลูก

- สัก ใช้พันธุ์สักทอง

พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

๑. โค - ลูกผสม ขาวลำพูน

๒. กระบือ - พื้นเมือง

๓. สุกร - ลาสไวท์

๔. ไก่- พื้นเมือง พันธุ์เนื้อ - ซีพี พันธุ์ไข่- ลูกผสม

๕. เป็ด-เป็ดเทศ

๖. ปลา มีการเลี้ยงในบ่อของตนเอง และบ่อที่ทางราชการสนับสนุนชุดให้ สำหรับบ่อน้ำสาธารณะหรืออ่างเก็บน้ำที่สร้างขึ้นมี ๒๐ แห่ง ที่สามารถเลี้ยงและปล่อยปลาได้ตลอดปี ใช้บริโภคในหมู่บ้าน ใช้พันธุ์ปลาน้ำจืด เช่น ปลานิลปลาไน,ปลาทะเพียน,ประหลาดุกและปลาพื้นเมืองชนิดต่างๆ

๖.๒ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

ตารางที่ ๔ รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย/รายได้บุคคลเฉลี่ย

ตำบล	รายได้ครัวเรือนเฉลี่ย (บาท/ครัวเรือน)	รายได้บุคคลเฉลี่ย (บาท/ครัวเรือน)
สบปราบ	๑๘๑,๗๗๕.๙๐	๕๘,๓๔๗.๒๖
สมัย	๑๙๙,๓๐๐.๒๙	๖๑,๙๗๐.๓๓
แม่กัวะ	๑๗๔,๒๘๑.๐๖	๕๙,๖๐๓.๐๔
นายาง	๑๖๕,๙๘๐.๓๓	๖๐,๑๒๐.๗๙
เฉลี่ยรวม	๑๘๒,๐๕๐.๒๘	๕๙,๘๔๔.๒๒

๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง

ตารางที่ ๕ จำนวนประชากรและครัวเรือนรายตำบล

ตำบล	ครัวเรือนทั้งหมด (ครัวเรือน)	ครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)	ประชากร(คน)		
			ชาย	หญิง	รวม
สบปราบ	๓,๕๒๒	๒,๕๐๓	๔,๙๒๗	๕,๒๑๖	๑๐,๑๔๓
สมัย	๒,๐๒๖	๑,๙๒๑	๓,๖๐๓	๓,๖๒๐	๗,๒๒๓
แม่กัวะ	๑,๖๐๖	๑,๓๑๑	๒,๓๒๖	๒,๕๑๒	๔,๘๓๘
นายาง	๑,๕๔๔	๑,๓๑๖	๒,๒๒๖	๒,๓๒๖	๔,๕๕๒
รวม	๘,๖๙๘	๗,๐๕๑	๑๓,๐๘๒	๑๓,๖๗๔	๒๖,๗๕๖

แหล่งที่มา : สำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง พฤษภาคม ๒๕๖๔

๖.๔ การศึกษา

การศึกษาในระบบแบ่งเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาของรัฐบาล จำนวน ๑๑ แห่ง โรงเรียนระดับประถมศึกษาของเทศบาล จำนวน ๑ แห่ง โรงเรียนระดับสามัญศึกษาจำนวน ๑ แห่ง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำนวน ๕ ศูนย์

การศึกษานอกระบบ แบ่งเป็นศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสบปราบ จำนวน ๑ แห่ง ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนระดับตำบลจำนวน ๔ แห่ง และมีห้องสมุดประชาชน จำนวน ๑ แห่ง

๖.๕ สาธารณสุข

สถานพยาบาลของรัฐ/เอกชน/ศูนย์บริการสาธารณสุขสถานพยาบาลของรัฐ

- โรงพยาบาล ขนาด ๓๐ เตียง จำนวน ๑ แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน ๔ แห่ง

ภาคเอกชน

- คลินิกแพทย์ จำนวน ๑ แห่ง
- คลินิกการพยาบาลและการผดุงครรภ์ จำนวน ๖ แห่ง
- ร้านขายยาแผนปัจจุบันบรรจุเสร็จ จำนวน ๒ แห่ง

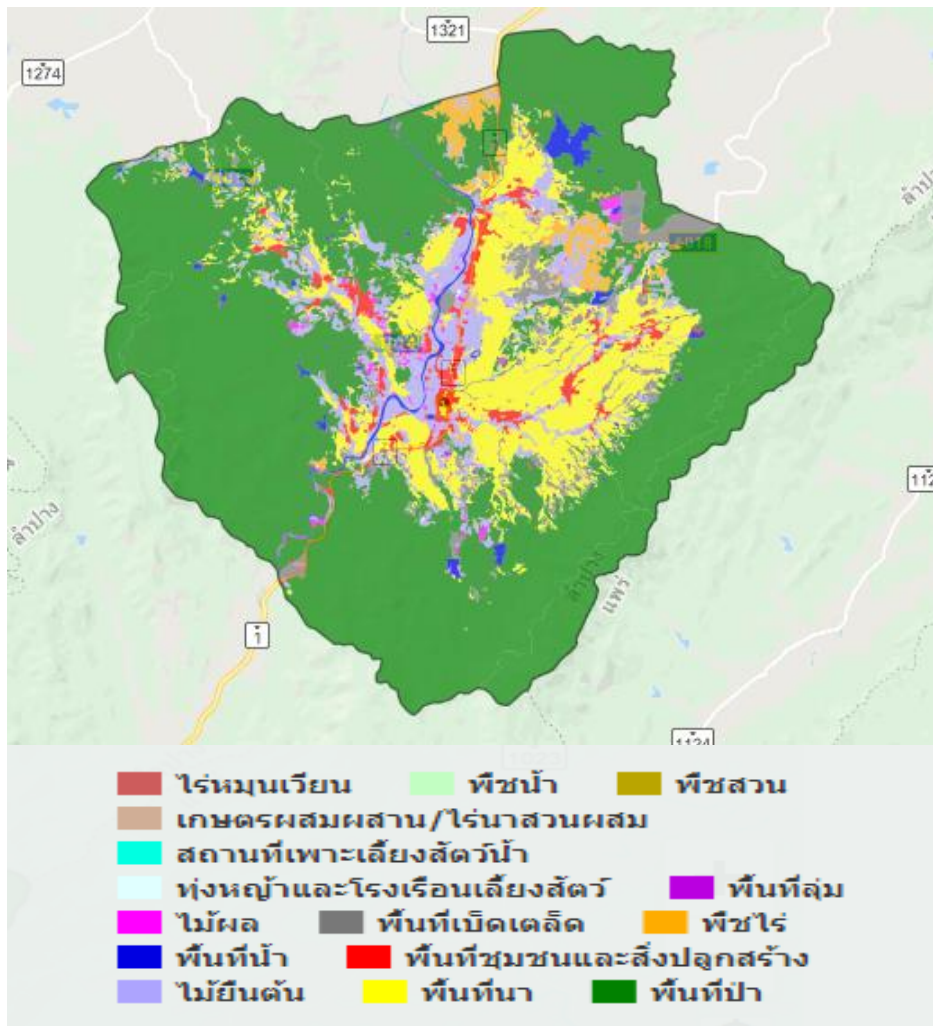
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และยึดเหนี่ยวประเพณีขนบธรรมเนียมเหมือนกับชาวภาคเหนือทั่วไป เช่น ประเพณีทานสลากภัต/ประเพณีแห่เทียนพรรษา/ประเพณีลอยกระทง/ประเพณีทอดกฐินและผ้าป่า ตลอดถึงประเพณีสงกรานต์ (ปีใหม่เมือง)

สำหรับพิธีกรรมต่างๆ นั้น ปัจจุบันยังปฏิบัติสืบเนื่องกันมา เช่น พิธีทำบุญขึ้นบ้านใหม่/พิธีอุปสมบท/พิธีแต่งงาน ศาสนาสืบยึดเหนี่ยวและข้อห้ามต่างๆ คือ

- ห้ามเล่นการพนันทุกชนิด
- ห้ามลักขโมย
- ห้ามทะเลาะวิวาท
- ห้ามพกาและใช้อาวุธโดยไม่ได้รับอนุญาต

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use)

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอสปราบ ๒๐

ตารางที่ ๕ จำนวนพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอสบปราบ

จำนวน				พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่การเกษตร (ไร่)					รวมพื้นที่การเกษตร (ไร่)
ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	ครัวเรือนเกษตรกร		ที่นา	พืชไร่	ไม้ผล	พืชผัก	อื่นๆ	
สบปราบ	๑๕	๓,๕๒๒	๒,๕๐๓	๖๓,๑๒๗	๙,๔๑๐.๘๖	๓๑๗.๗๐	๑๘๖.๖๓	๖๒.๗๕	๖๙๖.๓๘	๑๐,๖๗๐.๓๒
สมัย	๑๓	๒,๐๒๖	๑,๙๒๑	๙๒,๔๘๔	๑๑,๔๑๑.๒๑	๒,๕๘๔.๕๒	๓๔.๔๖	๘.๐๐	๗๒.๙๑	๑๔,๑๑๑.๑๐
แม่กัวะ	๘	๑,๖๐๖	๑,๓๑๑	๖๔,๘๘๓	๔,๘๙๕.๐๔	๓,๘๓๐.๔๒	๔๓.๗๔	๑๘.๑๖	๔๘๓.๘๙	๙,๒๗๑.๒๕
นายาง	๑๐	๑,๕๔๔	๑,๓๑๖	๙๐,๕๕๔	๕,๑๐๐.๑๓	๑๕๙.๒๕	๘๐.๖๑	๒๒.๐๕	๓๙๒.๙๔	๕,๗๕๔.๙๘
รวม	๔๖	๘,๖๙๘	๗,๐๕๑	๓๑๑,๐๔๘	๓๐,๘๑๗.๒๔	๖,๘๙๑.๘๙	๓๔๑.๔๔	๑๑๐.๙๖	๑,๖๔๖.๑๒	๓๙,๘๐๗.๖๕

๘. องค์กร/สถาบันต่างๆ

กลุ่มตามธรรมชาติ

อำเภอสบปราบ มีครอบครัวเกษตรกรอยู่กลุ่มหนึ่งที่เป็นสมาชิกของสถาบันสังคมต่าง ๆ แต่การทำกิจกรรมของสถาบันสังคมยังไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้สถาบันในสังคมไม่เข้มแข็ง การรวมตัวเป็นไปอย่างหลวม ๆ จึงน่าจะได้ทบทวน โครงการ/ กิจกรรม/ วัตถุประสงค์ ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิกให้มากที่สุดกลุ่มตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นจากการรวมตัว และได้รับการสนับสนุนจากทางราชการ

ชื่อกลุ่ม

กลุ่มผู้ใช้น้ำ
 กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
 กลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลัง
 กลุ่มผู้เลี้ยงโค - กระบือ
 กลุ่มผลิตอาหารสัตว์
 กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร
 กลุ่มทอผ้า
 กลุ่มผู้สูงอายุ
 กลุ่มสตรีแม่บ้าน
 กลุ่มจักรสานหัตถกรรม
 กลุ่มผู้ปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

หน่วยงานที่ให้การสนับสนุน

สหกรณ์การเกษตรสบปราบ จำกัด
 พัฒนาชุมชน
 สนง.เกษตรอำเภอ
 อปท./สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.ปศุสัตว์อำเภอ
 อปท.แม่กัวะ/สนง.ปศุสัตว์อำเภอ
 อปท.แม่กัวะ/สนง.ปศุสัตว์อำเภอ
 อปท.แม่กัวะ/สนง.เกษตรอำเภอ/สนง.พัฒนาชุมชน
 อปท.แม่กัวะ
 สนง.พัฒนาชุมชนอำเภอ
 อปท./พัฒนาชุมชน/อุตสาหกรรมจังหวัด
 สนง.เกษตรอำเภอ

การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

ประชากรในอำเภอสบปราบ มีการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยจะมีการคัดเลือกคณะกรรมการในการดูแลผลประโยชน์ของกลุ่มไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อให้กลุ่มกิจกรรมได้รับผลประโยชน์ของสมาชิกในกลุ่มมากที่สุด โดยให้การสนับสนุนและช่วยเหลือแก่สมาชิกในการดำเนินกิจกรรมทางการเกษตร พอสรุปดังนี้

กลุ่มที่มีการรวมตัวเป็นนิติบุคคล

ตารางที่ ๖ กลุ่มเกษตรกรที่มีการรวมตัวเป็นนิติบุคคล

ชื่อกลุ่ม	กลุ่ม	สมาชิก (คน)	เงินทุนหมุนเวียน กลุ่ม(บาท)	กิจกรรมที่ดำเนินการ		
				หลัก	รอง	เสริม
กลุ่มเกษตรกร	๔	๕๓๕	๓,๒๑๐,๐๐๐	จัดหาปัจจัยการผลิตมาบริการให้กับสมาชิก เช่น เมล็ดพันธุ์พืช,ปุ๋ย และบริการเงินกู้ยืม		

องค์กรในชุมชน

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๕ แห่ง
๒. ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน จำนวน ๔ ศูนย์
๓. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล จำนวน ๔ ศูนย์
๔. สถานีอนามัย จำนวน ๕ แห่ง
๕. ที่ทำการตำรวจชุมชน ๔ แห่ง และสถานีตำรวจภูธร ๑ แห่ง
๖. หน่วยป้องกันและรักษาป่าแม่ทาน ๒ หน่วย

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรอำเภอสบปราบ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑.๑ สถานการณ์เกษตรในพื้นที่

๑. เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

อำเภอสบปราบมีเกษตรกรต้นแบบและองค์กรเกษตรกรที่มีความรู้ความชำนาญในอาชีพการเกษตรหลายด้าน ดังนี้

ตารางที่ ๗ เกษตรกรต้นแบบอำเภอสบปราบ

ที่	เลขประจำตัวประชาชน	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	อาสาสมัครเกษตร (สาขา)
๑	๓๕๒๑๑๐๐๐๙๑๗๗๗	นายชาญณรงค์ มาดี	๑๔	๑	นางาย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๒	๓๓๔๙๙๐๐๒๑๕๗๐๔	นางกัญธิมา เถาว์โท	๖๕	๑	นางาย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๓	๓๕๒๑๒๐๐๐๘๕๐๔๓	นายประชาชน ใหม่พรม	๔๑/๔	๑	นางาย	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน ,หมอดินอาสา
๔	๓๕๒๐๖๐๐๑๒๑๘๘๐	นายสุวิทย์ วงศ์ครองศักดิ์	๙	๑๐	นางาย	สบปราบ	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๕	๓๕๒๑๑๐๐๑๑๖๔๙๔	นายผล ต๊ะปัญญา	๙๗	๑๐	นางาย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๖	๓๕๒๑๑๐๐๐๙๖๒๕๖	นายหลาน วงศ์กา	๑๖/๑	๒	นางาย	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๗	๓๕๒๑๑๐๐๑๗๕๙๕๔	นายอินแก้ว เรือนปานนท์	๑๙/๒	๒	นางาย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๘	๓๓๓๐๔๐๐๕๔๔๖๘๙	นางสาวสำลี วิมาลย์	๓๕	๒	นางาย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๙	๓๕๒๑๑๐๐๐๙๖๐๓๕	นายพร ยะระนะ	๑๓	๒	นางาย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๑๐	๓๕๒๑๑๐๐๑๐๔๓๙๙	นายจำลอง จันทบุตร	๕๒	๓	นางาย	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๑๑	๓๕๒๑๑๐๐๑๐๒๔๗๗	นายองอาจ ยะระนะ	๒๗/๒	๓	นางาย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๒	๓๕๒๑๑๐๐๑๐๓๐๔๐	นายพิบูลย์ มูลปัญญา	๓๔	๓	นางาย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๑๓	๓๕๒๑๑๐๐๑๐๔๕๗๗	นางสมพร ชัยน่าน	๖๑	๓	นางาย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๔	๓๕๒๑๑๐๐๑๐๕๓๔๔	นายวันชัย อินทใจ	๗/๑	๔	นางาย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๕	๓๕๒๑๑๐๐๒๖๘๑๕๔	นายศุภชัย ฟองอากาศ	๑๕/๑	๔	นางาย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๖	๓๕๒๑๑๐๐๑๐๖๔๕๖	นางทองทราย พูแก้ว	๒๐	๔	นางาย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๗	๓๕๒๑๑๐๐๑๑๑๓๙๕	นางตุ้ย ปิงวงศ์	๒๑๙	๕	นางาย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๘	๓๕๒๑๑๐๐๓๑๕๘๖๑	นายชัยเลื่อน สีนาค	๘๔	๕	นางาย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๙	๓๕๒๑๑๐๐๑๑๖๓๐๓	นายอินโต ปิงวงศ์	๑๔๗	๕	นางาย	สบปราบ	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน

๒๐	๓๕๒๑๑๐๐๑๒๑๓๗๔	นายทัฬหภูมิ บุญญา	๒๒/๒	๖	นางาง	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๒๑	๑๕๒๙๙๐๐๑๓๗๙๓๔	นางกนกวรรณ อินสุริยา	๘๘	๖	นางาง	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๒๒	๓๕๒๑๑๐๐๑๒๑๔๓๙	นายเสน่ห์ มะโนเปี้ย	๒๔	๖	นางาง	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๒๓	๕๕๒๑๑๐๐๐๑๒๑๕๔	นายอำนาจ บุญยีน	๑	๖	นางาง	สบปราบ	หมอดินอาสา
๒๔	๓๕๒๑๑๐๐๑๒๑๖๓๕	นายปั่นแก้ว พุทธิมา	๒๒	๗	นางาง	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๒๕	๓๕๒๑๑๐๐๑๒๑๖๕๘๙	นางปาดิศา เทพอด	๓๗	๗	นางาง	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๒๖	๓๕๒๑๑๐๐๑๒๑๙๓๖	นายเจริญ ชันคำ	๙๐	๗	นางาง	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๒๗	๓๕๒๑๑๐๐๑๓๑๕๕๑	นายสิทธิพร เตียวพิทักษ์สกุล	๑๑๙	๗	นางาง	สบปราบ	หมอดินอาสา
๒๘	๓๕๒๑๑๐๐๑๓๑๕๘๘	นางกัลยา ชัยเมืองมูล	๕๐	๘	นางาง	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๒๙	๓๕๒๑๑๐๐๑๓๑๗๔๗	นางแก้วใจ จันทบุตร	๖๓	๘	นางาง	สบปราบ	หมอดินอาสา
๓๐	๓๕๒๑๑๐๐๑๓๑๙๔๑	นายมงคล จันทบุตร	๖๓	๘	นางาง	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๓๑	๓๕๒๑๑๐๐๑๒๑๒๖๖	นายจันทร์ อินบาง	๓๙/๑	๙	นางาง	สบปราบ	หมอดินอาสา
๓๒	๓๕๒๑๑๐๐๑๒๑๔๗๓	นายปืด เทพอด	๑๖	๙	นางาง	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๓๓	๕๕๒๑๑๐๐๐๑๖๗๗	นายอนันต์ บุญญา	๓๒	๙	นางาง	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๓๔	๓๕๒๑๑๐๐๑๓๑๕๘๙	นางสาวปรารถนา แสงสว่าง			นางาง	สบปราบ	ประมงอาสา
๓๕	๓๕๒๑๑๐๐๑๑๕๔๓๓	นางอนงค์ สเปาวงศ์	๓๕/๒		นางาง	สบปราบ	ประมงอาสา
๓๖	๓๘๐๐๘๐๐๙๒๖๖๓๑	นายชอบ คงแก้ว	๑๔	๑	แม่ก๊วะ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๓๗	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๒๐๖๑	นายมี สีคำดี	๔๑	๑	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๓๘	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๔๕๑๐	นางสมพิน วงศ์เรียน	๑๒๕	๑	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๓๙	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๒๑๗๗	นายหลุย กันทียะ	๕๖	๑	แม่ก๊วะ	สบปราบ	หมอดินอาสา,อาสาสมัครฝนหลวง
๔๐	๓๕๒๑๑๐๐๐๔๔๘๒๕	นายศรีวัย ตันเตจ๊ะ	๘๐/๒	๒	แม่ก๊วะ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๔๑	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๔๔๗๑	นายบุญทา ดวงดีวงศ์	๕๐/๓	๒	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๔๒	๓๕๒๑๑๐๐๐๔๐๒๐๐	นายศรีมูล คำเสน	๗๓/๔	๒	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๔๓	๓๕๒๑๑๐๐๐๔๐๐๑๓	นายนิวัฒน์ ตันเตจ๊ะ	๗๓/๕	๒	แม่ก๊วะ	สบปราบ	หมอดินอาสา
๔๔	๓๕๒๑๑๐๐๐๕๐๑๖๗	นายทวี อินมะโน	๔๔	๓	แม่ก๊วะ	สบปราบ	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๔๕	๓๑๖๐๘๐๐๑๕๕๕๔๑	นางขวัญหล้า จันทะโพธิ์	๑๔๔/๓	๓	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๔๖	๓๕๒๑๑๐๐๐๕๒๓๔๘	นายสน ปันโย	๑๔๐	๓	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๔๗	๓๕๒๑๑๐๐๑๕๕๒๘๗	นายศรีจันทร์ เมืองมา	๕๕	๔	แม่ก๊วะ	สบปราบ	หมอดินอาสา
๔๘	๓๕๒๑๑๐๐๑๕๕๑๓๙	นางนวลจันทร์ หม่องลำปาง	๗	๔	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์

๔๙	๓๕๒๑๑๐๐๐๕๖๒๑	นางกฤษณี คำภีระ	๓๙	๔	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๕๐	๓๕๒๑๑๐๐๑๕๒๗๘๔	นายยก เกตุแก้ว	๑๑๓	๔	แม่ก๊วะ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๕๑	๓๕๒๑๑๐๐๑๕๑๗๔๕	นายสุข วรรณแปง	๑๔๔	๔	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๕๒	๓๖๕๐๘๐๐๖๘๕๒๗๙	นายจันทร์สม ไชยบาง	๖๒	๕	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๕๓	๓๕๒๑๑๐๐๐๖๐๒๓๕	นายยอด พรหมธิ	๗๖	๕	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครชลประทาน,อาสาสมัครฝนหลวง
๕๔	๓๕๒๑๑๐๐๐๕๖๐๓๓	นายธนกฤต วงศ์สุวรรณ	๗๔/๑	๕	แม่ก๊วะ	สบปราบ	หมอดินอาสา
๕๕	๓๕๒๑๑๐๐๑๖๓๙๑๓	นางยอดเรือน ไชยบาง	๖๒	๕	แม่ก๊วะ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๕๖	๓๕๒๑๑๐๐๑๖๓๙๙๕	นายอนุพันธ์ หม่องลำปาง	๕๕	๕	แม่ก๊วะ	สบปราบ	ครูบัญชีอาสา
๕๗	๓๕๒๑๑๐๐๑๖๔๓๕๙	นางวันยีน พรหมวัง	๖๔/๑	๕	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๕๘	๓๕๒๑๑๐๐๑๖๒๑๙๔	นายสงวน โนนพิชัย	๓๙	๕	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๕๙	๓๖๕๐๖๐๐๔๖๔๘๘๘	พลจัตภย์ชัย รักธรรม	๑๐๔	๖	แม่ก๊วะ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๖๐	๓๕๒๑๑๐๐๐๕๘๗๒๙	นางสมจิตร์ คำวรรณ	๙๖	๖	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๖๑	๓๕๒๑๑๐๐๑๕๕๘๓๐	นายหน่อจันทร์ ปันโย	๒๔	๗	แม่ก๊วะ	สบปราบ	หมอดินอาสา,อาสาสมัครฝนหลวง , ชวานาอาสา
๖๒	๓๕๒๑๑๐๐๑๕๗๔๔๑	นายสุกแก้ว นามเตจ๊ะ	๗๒	๗	แม่ก๊วะ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๖๓	๓๕๒๑๑๐๐๑๕๖๗๗๑	นายสมศักดิ์ อินมา	๒	๗	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๖๔	๓๕๒๑๑๐๐๑๕๗๔๐๙	นายสมาน สุริยา	๗๒	๗	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๖๕	๓๕๒๑๑๐๐๑๕๖๘๗๙	นางละออง ปันโย	๗๙	๗	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๖๖	๓๕๒๑๑๐๐๑๕๒๑๗๒	นายสมพงษ์ เต็มเปียง	๓๖	๗	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๖๗	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๖๙๘๘	นางบัวผาย ใจวงศ์	๕๕	๘	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๖๘	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๗๑๒๘	นายรัตน์ สีคำดี	๕๔	๘	แม่ก๊วะ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๖๙	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๙๐๓๑	นายนวน เทพอด	๓๐	๘	แม่ก๊วะ	สบปราบ	หมอดินอาสา
๗๐	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๙๑๖๓	นายโส สอนอินต๊ะ	๖๓	๘	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๗๑	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๖๖๘๗	นายประเทือง เกียงเลน	๓๗	๘	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครฝนหลวง
๗๒	๓๒๐๐๗๐๐๑๕๗๒๑	นายไพวัลย์ กุดัน	๙๑	๘	แม่ก๊วะ	สบปราบ	อาสาสมัครฝนหลวง ,ชวานาอาสา
๗๓	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๕๘๐๐	นายวิเชียร ยะชะระ	๘๖		แม่ก๊วะ	สบปราบ	ประมงอาสา
๗๔	๓๕๒๑๑๐๐๐๖๑๘๘	นายพงษ์ชัย ตูยเขียว	๑๒๕	๑	สบปราบ	สบปราบ	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๗๕	๓๕๒๑๑๐๐๐๓๔๐๑	นางสังวรณ์ วงศ์ดี	๑๘๖	๑	สบปราบ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๗๖	๓๕๒๑๑๐๐๐๒๐๓๑	นางอำไพ กรเพ็ชร	๑๐๔	๑	สบปราบ	สบปราบ	หมอดินอาสา
๗๗	๓๕๒๑๑๐๐๒๓๖๔๗๓	นายศรีทวน อุ้นแก้ว	๔๓	๑๐	สบปราบ	สบปราบ	หมอดินอาสา

๗๘	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๐๕๓๓	นายสุนิตย์ มูลกันทะ	๒๔/๑	๑๐	สปราบ	สปราบ	อาสาศุสัตรี
๗๙	๓๕๒๑๑๐๐๒๓๕๗๔๔	นางสุภาวดี หลวงใน	๗๕	๑๐	สปราบ	สปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๘๐	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๐๒๗๔	นางวรฤทัย เขียวภา	๓	๑๐	สปราบ	สปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๘๑	๓๕๒๑๑๐๐๒๒๙๓๘๘	นายก้องคำ สุพรม	๗๙	๑๑	สปราบ	สปราบ	หมอดินอาสา
๘๒	๓๕๒๑๑๐๐๒๒๗๘๒๒	นางพองจันทร์ กำเงิน	๔๖	๑๑	สปราบ	สปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๘๓	๓๕๒๑๑๐๐๒๑๓๗๔๑	นายพิชัย แยกเมือง	๘๔	๑๒	สปราบ	สปราบ	เกษตรหมู่บ้าน ,หมอดินอาสา
๘๔	๓๕๒๑๑๐๐๒๕๑๘๓๙	นายนวล ป้องแก้วน้อย	๑๔๙	๑๓	สปราบ	สปราบ	หมอดินอาสา
๘๕	๓๕๒๑๑๐๐๑๖๕๑๑	นางวิมลศรี วัชรินทร์	๑๒๒	๑๓	สปราบ	สปราบ	ครูบัญชีอาสา
๘๖	๓๕๒๑๑๐๐๑๗๒๗๕	นางรัตนา สุนประโคน	๕๒	๑๓	สปราบ	สปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๘๗	๓๕๒๑๑๐๐๑๑๒๕๑	นายจันทร์ นันทะวิชัย	๒๑๙	๑๓	สปราบ	สปราบ	อาสาศุสัตรี
๘๘	๓๕๒๑๑๐๐๑๔๕๒๑	นางแก้วมา ชัยยา	๑๕๖	๑๓	สปราบ	สปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๘๙	๓๕๒๑๑๐๑๑๘๓๕๖	นายสะอาด อินทะใจ	๑๘๑	๑๔	สปราบ	สปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๙๐	๓๕๒๑๑๐๐๒๙๒๖๕	นางจันทร์พอง สุดใจ	๒๑๓	๑๔	สปราบ	สปราบ	หมอดินอาสา
๙๑	๓๕๒๑๑๐๐๒๖๒๕๘	นางนัตตา แซงยะ	๑๙๑	๑๔	สปราบ	สปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๙๒	๔๕๒๑๑๐๐๑๐๑๕๙	นายอนอง วิเชีย	๓๐	๑๕	สปราบ	สปราบ	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๙๓	๓๕๒๑๑๐๐๒๖๗๕๔	นางสงกรานต์ อุตนันท์	๒๔๑	๒	สปราบ	สปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์,หมอดินอาสา, เกษตรหมู่บ้าน
๙๔	๓๕๒๑๑๐๐๒๘๒๑๘	นายพรหมวรรณ ตาอ้าย	๑๔๔	๒	สปราบ	สปราบ	หมอดินอาสา
๙๕	๓๕๒๑๑๐๑๑๑๑๕๓	นางนิตยา วงศ์สอน	๘๙/๑	๓	สปราบ	สปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๙๖	๓๔๘๐๕๐๐๒๑๘๗๘๒	นายมานพ ทิวอรุณ	๕๘	๓	สปราบ	สปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๙๗	๓๕๒๑๑๐๑๑๒๙๑๓	นายสมศักดิ์ สนวนพลาย	๔๖/๑	๓	สปราบ	สปราบ	หมอดินอาสา
๙๘	๓๕๒๑๑๐๑๑๓๓๙๐๑	นายยศพล สุกันทา	๕๖	๓	สปราบ	สปราบ	หมอดินอาสา
๙๙	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๔๑๖๔	นางพองจันทร์ สุวรรณศรี	๗๒	๔	สปราบ	สปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๐๐	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๑๑๗๗	นายประวีติ อินจันทร์	๑๔	๔	สปราบ	สปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๐๑	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๒๐๑๓	นายณรงค์เดช ยะชะระ	๓๖/๔	๔	สปราบ	สปราบ	หมอดินอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๑๐๒	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๓๒๕๗	นายสุวิทย์ อินตาเหล็ก	๕๖	๔	สปราบ	สปราบ	หมอดินอาสา
๑๐๓	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๖๐๑๙	นายมานพ ชาระ	๑๗๘	๕	สปราบ	สปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๐๔	๓๕๒๑๑๐๐๒๑๙๐๘๑	นายทัน คุมพล	๒๐	๕	สปราบ	สปราบ	อาสาศุสัตรี
๑๐๕	๓๕๒๑๑๐๐๒๒๖๘๘๕	นายรวด คำแก้ว	๑๓๒	๕	สปราบ	สปราบ	หมอดินอาสา
๑๐๖	๓๕๒๑๑๐๐๒๒๖๐๑๐	นางจันทร์ตอน สุพรม	๖๕	๕	สปราบ	สปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์

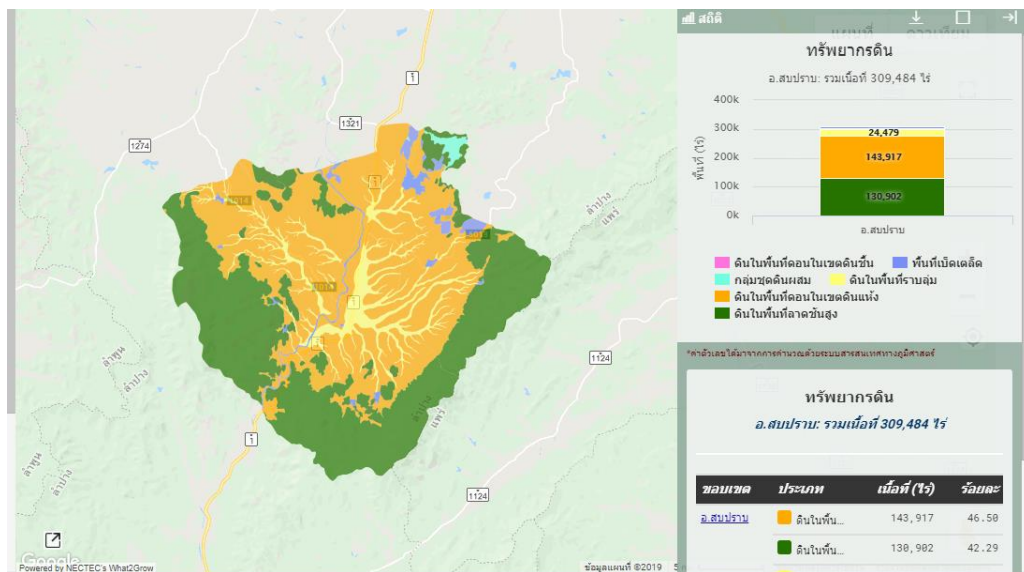
๑๐๗	๓๕๒๑๑๐๐๒๒๒๕๔๕	นายสุทัศน์ อินจันทร์	๑๖๐/๑	๕	สบปราบ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๑๐๘	๓๕๔๐๗๐๐๓๘๒๑๕๑	นางกฤตยา ด้วงเขียว	๑๔/๒	๖	สบปราบ	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๐๙	๓๕๒๑๑๐๐๒๓๓๖๓๖	นางดวงพร สุโรพันธ์	๑๒/๕	๖	สบปราบ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๑๐	๓๕๒๑๑๐๐๒๓๔๐๗๑	นายถนอม เสนสม	๑๔/๕	๖	สบปราบ	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๑๑๑	๓๕๒๑๑๐๐๒๒๕๒๘๑	นางทราย มะโนเรือน	๑๘	๖	สบปราบ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๑๑๒	๓๕๒๐๘๐๐๑๔๙๙๘	นางอ้อย เขียวโสด	๑๘๖	๗	สบปราบ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๑๓	๓๕๒๑๑๐๐๒๔๑๐๓๕	นายสุธรรม มะโนรัมย์	๓๗	๗	สบปราบ	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๑๑๔	๓๕๒๑๑๐๐๒๔๓๗๑๒	นายเสียบ มูลปัญญา	๑๑๗	๗	สบปราบ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน ,อาสาสมัครชลประทาน
๑๑๕	๓๕๒๑๑๐๐๒๔๖๑๐๐	นายเชื้อ พรหมเสน	๑๓๔	๗	สบปราบ	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๑๖	๓๕๒๑๑๐๐๒๕๐๓๙๕	นายจำเริญ เป็ยวัน	๗๓	๘	สบปราบ	สบปราบ	อาสาสมัครฝนหลวง
๑๑๗	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๓๙๐	นายสุรินทร์ หล่อเลิศฤทธิ์ชัย	๑๘๗	๘	สบปราบ	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๑๘	๓๕๒๑๑๐๐๒๔๔๕๙๕	นางศรีเรือน เตจ๊ะ	๑๑๑	๘	สบปราบ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๑๙	๓๕๒๑๑๐๐๒๕๖๗๒	นางศรีัญญา สุภาติ	๑๗๐	๘	สบปราบ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๒๐	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๘๕๘๕	นายวินัย เมืองมา	๗๓	๙	สบปราบ	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๑๒๑	๓๕๒๑๑๐๐๒๑๘๗๔๒	นางสาวทองสุข แก่นจันทร์	๑๐๕	๙	สบปราบ	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๑๒๒	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๗๓๑๗	นางยุพิน รินมูล	๑๑๒	๙	สบปราบ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๒๓	๓๕๒๑๑๐๐๒๑๖๑๓๘	นายสนั่น คุมพล	๑๖๘	๙	สบปราบ	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๒๔	๓๕๒๑๑๐๐๒๐๗๓๕๐	นางแสงจันทร์ ยะชะระ	๑๙๖	๙	สบปราบ	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๒๕	๓๕๒๑๑๐๐๒๙๔๖๗๙	นายอดิสร บุตรดี	๒๕๑		สบปราบ	สบปราบ	ประมงอาสา
๑	๓๕๒๑๑๐๐๐๖๘๖๐๑	นายเลื่อน ใจหมื่น	๓๑	๑	สมัย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๒	๓๕๒๑๑๐๐๐๖๙๖๙๑	นายทองอยู่ ทิพย์คำเพย	๑๙	๑	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๓	๓๕๒๑๑๐๐๐๖๕๗๗๖	นางสุคันธา ปัญญาดี	๔๕	๑	สมัย	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๔	๓๕๒๑๑๐๐๐๗๒๑๑๓	นายวรพล ดำนอินธา	๗๓	๒	สมัย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๕	๓๕๒๑๑๐๐๐๗๔๖๗๘	นายหลวง หล้าปวงคำ	๑๐๐	๒	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๖	๓๕๒๑๑๐๐๐๗๕๐๖๒	นางกัลยา ทินวัง	๑๐๑	๒	สมัย	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๗	๓๕๒๑๑๐๐๐๘๔๘๐๑	นายปัญญา วันหมื่น	๔๕	๓	สมัย	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน ,ประมงอาสา
๘	๓๕๒๑๑๐๐๐๘๓๓๓๒	นางรวงทอง อินตา	๖๕	๓	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์,ชวานาอาสา,เกษตรหมู่บ้าน
๙	๓๕๒๑๑๐๐๐๘๘๐๒๔	นายแก้ว ตาคำปัญญา	๑๐๙	๓	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๐	๓๕๒๑๑๐๐๐๘๓๓๑๖	นายใหม่ ใจเรือน	๖๕	๓	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา

๑๑	๓๕๒๑๑๐๐๗๕๓๘๑	นางมณฑนา ดวงคำ	๙๐	๓	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
	๓๕๒๑๑๐๐๗๖๔๓	นางปรารถนา วงศ์ภิโล	๑๒๐	๔	สมัย	สบปราบ	เกษตรกรหมู่บ้าน
๑๒	๓๕๒๑๑๐๐๗๑๒๑๕	นายบุญเร็ว คำลือ	๓	๔	สมัย	สบปราบ	เกษตรกรหมู่บ้าน
๑๓	๓๕๒๑๑๐๐๗๔๘๓๔	นางสาวินี ใจเรื่อน	๕๗	๔	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๔	๓๕๒๑๑๐๐๗๘๐๙๑	นายยงค์ พุสออน	๑๐๒	๔	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๕	๓๕๒๑๑๐๐๗๘๕๕	นายถนอม คำภิโล	๑๐๔	๔	สมัย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๑๖	๓๕๒๑๑๐๐๕๙๒๗๑๕	นายสมบุญ วัฑโล	๓๕	๕	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๑๗	๓๕๒๑๑๐๐๕๖๔๑	นางบัวลอย ทินวัง	๖๘	๕	สมัย	สบปราบ	เกษตรกรหมู่บ้าน
๑๘	๓๕๒๑๑๐๐๗๙๓๓๐	นางกัญญา วัฑโล	๕๒	๕	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๑๙	๓๕๒๑๑๐๐๘๖๗๗๓	นายสุข พลนา	๕๓	๖	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๒๐	๓๕๒๑๑๐๐๘๔๔๗๓	นางนิก้า เมืองมา	๗๖	๖	สมัย	สบปราบ	เกษตรกรหมู่บ้าน
๒๑	๓๕๒๑๑๐๐๒๖๑๕๒๗	นายยวน เตจ๊ะ	๓๖	๖	สมัย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๒๒	๓๕๒๑๑๐๐๘๙๐๒๓	นางจันทร์แก้ว พลนา	๕๓	๖	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๒๓	๓๕๒๑๑๐๐๒๖๑๗๓๗	นายรวม คำมี	๗๙	๖	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๒๔	๓๕๒๑๑๐๐๘๓๒๐๓	นายสง ใจหมื่น	๑๒๘	๗	สมัย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๒๕	๓๕๒๑๑๐๐๘๐๗๖๐	นายมาเงิน คำวัง	๒๖	๗	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๒๖	๓๕๒๑๑๐๐๘๑๑๓๘	นางจรรยา ใจนันท๊ะ	๓๑	๗	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์,เกษตรกรหมู่บ้าน
๒๗	๓๕๒๑๑๐๐๘๔๗๗๓	นางสมวัน ใจเรื่อน	๓๐	๗	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๒๘	๓๕๒๑๑๐๐๗๘๗๘๓	นายนิทย์ หล้าปวงคำ	๔๗	๘	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๒๙	๓๕๒๑๑๐๐๗๗๖๕๕	นายคัมภีร์ คำภิโล	๒	๘	สมัย	สบปราบ	ประมงอาสา
๓๑	๓๕๒๑๑๐๐๗๖๐๒๑	นางบัณฑิตา หล้าปวงคำ	๖๕	๘	สมัย	สบปราบ	เกษตรกรหมู่บ้าน
๓๑	๓๕๒๑๑๐๐๖๘๒๐๖	นางไรพร ด้านอินถา	๑๐๓	๙	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๓๒	๓๕๒๑๑๐๐๘๖๗๓๑	นายป้องพล พลนา	๕๓	๙	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๓๓	๓๕๒๑๑๐๐๘๙๖๑๖	นางอรพิน คำแสน	๑๓๒	๙	สมัย	สบปราบ	ครูบัญชีอาสา,ชาวนาอาสา,เกษตรกรหมู่บ้าน
๓๔	๓๕๒๑๑๐๐๒๖๓๐๙๘	นางบุญผ่อง วงศ์นชัย	๒๘	๑๐	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๓๕	๓๕๒๑๑๐๐๒๕๙๐๕๘	นางเสาร์ทอง นาคศรี	๑๒๔	๑๐	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา,ชาวนาอาสา,เกษตรกรหมู่บ้าน
๓๖	๓๕๒๑๑๐๐๒๕๙๐๓๑	นายสมบุญ วรรณแปง	๑๒๔	๑๐	สมัย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๓๗	๓๕๒๑๑๐๐๖๒๗๔๒	นางกัญญา ใจนันท๊ะ	๘๒	๑๑	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๓๘	๓๕๒๑๑๐๐๘๖๐๖๐๕	นายประยัต อินต๊ะ	๑/๒	๑๑	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครชลประทาน

๓๙	๓๕๒๑๑๐๐๖๙๗๗๑	นายจันทร์ ศิริ	๖๘	๑๑	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๔๐	๓๕๒๑๑๐๐๖๓๘๕๔	นายสำเร็จ สุขเม็ง	๑๘	๑๑	สมัย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๔๑	๓๕๒๑๑๐๐๗๑๔๓๑	นางพองศรี ตาคำปัญญา	๑๐๘	๑๑	สมัย	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๔๒	๓๕๒๑๑๐๐๗๙๑๓๑	นายช้อย สอนดี	๖๙	๑๒	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๔๓	๓๕๒๑๑๐๐๗๙๐๙๒	นางมาลัย หล้าปวงคำ	๖๖	๑๒	สมัย	สบปราบ	อาสาสมัครสหกรณ์
๔๔	๓๕๒๑๑๐๐๗๗๗๖๖	นายสุริยนต์ มูลปั้น	๑๓	๑๒	สมัย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๔๕	๓๕๒๑๑๐๐๘๓๓๐๕	นางอร่าม ต่านอินตา	๑๘	๑๒	สมัย	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน
๔๖	๓๕๒๑๑๐๐๑๓๘๗๐๖	นายตาคำ ต่านแก้ว	๙๙	๑๓	สมัย	สบปราบ	หมอดินอาสา
๔๗	๓๕๒๑๑๐๐๑๔๖๔๖๖	นายเที่ยง คำแปง	๖๕	๑๓	สมัย	สบปราบ	อาสาปศุสัตว์
๔๘	๓๕๒๑๑๐๐๑๓๗๖๒๙	นางแสงดาว ตาคำปัญญา	๖๐	๑๓	สมัย	สบปราบ	เกษตรหมู่บ้าน

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

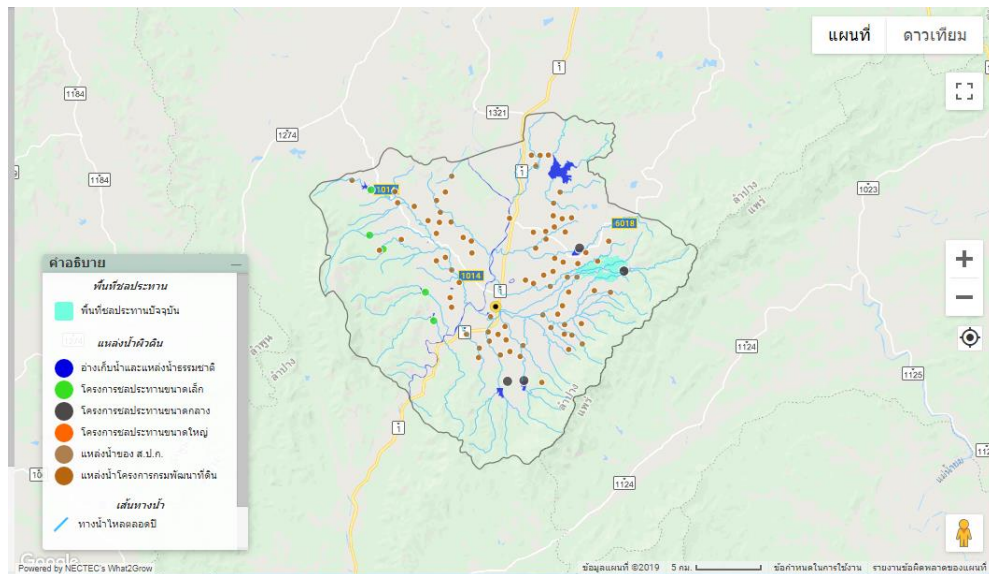
๑. ทรัพยากรดิน

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงทรัพยากรดินอำเภอสบปราบ

ดินในพื้นที่อำเภอสบปราบส่วนใหญ่เป็นดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง พื้นที่ประมาณ ๑๔๓,๙๑๗ ไร่ และดินในพื้นที่ลาดชันสูง พื้นที่ประมาณ ๑๓๐,๙๐๒ ไร่ นอกเหนือจากนั้นเป็นดินในพื้นที่เบ็ดเตล็ดทั่วไป

๒. ทรัพยากรน้ำ

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงทรัพยากรน้ำอำเภอสบปราบ

- แม่น้ำวังไหลผ่านมีน้ำตลอดปี ได้ติดตั้งสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า เพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตรพื้นที่เกษตร จำนวน ๘ แห่ง ในพื้นที่ตำบลสบปราบ จำนวน ๓ แห่ง คือ บ้านหลายห้องปู้ บ้านวัดมณา และบ้านสบปราบ ตำบลนา ยาง จำนวน ๓ แห่ง คือ บ้านหนองวัวแดง บ้านนาปราบ และบ้านไร่ และตำบลแม่แก้วะ จำนวน ๒ แห่ง คือ บ้านวัง ยาวเหนือ และบ้านอ้อ

- อ่างเก็บน้ำ จำนวน ๑๐ อ่าง

๑. อ่างเก็บน้ำแม่ทาน หมู่ที่ ๔ ตำบลแม่แก้วะ
๒. อ่างเก็บน้ำแม่เรียง หมู่ที่ ๓ ตำบลสบปราบ
๓. อ่างเก็บน้ำแม่ทก หมู่ที่ ๕ ตำบลสบปราบ
๔. อ่างเก็บน้ำห้วยสมัย หมู่ที่ ๑ ตำบลสมัย
๕. อ่างเก็บน้ำห้วยหลวง หมู่ที่ ๒ ตำบลสมัย
๖. อ่างเก็บน้ำแม่กาด หมู่ที่ ๑ ตำบลนายาง
๗. อ่างเก็บน้ำแม่ทาย หมู่ที่ ๒ ตำบลนายาง
๘. อ่างเก็บน้ำแม่ยอง หมู่ที่ ๖ ตำบลนายาง
๙. อ่างเก็บน้ำแม่ปู้ หมู่ที่ ๗ ตำบลนายาง
๑๐. อ่างเก็บน้ำแม่ปราบ หมู่ที่ ๗ ตำบลนายาง

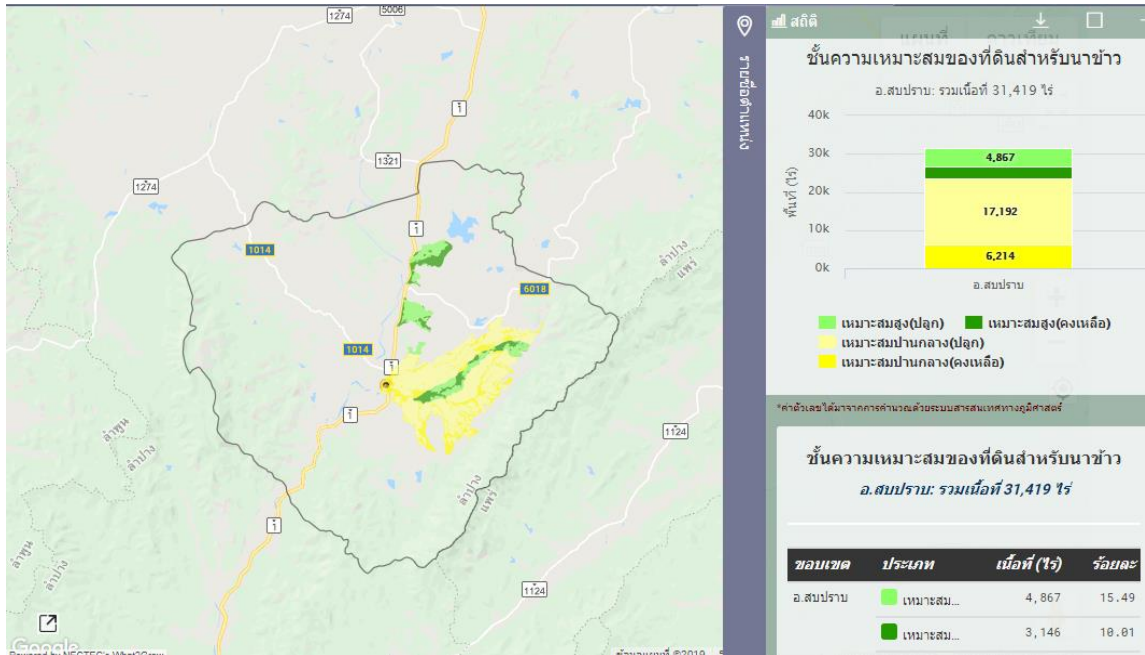
๓. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น

- ผ้าทอ
- ยาสมุนไพร
- ไม้กวาด
- ผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์

๔. สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๔.๑ ข้าว

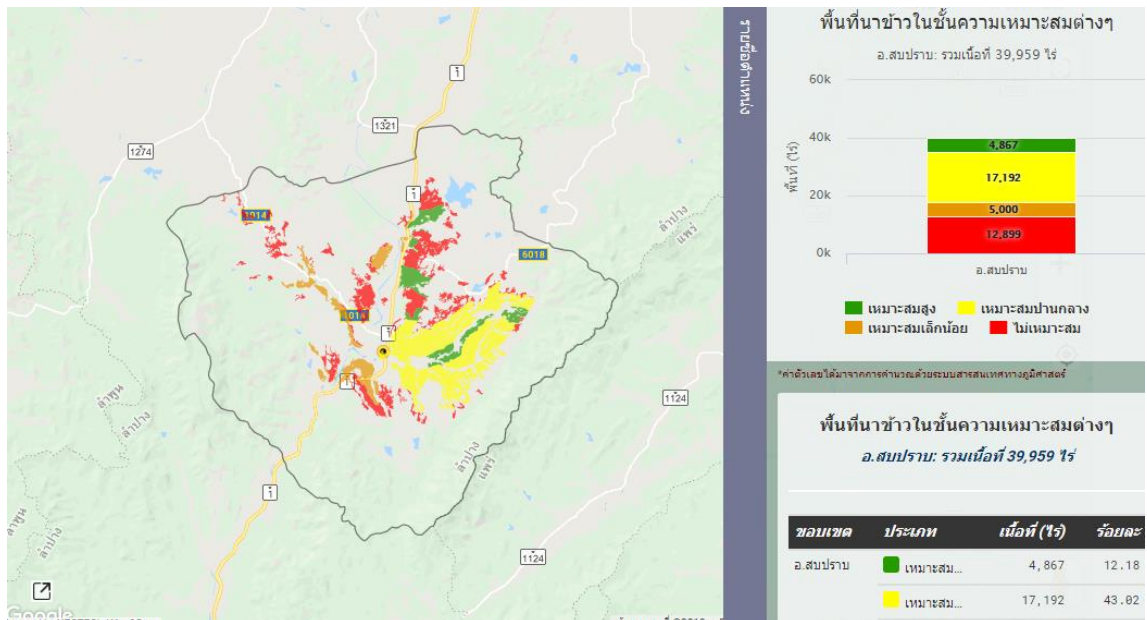
๑) ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับนาข้าว

พื้นที่เหมาะสมสูง ๘,๐๑๓ ไร่
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง ๒๓,๔๐๖ ไร่

ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับนาข้าว

๒) พื้นที่ปลูก

พื้นที่เหมาะสมสูง ๔,๘๖๗ ไร่
พื้นที่เหมาะสมปานกลาง ๑๗,๑๙๒ ไร่
พื้นที่ไม่เหมาะสม ๑๒,๘๙๙ ไร่

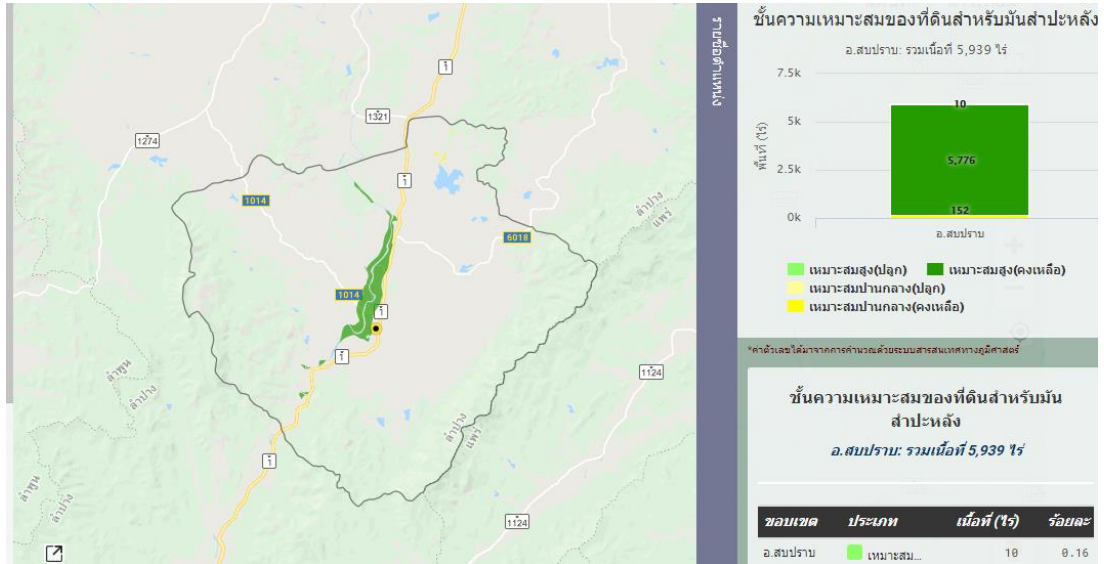
ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงพื้นที่นาข้าวในชั้นความเหมาะสมต่างๆ

๓) ปริมาณผลผลิต

เกษตรกรสามารถผลิตข้าวได้เฉลี่ย ๔๕๐ - ๕๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๔.๒ มันสำปะหลัง

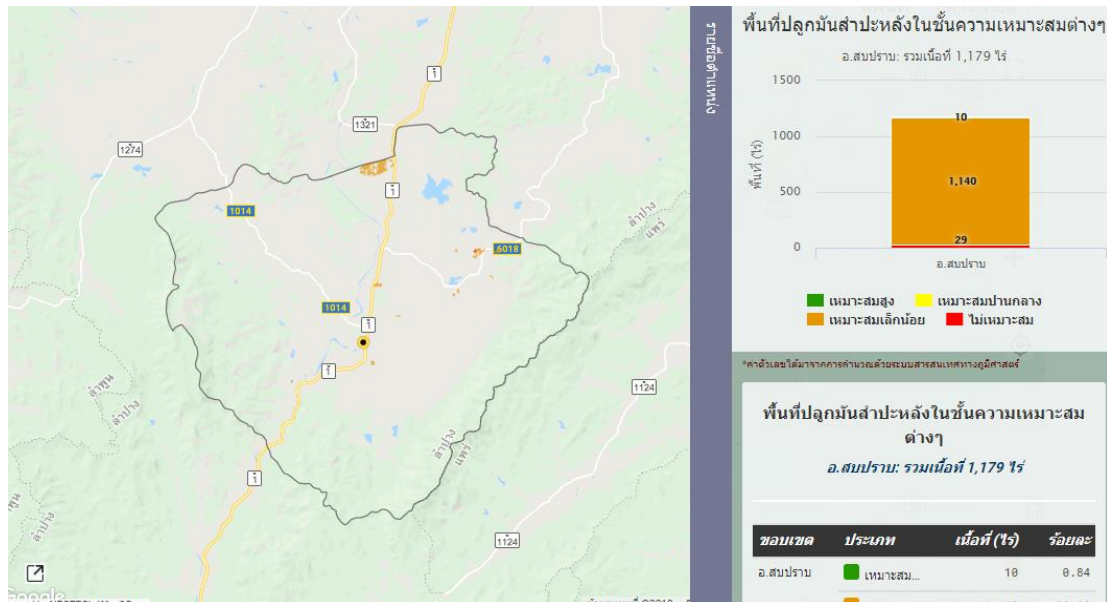
๑) ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับมันสำปะหลัง

พื้นที่เหมาะสมสูง ๕,๗๘๖ ไร่
 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง ๑๕๒ ไร่

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับมันสำปะหลัง

๒) พื้นที่ปลูก

พื้นที่เหมาะสมสูง ๑๐ ไร่
 พื้นที่เหมาะสมปานกลาง ๑,๑๔๐ ไร่
 พื้นที่ไม่เหมาะสม ๒๙ ไร่

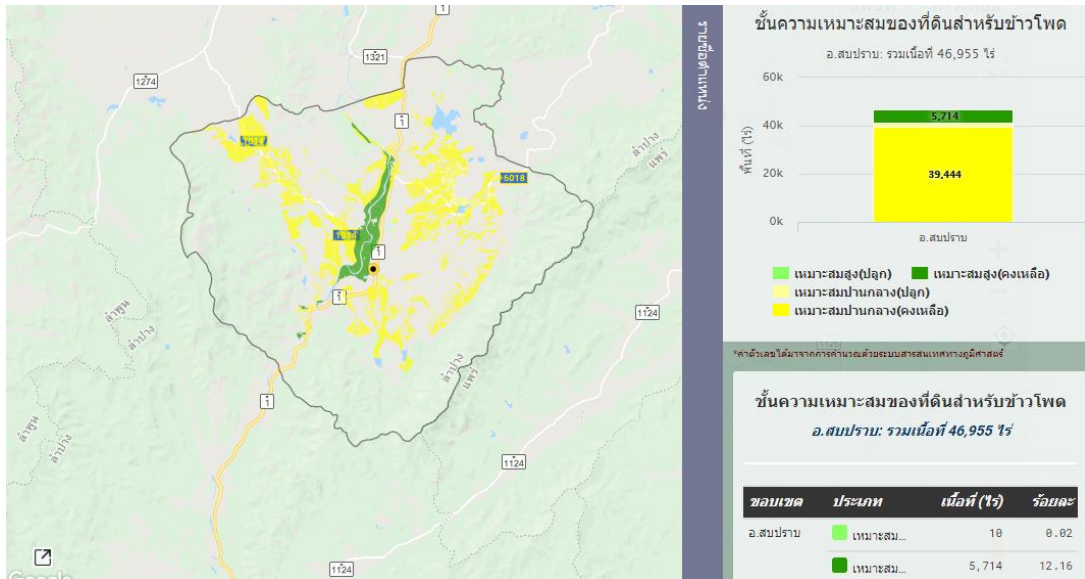
ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงพื้นที่มันสำปะหลังในชั้นความเหมาะสมต่างๆ

๓) ปริมาณผลผลิต

เกษตรกรสามารถผลิตมันสำปะหลังได้เฉลี่ย ๓๐๐๐ - ๔๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

๔.๓ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๑) ชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

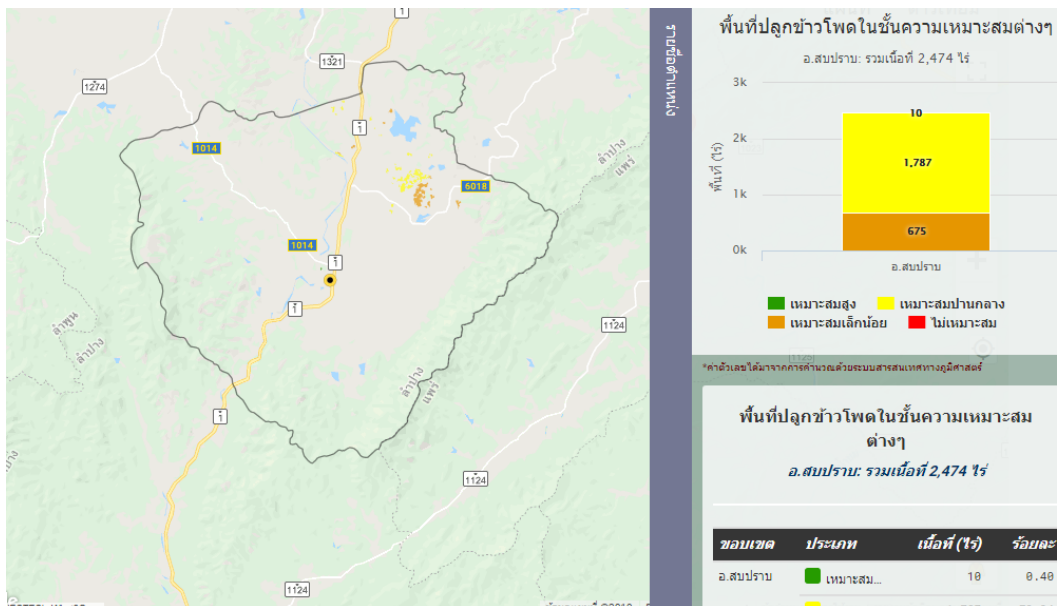

พื้นที่เหมาะสมสูง ๕,๗๑๔ ไร่

พื้นที่เหมาะสมปานกลาง ๓๙,๒๔๑ ไร่

ภาพที่ ๑๓ แผนที่แสดงชั้นความเหมาะสมของดินสำหรับข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๒) พื้นที่ปลูก

พื้นที่เหมาะสมสูง ๑๐ ไร่

พื้นที่เหมาะสมปานกลาง ๑,๗๘๗ ไร่

พื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย ๖๗๕ ไร่

ภาพที่ ๑๔ แผนที่แสดงพื้นที่ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในชั้นความเหมาะสมต่างๆ

๓) ปริมาณผลผลิต

เกษตรกรสามารถผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้เฉลี่ย ๘๐๐ - ๑๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่

ต้นทุนการผลิตแยกประเภท/รายการและปริมาณผลผลิตเฉลี่ย

ตารางที่ ๘ ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอสบปราบ

ที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	ผลผลิต/ไร่	ราคา/หน่วย	รายได้/ไร่	กำไร/ไร่
๑	ค่าเมล็ดพันธุ์	๘๐๐	ข้าวเหนียว ๖๐๐ กก. ข้าวเจ้า ๕๑๐ กก.	๑๐	๖,๐๐๐	๒,๓๒๐
๒	ค่าเตรียมดิน	๑๘๐		๑๒	๖,๑๒๐	๒,๔๔๐
๓	ค่าปักดำ	๓๐๐				
๔	ค่ากำจัดวัชพืช	-				
๕	ค่าปุ๋ย	๙๐๐				
๖	ค่าเก็บเกี่ยว	๑,๐๐๐				
๗	ค่านวด/ขนส่ง	๕๐๐				
	รวม	๓,๖๘๐				

ตารางที่ ๙ ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังเฉลี่ยในพื้นที่อำเภอสบปราบ

ที่	รายการ	บาท/ไร่	ผลผลิตเฉลี่ย/ ไร่	ราคา/หน่วย	รายได้/ไร่	กำไร/ไร่
๑	ค่าท่อนพันธุ์	๑,๐๐๐	๔,๐๐๐กก.	๒.๗๐	๑๐,๘๐๐	๓,๘๒๕
๒	ค่าเตรียมดิน+ปลูก	๑,๘๕๐				
๓	ค่าปุ๋ยเคมี	๑,๐๐๐				
๔	ค่าปุ๋ยอินทรีย์	๒๐๐				
๕	สารเคมีกำจัดวัชพืช	๑๕๐				
๖	ค่าจ้างพ่นยา	๓๐๐				
๗	จ้างตัดเล็ม	๑,๑๒๕				
๘	ค่าฮอร์โมน	๑๐๐				
๙	ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐				
๑๐	ค่าจ้างตัดหัวมัน	๖๕๐				
๑๑	ค่าน้ำมัน	๒๐๐				
	รวม	๖,๘๗๕				

สภาพการใช้เทคโนโลยีการผลิตตั้งแต่ปลูก ดูแลรักษา เก็บเกี่ยวผลผลิต

ระบบการผลิต

- ใช้น้ำปี วิธีการปลูกแบบนาดำ ซึ่งเกษตรกรจะตกลำประมาณ กลางเดือนกรกฎาคม ของทุกปี โดยใช้น้ำจากแหล่งน้ำ อ่างเก็บน้ำแม่ทานและแม่น้ำวัง (สถานีสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า) จะปักดำประมาณ กลางเดือนสิงหาคม ถึงกลางเดือนกันยายน และเก็บเกี่ยวประมาณเดือนพฤศจิกายนถึงกลางเดือนธันวาคม

๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๑๑ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านเป้าหมาย	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>ด้านพื้นที่และทรัพยากร</p> <p>๑. ขาดแคลนแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร</p> <p>๒. ขาดแคลนแหล่งเก็บกักน้ำไว้ใช้สอยในฤดูแล้ง</p> <p>๓. ดินเสื่อมคุณภาพขาดความอุดมสมบูรณ์</p>	<p>๑. ปริมาณฝนน้อยทำให้ขาดแคลนแหล่งน้ำสำรองช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูก</p> <p>๒. ฝายเก็บกักน้ำได้น้อย ไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร -ลำห้วยแม่ทานไหลลงสู่แม่น้ำวังโดยไม่มีฝายหรือทำนบปิดกั้นน้ำไว้ใช้สอย</p> <p>๓. เนื่องจากในอดีตมีการใช้ปุ๋ยเคมีทำให้ดินแข็งกระด้าง -มีวัตถุพิษ(มูลสัตว์)อยู่แต่ไม่นำมาใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินเนื่องจากมีข้อจำกัดในการใช้สาเหตุเพราะเป็นฝุ่นผง</p>	<p>๑. ทำโครงการเสนอขอรับการสนับสนุนก่อสร้างชลประทานขนาดกลาง(ห่านม้า) -ปรับปรุงคลองส่งน้ำและอาคารประกอบฝั้งซ้ายและฝั้งขวาของแม่น้ำวัง</p> <p>๒. ขอรับการสนับสนุนก่อสร้างทำนบคอนกรีต(ฝายน้ำล้น)</p> <p>๓. รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์อัดเม็ด -สนับสนุนงบประมาณในการหาเครื่องจักรเพื่อใช้ในกระบวนการผลิตปุ๋ยใช้ในชุมชนและจำหน่ายเพื่อเพิ่มรายได้ -ส่งเสริมการผลิตปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ -สนับสนุนงบประมาณชุดสระน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตรผสมผสานในไร่นาเกษตรกร</p>	<p>ต.แม่กัวะ</p> <p>ต.นาयाง</p> <p>ต.สมัย</p> <p>ต.สบปราบ</p>	เร่งด่วนมาก
<p>ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด</p> <p>๑. ตลาดรับซื้อผลผลิตมีจำกัด</p> <p>๒. บังคับการผลิตมีราคาสูง</p>	<p>๑. ขาดการรวมกลุ่มเพื่อขายสินค้ารวบรวมผลผลิต</p> <p>๒. ปุ๋ยเคมี -ขาดแคลนสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชที่จำเป็น -ต้นทุนการผลิตสูง -ใช้เมล็ดพันธุ์ของตนเองทำให้ผลผลิตต่ำ คุณภาพไม่ดีขายไม่ได้ราคา</p>	<p>๑. กระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาดังกล่าว</p> <p>๒. รวมกลุ่มผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง -รวมกลุ่มขอรับการสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ดีเป็นกองทุนหมุนเวียนเพื่อความยั่งยืน -รวมกลุ่มผลิตน้ำหมักชีวภาพใช้เอง</p>	<p>ต.แม่กัวะ</p> <p>ต.นาयाง</p> <p>ต.สมัย</p> <p>ต.สบปราบ</p>	เร่งด่วนปานกลาง
<p>ด้านเกษตรกรและองค์กร</p> <p>๑. ตลาดรับซื้อ</p>	<p>๑. ขาดการรวมกลุ่มเพื่อขายสินค้ารวบรวมผลผลิต</p> <p>๒. ขาดแรงจูงใจและมีทัศนคติที่ไม่ดีในเรื่องการรวมกลุ่ม</p>	<p>๑. กระตุ้นให้เกิดการรวมกลุ่ม เพื่อการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาดังกล่าว</p>	<p>ต.แม่กัวะ</p> <p>ต.นาयाง</p>	เร่งด่วนปานกลาง

<p>ผลผลิตมีจำกัด</p> <p>๒.การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังมีน้อย</p> <p>๓.ขาดแคลนแรงงานในบางช่วงฤดู</p>	<p>-กลุ่มที่เคยมีในอดีตประสบความล้มเหลว เนื่องจากสมาชิกมีส่วนร่วมน้อย</p> <p>-ต้องจ้างแรงงานจากตำบลใกล้เคียงและต่างอำเภอมาเร่งรัดทำการเกษตร เช่น การปักดำข้าว/การเก็บเกี่ยวข้าว/ปลูกอ้อย/ตัดอ้อย เป็นต้น</p>	<p>เรียนรู้และแก้ไขปัญหาดังกล่าว</p> <p>๒.ปลูกจิตสำนึกสร้างแรงจูงใจและสร้างทัศนคติที่ดีในการรวมกลุ่มของเกษตรกร จัดตั้งกลุ่มเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายผ่านศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อชุมชน</p> <p>-ฟื้นฟูประเพณีการลงแขก</p> <p>-รวมกลุ่มจัดหาเครื่องจักรกลการเกษตรนำมาใช้และบริการในชุมชนเพื่อเป็นเครื่องมือทุนแรง</p>	<p>ต.สมัย ต.สบ ปราบ</p>	
<p>ด้านการแปรรูปและผลิตภัณฑ์</p> <p>๑. ขาดเทคโนโลยีการแปรรูปที่ได้มาตรฐาน</p> <p>๒. ผลผลิตที่ได้ขาดการรับรองมาตรฐาน</p>	<p>๑. เทคโนโลยีการแปรรูปผลผลิตการเกษตรที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นภูมิปัญญาพื้นบ้านหรือเทคโนโลยีขั้นต้น</p> <p>๒. ทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพที่ยังไม่ผ่านมาตรฐานการรับรอง</p>	<p>๑. เพิ่มขีดความสามารถในการแปรรูปโดยการสนับสนุนความรู้และเทคโนโลยี</p> <p>๒.</p> <p>๓. ส่งเสริมให้มีการรับรองมาตรฐานผลผลิตที่ผ่านการแปรรูปโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>ต.แม่กัวะ ต.นายาง ต.สมัย ต.สบ ปราบ</p>	<p>เร่งด่วนปานกลาง</p>

๒. การจัดทำ TOWS Matrix

ตารางที่ ๑๒ TOWS Matrix ด้านการเกษตรในพื้นที่อำเภอสบปราบ

	จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
	๑. เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญในการทำการเกษตร ๒. มีการใช้เทคโนโลยีในการประกอบอาชีพเกษตรมากขึ้น ๓. มีอ่างเก็บน้ำและแม่น้ำไหลผ่านในพื้นที่	๑. ขาดแคลนแหล่งน้ำช่วงฤดูแล้ง ๒. ทรัพยากรดินเริ่มเสื่อมโทรม ๓. ขาดแคลนแรงงานและผู้สืบทอดอาชีพเกษตร ๔. การรวมกลุ่มมีน้อย
โอกาส (O)	SO	WO
๑. พื้นที่อยู่ใกล้ถนนสายหลัก การคมนาคมสะดวก ๒. มีโรงงานแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรในพื้นที่ ๓. หน่วยงานราชการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย ๔. กระแสการบริโภคพืชผักปลอดภัยเพิ่มมากขึ้น	๑. ส่งเสริมการทำตลาดชุมชนเพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้า ๒. ส่งเสริมการผลิตพืชทางเลือก โดยเฉพาะพืชผักปลอดสารพิษ ๓. ส่งเสริมการผลิตพืชที่มีโรงงานแปรรูปในพื้นที่ ๔. ส่งเสริมเกษตรปลอดภัยให้ผ่านการรับรองมาตรฐาน	๑. ส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยในช่วงฤดูแล้ง ๒. ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินเพื่อฟื้นฟูทรัพยากรดิน ๓. ส่งเสริมการสร้างทายาทเกษตรกร ๔. ส่งเสริมโครงการ Smart Group
ภัยคุกคาม (T)	ST	WT
๑. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง ๒. ราคาผลผลิตทางการเกษตรไม่สามารถควบคุมได้ ๓. การระบาดของโรคและแมลงชนิดใหม่เพิ่มมากขึ้น	๑. ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมีและสารชีวภัณฑ์เพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒. ส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร ๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มและทำตลาดชุมชนเพื่อเป็นแหล่งกระจายสินค้า ๔. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์และสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีที่ถูกรวิธี	๑. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต ๒. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกตลาดและการวางแผนการผลิต ๓. สร้างการรับรู้การป้องกันโรคและศัตรูพืชก่อนการระบาด ๔. เศรษฐกิจพอเพียง

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑) ข้าว

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑

กลยุทธ์ที่ ๒

การผลิตข้าวปลอดภัย

๑) ผลผลิตมีคุณภาพ ปลอดภัย

๒) การรับรองมาตรฐาน GAP

๓) มีตลาดที่แน่นอน

โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวปลอดภัย

โครงการส่งเสริมการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อลดต้นทุนการผลิตข้าว

๒) มันสำปะหลัง

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑

กลยุทธ์ที่ ๒

ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

๑) ต้นทุนการผลิตลดลง

๒) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น

๓) การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

โครงการใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๓) พืชผักปลอดภัยสารพิษ

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑

ผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑) ต้นทุนการผลิต

๒) ใช้ประโยชน์จากสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

โครงการอบรมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร

๑) วิสาหกิจชุมชน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑

การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อเป็นวิสาหกิจชุมชน

๑) รวมกลุ่มเกษตรกรที่มีกิจกรรมการเหมือนกัน

๒) กำหนดกิจกรรม/การดำเนินงานร่วมกัน เช่น แผนการผลิต

การบริหารจัดการ และการตลาด

๓) การจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเพื่อการรับรองตามกฎหมาย

โครงการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนด้านการผลิตมันสำปะหลัง

๒) YSF

-เป้าหมาย	ส่งเสริมกิจกรรมของเกษตรกรรุ่นใหม่
พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่
-กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน	๑. ส่งเสริมกิจกรรมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่ผ่านโครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑) ที่ดิน

- เป้าหมาย/เป้าประสงค์	ฟื้นฟูความสมบูรณ์ของที่ดินเพื่อการเกษตร และสามารถปลูกพืชได้ดี
- กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน	๑) ส่งเสริมการไถกลบปุ๋ยพืชสดและเศษซากพืช
๒) การผลิตปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร
๓) ส่งเสริมการลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร

๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร

ตารางที่ ๑๓ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

ประเภท/ ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ								ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๒		ปี ๒๕๖๓		ปี ๒๕๖๔		ปี ๒๕๖๕		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	๑	งปม.	งาน	งปม.	
พัฒนาการ ผลิตสินค้า	๑. โครงการ ส่งเสริมการใช้ สารชีวภัณฑ์	เพื่อส่งเสริมการใช้สารชีว ภัณฑ์ในการอารักขาพืช เพื่อลดต้นทุนและตัดวงจร การระบาดของศัตรูพืช	เกษตรกร ๑๖๐ ราย	๑-๘ ต.แม่กัวะ ๑-๑๐ ต.นายาง	๑. ฝึกอบรมการ ผลิตและใช้สาร ชีวภัณฑ์			๑	๖๗, ๓๕๐		๖๗, ๓๕๐	๑	๖๗,๓ ๕๐	- ศบกต.แม่กัวะ - ศบกต.นายาง - สนง.กษอ.สบปราบ - องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น
	๒. โครงการ ทำน้ำหมัก ชีวภาพ และสารสกัด สมุนไพร	๑.เพื่อให้เกษตรกรมี ความรู้ ความเข้าใจ และ วิธีการใช้น้ำหมักชีวภาพ และสารสกัดสมุนไพร ๒.เพื่อลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมีใน รูปแบบต่าง ๆ ๓.เพื่อลดปัญหาเกี่ยวข้องกับ สารพิษตกค้างในผลผลิต การเกษตร และใน ธรรมชาติ	เกษตรกร ๑๐๐ ราย	๑-๘ ต.แม่กัวะ ๑-๑๐ ต.นายาง	๑.คัดเลือก เกษตรกรที่จะ เข้าร่วมโครงการ ๒.จัดฝึกอบรม ถ่ายทอดความรู้ ๓.จัดตั้งกลุ่มผลิต น้ำหมักชีวภาพ และสารสกัด สมุนไพร ๔.ติดตามและ ประเมินผล	๑	๖๐, ๐๐๐	๑	๖๐, ๐๐๐	๑	๖๐, ๐๐๐	๑	๖๐,๐ ๐๐	- ศบกต.แม่กัวะ - ศบกต.นายาง - ศบกต.สมัย - สนง.กษอ.สบปราบ - องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น
	๓. โครงการ ส่งเสริมการเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตมัน สำปะหลัง	๑.เพื่อลดต้นทุนการผลิต ๒.เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้ สูงขึ้น ๓.มีพันธุ์ดีไว้ใช้ต่อไป	เกษตรกร ๑๐๐ ราย	๑-๘ ต.แม่กัวะ ๑-๑๓ ต.สมัย	๑.คัดเลือกพื้นที่ ดำเนินการ ๒.คัดเลือก เกษตรกรที่จะ เข้าร่วมโครงการ ๓.อบรมให้ ความรู้แก่ เกษตรกรที่เข้า ร่วมโครงการ ๔.จัดหาปัจจัย การผลิตมอบให้ เกษตรกร			๑	๙๑, ๘๐๐	๑	๙๑, ๘๐๐	๑	๙๑,๘ ๐๐	- ศบกต.แม่กัวะ - ศบกต.สมัย - สนง.กษอ.สบปราบ - องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น

	๔.โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว	๑)ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น ๒)ต้นทุนการผลิตลดลง ๓)การได้รับมาตรฐานผลิตข้าวปลอดภัย	เกษตรกรในพื้นที่ตำบลสมัย,สบปราบ	๑-๑๓ ต.สมัย ๑-๑๕ ต.สบปราบ	จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร			๑	๑๔๐,๐๐๐						- สบกด.สมัย - สบกด.สบปราบ - สนง.กษอ.สบปราบ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	๕.โครงการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ	๑.เพื่อให้เกษตรกร มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์ ๒.เพื่อลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมีในรูปแบบต่าง ๆ ๓.เพื่อลดปัญหาเกี่ยวกับสารพิษตกค้างในผลิตผลทางการเกษตร และในธรรมชาติ ๔.เพื่อคืนความสมดุลทางธรรมชาติสู่ธรรมชาติ	เกษตรกรหมู่ที่ ๒ ตำบลสบปราบ	ม.๒ ต.สบปราบ	๑.คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ ๒.จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้ ๓.จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ ๔.ติดตามประเมินผล			๑	๓๐,๐๐๐						- สบกด.สบปราบ - สนง.กษอ.สบปราบ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พัฒนาพื้นที่ทรัพยากรการเกษตร	๑. โครงการปรับปรุงบำรุงดิน	๑.เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปรับปรุงบำรุงดิน ๒.เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มปริมาณคุณภาพผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น	๑.อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๘๐ คน ๒.จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด	๑-๘ ต.แม่กัวะ ๑-๑๐ ต.นายาง ๑-๑๕ ต.สบปราบ	๑.คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ ๒.จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้ ๓.ติดตามประเมินผล	๑	๓๐,๐๐๐	๑	๘๗,๘๐๐	๑	๘๗,๘๐๐	๑	๘๗,๘๐๐		- สบกด.แม่กัวะ - สบกด.นายาง - สบกด.สบปราบ - สนง.กษอ.สบปราบ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	๒.โครงการส่งเสริมการลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร	๑. เพื่อเร่งรัดจัดการปัญหาการเผาในพื้นที่การเกษตร ซึ่งเกิดจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่การเกษตร	๑.อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔๐ คน	๑-๘ ต.แม่กัวะ ๑-๑๐ ต.นายาง ๑-๑๓ ต.สมัย	๑.คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ ๒.จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้ ๓.ติดตามประเมินผล			๑	๑๕๓,๘๐๐	๑	๑๐๓,๓๐๐	๑	๑๐๓,๘๐๐		- สบกด.แม่กัวะ - สบกด.นายาง - สบกด.สมัย - สบกด.สบปราบ - สนง.กษอ.สบปราบ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	๓.โครงการส่งเสริมการปลูก	เพื่อให้เกษตรกรใช้น้ำ	อบรมให้ความรู้แก่	๑-๑๓ ต.สมัย	๑. จัดเวทีชุมชน			๑	๑๑๔	๑	๑๔,๐๐๐	๑	๑๔,๐๐๐		- สบกด.สมัย

	พืชใช้น้ำน้อย	อย่างรู้คุณค่า	เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ	๑-๑๐ ต.นาบียง	คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมและพืชที่ต้องการ ๒. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตพืช ๒. สร้างแปลงเรียนรู้				,๙๐ ๐		๙๐๐		๐๐	- ศบกต.นาบียง - สนง.กษอ.สบปราบ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พัฒนา เกษตรกร/ กลุ่ม/องค์กร	๑. YSF ๑.๑ โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่	ส่งเสริมกิจกรรมและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่	เกษตรกรในพื้นที่	๑-๑๓ ต.สมัย ๑-๑๐ ต.นาบียง ๑-๑๕ ต.สบปราบ	๑. การจัดทำหลักสูตร๒. อบรมตามความต้องการของเกษตรกร			๑	๑๘๐, ๐๐ ๐					- ศบกต.สมัย - ศบกต.นาบียง - ศบกต.สบปราบ - สนง.กษอ.สบปราบ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	๒. วิสาหกิจชุมชน ๒.๑ โครงการการวิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชน	พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่	๑-๑๓ ต.สมัย ๑-๑๐ ต.นาบียง	ประชุมเชิงปฏิบัติการ			๑	๔๐, ๐๐๐					- ศบกต.สมัย - ศบกต.นาบียง - สนง.กษอ.สบปราบ - องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
	๓. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๓.๑ โครงการพัฒนา ศพก. และ ศพก.เครือข่าย	พัฒนาศักยภาพ ศพก. และ ศพก.เครือข่าย	เกษตรกรในพื้นที่ตำบลสบปราบ	๑-๑๕ ต.สบปราบ	ประชุมเชิงปฏิบัติการ			๑	๒๐, ๐๐๐					-เทศบาลต.สบปราบ - อบต.สบปราบ - สนง.กษอ.สบปราบ - ศบกต.สบปราบ

ภาคผนวก
โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕
อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

.....

โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

.....

โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยสภาวะปัจจุบัน สภาพการผลิตสินค้าเกษตรมีการใช้สารเคมีในการอารักขาพืชเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี จึงก่อให้เกิดมลภาวะและสารพิษตกค้างในผลผลิตเกษตร ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งของเกษตรกรและผู้บริโภค รวมถึงเกิดภาวะการต้านทานสารเคมีของโรคและแมลงมากขึ้น มีการพบศัตรูพืชชนิดใหม่ที่สามารถต้านทานสารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้ ทำให้การใช้สารกำจัดต้องใช้ปริมาณมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อเนื่องในทุกภาคส่วน รวมถึงกระแสการบริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดสารพิษและนโยบายของรัฐบาลที่เริ่มจำกัดการใช้สารเคมีทางการเกษตรหลายชนิด การใช้สารชีวภัณฑ์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการอารักขาพืช เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถควบคุมศัตรูพืชได้หลายชนิดและลดความต้านทานสารเคมีของศัตรูพืช รวมถึงเป็นการควบคุมที่ปลอดภัยต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการอารักขาพืชทดแทนการใช้สารเคมี
- ๒) สร้างความรู้ความเข้าใจในการอารักขาพืช
- ๓) ลดต้นทุนทางสุขภาพที่เกิดจากการใช้สารเคมี
- ๔) ให้ความรู้เกษตรกรต้นแบบเพื่อนำไปขยายผล

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรต้นแบบผู้ผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่อำเภอสบปราบ จำนวน ๘๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๕. พื้นที่ดำเนินงาน

หมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลแม่แก้ว

๖. กิจกรรม

- ๑) ฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร
- ๒) สาธิตและฝึกปฏิบัติตามการอบรม
- ๓) การนำความรู้ไปปฏิบัติในพื้นที่
- ๔) การติดตาม ประเมินผล และให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติ

๗. วิธีดำเนินงาน

- ๑) วางแผนการดำเนินงาน
- ๒) จัดซื้ออุปกรณ์ฝึกอบรม
- ๓) ฝึกอบรมเกษตรกร
- ๔) ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

กิจกรรม	รายละเอียด	จำนวน	หน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	เป็นเงิน (บาท)
ฝึกอบรม เกษตรกรต้นแบบ ๘๐ คน	๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๘๐ คน ๆ ละ ๕๐.- บาท ๑ มื้อ				๔,๐๐๐
	๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๘๐ ราย ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕.- บาท				๔,๐๐๐
	๓. ค่าเอกสารฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๘๐ ราย ๆ ละ ๒๐.- บาท				๑,๖๐๐
	๔. ค่าวิทยากร จำนวน ๕ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐.- บาท				๓,๐๐๐
	๕. ค่าทำป้ายโครงการ				๖๐๐
เป็นเงิน					๑๓,๒๐๐
สนับสนุนวัสดุ สำหรับผลิตสาร ชีวภัณฑ์	๑. ชุดเตาแก๊สพร้อมขาตั้ง	๑	ชุด	๔,๙๕๐	๔,๙๕๐
	๒. ซึ้งขนาดใหญ่เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕๐ ซม.	๑	ชุด	๓,๗๐๐	๓,๗๐๐
	๓. ฟ็อกกี้พ่นน้ำ	๕	ขวด	๑๒๐	๖๐๐
	๔. ตะเกียงแอลกอฮอล์	๑	ชุด	๑๘๐	๑๘๐
	๕. หัวเชื้อไตรโคเดอร์ม่า	๖๐	ขวด	๑๒๐	๗,๒๐๐
	๖. ถังร่อน ขนาด ๘x๑๒ นิ้ว	๑๐	แพ็ค	๕๐	๕๐๐
	๗. เข็มหมุด	๕	แผง	๒๐	๑๐๐
	๘. ยางรัด	๑	ถุง	๖๕	๖๕
	๙. ข้าวสารเจ้า ชนิดแข็ง	๑๐๐	กิโลกรัม	๒๕	๒,๕๐๐
	๑๐. แอลกอฮอล์ ๙๕% (๑๐๐ ml)	๒	ขวด	๑๐๐	๒๐๐
	๑๑. แอลกอฮอล์ ๗๐% (๑๐๐ ml)	๒	ขวด	๕๐	๑๐๐
	๑๒. เครื่องชั่ง ๑ กิโลกรัม	๑	เครื่อง	๓๘๐	๓๘๐
เป็นเงิน					๒๐,๔๗๕
รวมเป็นเงินทั้งหมด					๓๓,๖๗๕

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑) เกษตรกรต้นแบบสามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เองได้
- ๒) เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องการขยายสารชีวภัณฑ์ได้
- ๓) ลดการใช้สารเคมีในการอารักขาพืช

โครงการทำน้ำหมักชีวภาพและสารสกัดสมุนไพร

๑. หลักการและเหตุผล

การประกอบอาชีพการเกษตรในปัจจุบันนี้ ล้วนเกี่ยวข้องกับและสัมผัสกับสารเคมีแทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้สารเคมีแบบเคยชิน โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร สภาพแวดล้อมเป็นพิษ สูญเสียความสมดุลทางธรรมชาติ และเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต ฉะนั้น จะต้องรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงพิษภัยของสารเคมี สารพิษตกค้าง และเปลี่ยนทัศนคติให้หันกลับมาใช้สารสกัดสมุนไพร และน้ำหมักชีวภาพ เพื่อคืนความสมดุลแก่ธรรมชาติ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการใช้น้ำหมักชีวภาพ และสารสกัดสมุนไพร
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมีในรูปแบบต่าง ๆ
๓. เพื่อลดปัญหาเกี่ยวข้องกับสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร และในธรรมชาติ

๓. เป้าหมาย

อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕๐ คน

๔. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๕. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๕

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ
๔. ติดตามและประเมินผล

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. จัดตั้งกลุ่มผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารสกัดสมุนไพร

๘. งบประมาณ

-งบประมาณดำเนินการ ๓๐,๐๐๐.-บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๕๐ คน ๆ ละ ๕๐.- บาท ๑ มื้อ	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๕๐ ราย ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕.- บาท	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คน ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๙๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม สาธิต	๒๔,๑๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรลง
๒. เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้สูงขึ้น
๓. ผลผลิตการเกษตรปลอดภัยจากสารเคมี

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๑ . หลักการและเหตุผล

ตำบลแม่แก้วะ ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน และทำไร่ ซึ่งพืชไร่ นั้น เกษตรกรปลูกมันสำปะหลังเป็นส่วนใหญ่ แต่จากที่ผ่านมาเกษตรกรมีเทคโนโลยีการผลิตที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพน้อยและราคาผลผลิตต่อไร่ต่ำ โดยใช้ความรู้ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งในปัจจุบันมีการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีการผลิตที่สามารถลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกษตรกรประสบอยู่จึงต้องมีโครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

๒ . วัตถุประสงค์

๑. เพื่อลดต้นทุนการผลิต
๒. เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น
๓. จำหน่ายได้ราคาที่สูงขึ้น
๔. มีพันธุ์ดีไว้ใช้แลกเปลี่ยนในชุมชนต่อไป

๓. เป้าหมาย : เกษตรกร ๑๐๐ ราย พื้นที่ ๑,๐๐๐ ไร่

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลแม่แก้วะ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. นำเสนอแผนงานโครงการต่อส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับรองสนับสนุนงบประมาณ
๒. จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่เกษตรกรเป้าหมาย
๓. จัดตั้งกลุ่มผู้ปลูกมันสำปะหลังและกองทุนแต่ละหมู่บ้าน

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ
๒. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๓. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณดำเนินการ ๔๑,๘๐๐.-บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๑๐๐ คน ๆ ละ ๕๐.- บาท ๑ มื้อ	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๑๐๐ ราย ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕.- บาท	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คน ๆ ละ ๖๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม สาธิต	๓๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น
๒. ลดต้นทุนการผลิต
๓. จำหน่ายได้ราคาดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ในปัจจุบันนี้ ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมนั้นเสื่อมสภาพลงอย่างมาก ทำให้ผลผลิตที่ได้ต่ำ สาเหตุก็มาจากเกษตรกรยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการปรับปรุงบำรุงที่ถูกต้อง มีการใช้ปุ๋ยเคมีลงไปเป็นเวลานาน และจำนวนมาก ดังนั้น เกษตรกรจึงควรมาสนใจและใส่ใจในการปรับสภาพดินและปรับปรุงบำรุงให้มีความอุดมสมบูรณ์ มีความเหมาะสมต่อการเกษตรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปรับปรุงบำรุงดิน
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มปริมาณคุณภาพผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น

๓. เป้าหมาย

๑. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๘๐ คน
๒. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ

๒๘,๙๐๐.-บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

รายการ	งบประมาณ
๑.อบรมเกษตรกร จำนวน ๘๐ คน ๑ ครั้ง	๘,๐๐๐.-
๒.ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คน ๆ ละ ๓๐๐.-บาท	๙๐๐.-
๓.ค่าวัสดุอุปกรณ์ฝึกอบรมสาธิต	๒๐,๐๐๐.-

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการอนุรักษ์ และปรับปรุงบำรุงดินอย่างถูกต้อง
๒. สามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น

โครงการส่งเสริมการลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนได้ประสบปัญหาหมอกควันปกคลุมและเกิดมลพิษทางอากาศเป็นประจำทุกปี โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในที่โล่งทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตร ซึ่งการเผาดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก รวมทั้งยังส่งผลเสียต่อการทำอาชีพการเกษตรโดยตรง กล่าวคือ ทำให้ดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตร มีเป้าหมายในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา สร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผา รวมทั้งสร้างต้นแบบในการทำการเกษตรปลอดการเผาเพื่อสนับสนุนการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรในระยะต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และผลกระทบจากการเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๒. เพื่อลดพื้นที่การเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และทางเลือกในการทำการเกษตรปลอดการเผา

๓. เป้าหมาย

๑. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔๐ คน
๒. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด

๔. พื้นที่ดำเนินการ : ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ - ๘ ตำบลแม่แก้ว อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลา : ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ

๒๘,๙๐๐.-บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

รายการ	งบประมาณ
๑.อบรมเกษตรกร จำนวน ๔๐ คน ๑ ครั้ง	๔,๐๐๐.-
๒.ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คน ๆ ละ ๓๐๐.-บาท	๙๐๐.-
๓.ค่าวัสดุอุปกรณ์ฝึกอบรมสาธิต	๑๐,๐๐๐.-

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และผลกระทบจากการเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๒. สามารถลดพื้นที่การเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๓. เกษตรกรมีความรู้และทางเลือกในการทำการเกษตรปลอดการเผา

โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

.....

โครงการส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

ด้วยสภาวะปัจจุบัน สภาพการผลิตสินค้าเกษตรมีการใช้สารเคมีในการอารักขาพืชเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี จึงก่อให้เกิดมลภาวะและสารพิษตกค้างในผลผลิตเกษตร ส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งของเกษตรกรและผู้บริโภค รวมถึงเกิดภาวะการต้านทานสารเคมีของโรคและแมลงมากขึ้น มีการพบศัตรูพืชชนิดใหม่ที่สามารถต้านทานสารเคมีกำจัดศัตรูพืชได้ ทำให้การใช้สารกำจัดต้องใช้ปริมาณมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อเนื่องในทุกภาคส่วน รวมถึงกระแสการบริโภคสินค้าเกษตรที่ปลอดสารพิษและนโยบายของรัฐบาลที่เริ่มจำกัดการใช้สารเคมีทางการเกษตรหลายชนิด การใช้สารชีวภัณฑ์จึงเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการอารักขาพืช เนื่องจากเป็นวิธีการที่สามารถควบคุมศัตรูพืชได้หลายชนิดและลดความต้านทานสารเคมีของศัตรูพืช รวมถึงเป็นการควบคุมที่ปลอดภัยต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

๒. วัตถุประสงค์

๑. ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ในการอารักขาพืชทดแทนการใช้สารเคมี
๒. สร้างความรู้ความเข้าใจในการอารักขาพืช
๓. ลดต้นทุนทางสุขภาพที่เกิดจากการใช้สารเคมี
๔. ให้ความรู้เกษตรกรต้นแบบเพื่อนำไปขยายผล

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรต้นแบบผู้ผลิตสินค้าเกษตรในพื้นที่เทศบาลตำบลแม่กัวะ จำนวน ๘๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

- ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๕. พื้นที่ดำเนินงาน

หมู่ที่ ๑ - ๑๐ ตำบลนายาง

๖. กิจกรรม

๑. ฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกร
๒. สาธิตและฝึกปฏิบัติตามการอบรม
๓. การนำความรู้ไปปฏิบัติในพื้นที่
๔. การติดตาม ประเมินผล และให้คำแนะนำแก่ผู้ปฏิบัติ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. วางแผนการดำเนินงาน
๒. จัดซื้ออุปกรณ์ฝึกอบรม
๓. ฝึกอบรมเกษตรกร
๔. ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

กิจกรรม	รายละเอียด	จำนวน	หน่วย	ราคาต่อหน่วย (บาท)	เป็นเงิน (บาท)
ฝึกอบรมเกษตรกรต้นแบบ ๘๐ คน	๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๘๐ คน ๆ ละ ๕๐.- บาท ๑ มื้อ				๔,๐๐๐
	๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๘๐ ราย ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕.- บาท				๔,๐๐๐
	๓. ค่าเอกสารฝึกอบรมเกษตรกร จำนวน ๘๐ ราย ๆ ละ ๒๐.- บาท				๑,๖๐๐
	๔. ค่าวิทยากร จำนวน ๕ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐.- บาท				๓,๐๐๐
	๕. ค่าทำป้ายโครงการ				๖๐๐
เป็นเงิน					๑๓,๒๐๐
สนับสนุนวัสดุสำหรับผลิตสารชีวภัณฑ์	๑. ชุดเตาแก๊สพร้อมขาตั้ง	๑	ชุด	๔,๙๕๐	๔,๙๕๐
	๒. ซึ้งขนาดใหญ่เส้นผ่านศูนย์กลาง ๕๐ ซม.	๑	ชุด	๓,๗๐๐	๓,๗๐๐
	๓. ฟ็อกกี้พ่นน้ำ	๕	ขวด	๑๒๐	๖๐๐
	๔. ตะเกียงแอลกอฮอล์	๑	ชุด	๑๘๐	๑๘๐
	๕. ตะเกียงแอลกอฮอล์	๖๐	ขวด	๑๒๐	๗,๒๐๐
	๖. หัวเชื้อไตรโคเดอร์ม่า	๑๐	แพ็ค	๕๐	๕๐๐
	๗. ถังร้อน ขนาด ๘x๑๒ นิ้ว	๕	แผง	๒๐	๑๐๐
	๘. เชื้อหมัก	๑	ถุง	๖๕	๖๕
	๙. ยางรัด	๑๐๐	กิโลกรัม	๒๕	๒,๕๐๐
	๑๐. ขี้สารถเจ้า ชนิดแข็ง	๒	ขวด	๑๐๐	๒๐๐
	๑๑. แอลกอฮอล์ ๙๕% (๑๐๐ ml)	๒	ขวด	๕๐	๑๐๐
	๑๒. แอลกอฮอล์ ๗๐% (๑๐๐ ml)	๑	เครื่อง	๓๘๐	๓๘๐
เป็นเงิน					๒๐,๔๗๕
รวมเป็นเงินทั้งหมด					๓๓,๖๗๕

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- เกษตรกรต้นแบบสามารถผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้เองได้
- เกษตรกรต้นแบบสามารถถ่ายทอดความรู้เรื่องการขยายสารชีวภัณฑ์ได้
- ลดการใช้สารเคมีในการอารักขาพืช

โครงการทำน้ำหมักชีวภาพและสารสกัดสมุนไพร

๑. หลักการและเหตุผล

การประกอบอาชีพการเกษตรในปัจจุบันนี้ ล้วนเกี่ยวข้องและสัมผัสกับสารเคมีแทบทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่จะใช้สารเคมีแบบเคยชิน โดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร สภาพแวดล้อมเป็นพิษ สูญเสียความสมดุลทางธรรมชาติ และเป็นการเพิ่มต้นทุนการผลิต ฉะนั้น จะต้องรณรงค์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงพิษภัยของสารเคมี สารพิษตกค้าง และเปลี่ยนทัศนคติให้หันกลับมาใช้สารสกัดสมุนไพร และน้ำหมักชีวภาพ เพื่อคืนความสมดุลแก่ธรรมชาติ

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และวิธีการใช้น้ำหมักชีวภาพ และสารสกัดสมุนไพร
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิต ลดการใช้สารเคมีในรูปแบบต่าง ๆ
๓. เพื่อลดปัญหาเกี่ยวข้องกับสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร และในธรรมชาติ

๓. เป้าหมาย

อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ๕๐ คน

๔. สถานที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๕ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๕. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒- กันยายน ๒๕๖๕

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. จัดตั้งกลุ่มผลิตน้ำหมักชีวภาพและสารสกัดสมุนไพร
๔. ติดตามและประเมินผล

๘. งบประมาณ

- งบประมาณดำเนินการ ๓๐,๐๐๐.-บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๕๐ คน ๆ ละ ๕๐.- บาท ๑ มื้อ	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๕๐ ราย ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕.- บาท	เป็นเงิน ๒,๕๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คน ๆ ละ ๓๐๐ บาท	เป็นเงิน ๙๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม สาธิต	๒๔,๑๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกรลง
๒. เพิ่มผลผลิตและรายได้ให้สูงขึ้น
๓. ผลผลิตการเกษตรปลอดภัยจากสารเคมี

โครงการการปรับปรุงบำรุงดิน

๑. หลักการและเหตุผล

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า ในปัจจุบันนี้ ดินที่ใช้เพื่อเกษตรกรรมนั้นเสื่อมสภาพลงอย่างมาก ทำให้ผลผลิตที่ได้ต่ำ สาเหตุก็มาจากเกษตรกรยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการปรับปรุงบำรุงที่ถูกต้อง มีการใช้ปุ๋ยเคมีลงไปดินเป็นเวลานาน และจำนวนมาก ดังนั้น เกษตรกรจึงควรมาสนใจและใส่ใจในการปรับสภาพดินและปรับปรุงบำรุงให้มีความอุดมสมบูรณ์ มีความเหมาะสมต่อการเกษตรต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๓. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ในการปรับปรุงบำรุงดิน
๔. เพื่อลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มปริมาณคุณภาพผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น

๓. เป้าหมาย

๓. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๘๐ คน
๔. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ - ๑๐ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลา

ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๖. แผนการดำเนินงาน

๔. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๕. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
๖. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีดำเนินงาน

๔. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๕. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๖. ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ

๒๘,๙๐๐.-บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

รายการ	งบประมาณ
๑.อบรมเกษตรกร จำนวน ๘๐ คน ๑ ครั้ง	๘,๐๐๐.-
๒.ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คน ๆ ละ ๓๐๐.-บาท	๙๐๐.-
๓.ค่าวัสดุอุปกรณ์ฝึกอบรมสาธิต	๒๐,๐๐๐.-

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการอนุรักษ์ และปรับปรุงบำรุงดินอย่างถูกต้อง
๒. สามารถลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น

โครงการอบรมการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากเกษตรกรในอำเภอสบปราบส่วนใหญ่ จะใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ทำให้มีสารพิษตกค้างในผลผลิตการเกษตร ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพของผู้บริโภค

๒. วัตถุประสงค์

๑. เกษตรกรได้บริโภคพืชผักที่ปลอดภัยจากสารพิษ
๒. สิ่งแวดล้อมดีขึ้น
๓. ลดต้นทุนการผลิต
๔. ใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรที่มีอยู่ในท้องถิ่น

๓. เป้าหมาย

อบรมเกษตรกร ๑๐๐ ราย

๔. พื้นที่ดำเนินการ

ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ - ๑๐ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. จัดประชุมชี้แจงรายละเอียดโครงการแก่เกษตรกรเป้าหมาย
๒. จัดการฝึกอบรมและปฏิบัติดูงาน

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกพื้นที่ดำเนินการ
๒. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๓. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๘. งบประมาณ

งบประมาณดำเนินการ ๓๐,๐๐๐.-บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

๑. ค่าอาหารกลางวันเกษตรกร ๑๐๐ คน ๆ ละ ๕๐.- บาท ๑ มื้อ	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๒. ค่าอาหารว่างเกษตรกร ๑๐๐ ราย ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕.- บาท	เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
๓. ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คน ๆ ละ ๖๐๐ บาท	เป็นเงิน ๑,๘๐๐ บาท
๔. ค่าวัสดุฝึกอบรม สาริต	๓๐,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เพิ่มผลผลิตต่อไร่ให้สูงขึ้น
๒. ลดต้นทุนการผลิต
๓. จำหน่ายได้ราคาดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น
๔. เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจการผลิตผักปลอดจากสารพิษ
๕. มีสภาพแวดล้อมที่ดีทั้งตัวเกษตรกรและชุมชนที่อยู่

โครงการส่งเสริมการตลาดเฉพาะวัสดุทางการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนได้ประสบปัญหาหมอกควันปกคลุมและเกิดมลพิษทางอากาศเป็นประจำทุกปีโดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาในที่โล่งทั้งในพื้นที่ป่าและพื้นที่การเกษตรซึ่งการเผาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและเศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมากรวมทั้งยังส่งผลเสียต่อการทำอาชีพการเกษตรโดยตรงกล่าวคือทำให้ดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตที่ได้รับต่ำกว่าที่ควรจะเป็นโครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรมีเป้าหมายในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้เกษตรกรตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นและนำเสนอทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผาสร้างการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการเผารวมทั้งสร้างต้นแบบในการทำการเกษตรปลอดการเผาเพื่อสนับสนุนการหยุดเผาในพื้นที่การเกษตรในระยะต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และผลกระทบจากการเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๒. เพื่อลดพื้นที่การเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๓. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้และทางเลือกในการทำการเกษตรปลอดการเผา

๓. เป้าหมาย

๑. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๔๐ คน
๒. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด

๔. **พื้นที่ดำเนินการ :** ดำเนินการในหมู่ที่ ๑ - ๑๐ ตำบลนายาง อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. **ระยะเวลา :** ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. ติดตามประเมินผล

๘. **งบประมาณ :** ๒๘,๙๐๐.-บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

รายการ	งบประมาณ
๑.อบรมเกษตรกร จำนวน ๔๐ คน ๑ ครั้ง	๔,๐๐๐.-
๒.ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คน ๆ ละ ๓๐๐.-บาท	๙๐๐.-
๓.ค่าวัสดุอุปกรณ์ฝึกอบรมสาธิต	๑๐,๐๐๐.-

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และผลกระทบจากการเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๒. สามารถลดพื้นที่การเผาในพื้นที่ทางการเกษตร
๓. เกษตรกรมีความรู้และทางเลือกในการทำการเกษตรปลอดการเผา

โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ตำบลสมัย อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

.....

โครงการส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

๑. หลักการและเหตุผล

ข้าว จัดเป็นพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญของตำบลสมัย อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง โดยมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดจำนวน ๑๑,๙๓๓.๓๓ไร่ จำนวน ๑,๖๐๓ ครัวเรือน ส่วนใหญ่ปลูกข้าวเหนียว ร้อยละ ๙๒.๐๓ หรือ ๑๐,๙๘๑.๔๖ ไร่ ข้าวเจ้าร้อยละ ๗.๙๓ หรือ ๙๕๑.๘๗ ไร่(ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒) ซึ่งในปัจจุบันประสิทธิภาพการผลิตข้าวของเกษตรกรยังไม่ได้ประสิทธิภาพอย่างที่ควร โดยมีผลผลิตข้าวเปลือกเฉลี่ยประมาณ ๕๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูง ประมาณ ๔,๔๐๐ บาทต่อไร่ หากไม่รีบปรับตัวจะไม่สามารถแข่งขันได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เห็นควรจัดทำโครงการเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวพันธุ์ดี โดยบูรณาการพื้นที่โดยเน้นที่องค์กรเกษตรกร เช่น ศูนย์ข้าวชุมชน สหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ หรือวิสาหกิจชุมชน เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตข้าวคุณภาพ พร้อมทั้งเชื่อมโยงตลาดไปพร้อมๆ กัน อีกทั้งเพื่อลดต้นทุนการผลิตอีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น
- ๒) ต้นทุนการผลิตลดลง
- ๓) การได้รับมาตรฐานผลิตข้าวปลอดภัย

๓. เป้าหมาย : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลสมัย หมู่ที่ ๑ - ๑๓จำนวน ๑๐๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน : ตุลาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔

๕. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๓, ๖, ๙, ๑๐ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม : จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- ๗.๔ จัดทำแปลงทดสอบโดยใช้แปลงนาเป็นตำรา ฝึกให้เกษตรกรเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๔ แห่ง

๘. งบประมาณ

๘.๑ ค่าตอบแทน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

- ๑) ค่าวิทยากร ๔ แห่งๆละ ๔ วันๆละ ๕ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เงิน ๔๘,๐๐๐ บาท

๘.๒ ค่าใช้สอย ๕๒,๐๐๐ บาท

- ๑) ค่าอาหาร๑๐๐ คน ๆ ละ ๑๐๐ บาท ๔ วัน เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท

- ๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม๑๐๐ คน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆละ ๑๕ บาท ๔ วัน เป็นเงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ ผลผลิตข้าวในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง คุณภาพผลผลิตดีขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ

๑. หลักการและเหตุผล

มันสำปะหลัง จัดเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลสมัย อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง โดยมีพื้นที่เพาะปลูกทั้งหมดจำนวน ๑,๓๗๑.๖๔ ไร่ จำนวน ๑๓๐ ครัวเรือน (ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ ปีการผลิต ๒๕๖๑/๖๒) ซึ่งในปัจจุบันประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังของเกษตรกรพื้นที่ตำบลสมัยยังไม่ได้ประสิทธิภาพอย่างที่ควร โดยมีผลผลิตเฉลี่ยประมาณ ๓,๐๐๐ กิโลกรัมต่อไร่ โดยมีต้นทุนการผลิตที่ค่อนข้างสูงประมาณ ๖,๘๗๕ บาทต่อไร่ หากไม่รีบปรับตัวจะไม่สามารถแข่งขันได้ ดังนั้น เพื่อเป็นการรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น เห็นควรจัดทำโครงการเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตมันสำปะหลังคุณภาพ โดยบูรณาการพื้นที่โดยเน้นที่องค์กรเกษตรกร เช่น สหกรณ์การเกษตรในพื้นที่ เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิตข้าวคุณภาพ พร้อมทั้งเชื่อมโยงตลาดไปพร้อม ๆ กัน อีกทั้งเพื่อลดต้นทุนการผลิตอีกด้วย

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น
- ๒) ลดการเสื่อมความอุดมสมบูรณ์ของดินและการระบาดของศัตรูพืช
- ๓) ลดต้นทุนการผลิต

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง หมู่ที่ ๑ -๑๓ ตำบลสมัย จำนวน ๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน : ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๒, ๓, ๙, ๑๒ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม

๖.๑ จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีและสนับสนุนปัจจัยการผลิต
- ๗.๔ จัดทำแปลงสาธิต

๘. งบประมาณ

๘.๑ ค่าตอบแทน ๑๒,๐๐๐ บาท

- ๑) ค่าวิทยากร ๑ แห่งๆละ ๔ วันๆละ ๕ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เงิน ๑๒,๐๐๐ บาท

๘.๒ ค่าใช้สอย ๒๖,๐๐๐ บาท

- ๑) ค่าอาหาร ๕๐ คน ๆ ละ ๑๐๐ บาท ๔ วัน เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท
- ๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐ คน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆละ ๑๕ บาท ๔ วัน เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท

๘.๓ ค่าวัสดุทำแปลงสาธิต ๑๒,๐๐๐ บาท

- ๑) เครื่องตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน ๕,๐๐๐ บาท
- ๒) แม่ปุ๋ย ๗,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ ผลผลิตมันสำปะหลังในหมู่บ้านเพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง คุณภาพผลผลิตดีขึ้น เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่

๑. หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม โดยภาคการเกษตรเป็นฐานผลิตวัตถุดิบเพื่อใช้เป็นอาหารที่สำคัญและทำให้ประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศผู้ส่งออกที่สำคัญหรือครัวของโลก ทั้งนี้ปัจจุบันประชากรภาคเกษตรมีแนวโน้มลดลง อันเนื่องจากลูกหลานเกษตรกรไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม และเคลื่อนย้ายสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในเขตเมือง หากปล่อยให้สถานการณ์เป็นอยู่อย่างนี้จะเกิดผลกระทบต่อภาวการณ์ผลิตอาหารและความมั่นคงด้านการผลิตอาหารได้ จำเป็นต้องเร่งรัดสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีความรู้ ความสามารถ แข็งแรง และมีศักยภาพในการแข่งขันในการผลิตทางด้านเกษตรกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนและสับเปลี่ยนเกษตรกรรุ่นเก่าที่ลดลง และเพื่อเป็นบุคลากรที่สำคัญในสาขาเกษตรกรรมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรไทยรุ่นใหม่ให้มีความแข็งแรงและมีศักยภาพการแข่งขันในการผลิตทางด้านเกษตรกรรม

๒.๒ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายเกษตรกรรุ่นใหม่ในการพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม

๓. เป้าหมาย

เยาวชน เยาวชนเกษตร ยุวเกษตรกร ทายาทเกษตรกร ผู้เริ่มต้นประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทายาทเกษตรกรจากกลุ่มส่งเสริมอาชีพ หรือสถาบันเกษตรกร เช่น กลุ่มเกษตรกร และกลุ่มสหกรณ์ ฯลฯ

โดยแบ่งบุคคลเป้าหมาย ประกอบด้วย ทายาทเกษตรกร เยาวชน เยาวชนเกษตร และผู้สนใจทำอาชีพเกษตร จำนวน ๓๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน : ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔

๕. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑-๑๓ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม

๖.๑ การจัดเวทีชุมชนเพื่อกำหนดหลักสูตรที่ต้องการเรียนรู้

๖.๒ อบรมตามความต้องการของเกษตรกร

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ การจัดเวทีชุมชนเพื่อกำหนดหลักสูตรที่ต้องการเรียนรู้

๗.๔ ถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยี

๘. งบประมาณ

๘.๑ ค่าตอบแทน ๑๔,๔๐๐ บาท

๑) ค่าวิทยากร จำนวน ๔ วันๆละ ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เงิน ๑๔,๔๐๐ บาท

๘.๒ ค่าใช้สอย ๒๖,๔๐๐ บาท

๑) ค่าอาหาร๓๐ คน ๆ ละ ๑๕๐ บาท ๔ วัน เป็นเงิน ๑๘,๐๐๐ บาท

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม๓๐ คน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆละ ๒๕บาท ๔ วัน เป็นเงิน ๘,๔๐๐ บาท

๘.๓ ค่าวัสดุ ๙,๒๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ เกษตรกรรุ่นใหม่ได้รับความรู้ ทักษะการประกอบอาชีพ และร่วมกันดำเนินกิจกรรมในรูปกลุ่ม / สหกรณ์ และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ครอบครัวให้ดีขึ้น ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการการวิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชน

๑. หลักการและเหตุผล

วิสาหกิจชุมชนเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในการผลิตสินค้าและบริการ ที่เกิดจากการร่วมกันคิด ร่วมกันทำของคนในชุมชนบนพื้นฐานของความรู้ ทักษะ ทรัพยากร ประสบการณ์ ตลอดจนศักยภาพของชุมชน โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้และให้ชุมชนพึ่งตนเองได้มากกว่าการมุ่งหาผลกำไรสูงสุด

การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและก้าวหน้านั้น จำเป็นจะต้องมี “แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน” ที่มีกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน สามารถตอบสนองหรือแก้ไขปัญหาที่วิสาหกิจชุมชนต้องการพัฒนาให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ดังนั้นเห็นควรต้องมีการจัดทำโครงการการวิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชน เพื่อให้แต่ละกลุ่มเสนอแผนพัฒนา เพื่อให้กลุ่มมีศักยภาพยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

๓. เป้าหมาย

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนตำบลสมัย จำนวน ๕ กลุ่มๆละ ๑๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑-๑๓ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม

๖.๑ ประชุมเชิงปฏิบัติการ

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ

๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ประชุมเชิงปฏิบัติการ

๘. งบประมาณ

๘.๑ ค่าใช้สอย ๒๐,๐๐๐ บาท

๑) ค่าอาหาร ๕๐ คน ๆ ละ ๑๕๐ บาท ๒ วัน เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐ คน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆละ ๒๕ บาท วัน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

ได้แผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชนสามารถตอบสนองหรือแก้ไขปัญหาที่วิสาหกิจชุมชนต้องการพัฒนาให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้ายิ่งขึ้น

โครงการส่งเสริมการลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาสถานการณ์ฝุ่นละอองขนาดเล็กกว่า ๒.๕ ไมครอน หรือ PM ๒.๕ ที่ปกคลุมประเทศไทย พบว่า ส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการเผาในที่โล่ง มีผลทำให้เกิดปัญหาหมอกพิษทางอากาศสูงเกินมาตรฐานหลายพื้นที่ทั่วประเทศ ชาวบ้านตำบลสมัย อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง ได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว จึงเห็นควรดำเนินการโครงการส่งเสริมลดการเผาเศษวัสดุทางการเกษตรเพื่อลดพื้นที่การเผาและลดปัญหาหมอกควันและสร้างมูลค่าจากไร่นาสู่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ ลดปัญหาหมอกควัน
- ๒.๒ เพื่อป้องกันการเสื่อมโทรมของดินเพื่อการเกษตร
- ๒.๓ เพื่อสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลสมัย หมู่ที่ ๑-๑๓ จำนวน ๕๐ คน

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔

๕. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑-๑๓ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม

๑. ถ่ายทอดความรู้ด้านผลเสียจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ในไร่นา จัดการสาธิตและฝึกอบรมทางเทคนิคและวิชาการด้านการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา
๒. สาธิตการเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุทางการเกษตร

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ ถ่ายทอดความรู้ด้านผลเสียจากการเผาเศษวัสดุเหลือใช้ในไร่นา จัดการสาธิตและฝึกอบรมทางเทคนิคและวิชาการด้านการใช้เทคโนโลยีการเกษตรทดแทนการเผา
- ๗.๔ สาธิตการเพิ่มมูลค่าเศษวัสดุทางการเกษตร

๘. งบประมาณ

- ๘.๑ ค่าตอบแทน ๗,๒๐๐ บาท
 - ๑) ค่าวิทยากร จำนวน ๒ วันๆละ ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เงิน ๗,๒๐๐ บาท
- ๘.๒ ค่าใช้สอย ๒๐,๐๐๐ บาท
 - ๑) ค่าอาหาร ๕๐ คน ๆ ละ ๑๕๐ บาท ๒ วัน เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท
 - ๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๕๐ คน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท ๒ วัน เป็นเงิน ๕,๐๐๐ บาท
- ๘.๓ ค่าวัสดุสาธิต ๒๒,๘๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ สามารถลดปัญหาหมอกควัน
- ๙.๒ ลดการเสื่อมโทรมของดินเพื่อการเกษตร
- ๙.๓ เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้เสริม

โครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อย

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาภัยแล้งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี และดูเหมือนว่าปีนี้จะมีแนวโน้มว่าจะรุนแรงกว่าทุกปี สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง จึงได้ตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ว่าควรเตรียมการเพื่อรองรับสถานการณ์ดังกล่าว จึงได้เสนอโครงการส่งเสริมการปลูกพืชใช้น้ำน้อยเพื่อให้เกษตรกรสามารถใช้น้ำที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างมูลค่าสู่เกษตรกรอย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๒.๒ เพื่อสร้างรายได้เสริมให้เกษตรกรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลสมัย หมู่ที่ ๑-๑๓ จำนวน ๑๐๐ คน

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ตุลาคม ๒๕๖๓ – กันยายน ๒๕๖๔

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑-๑๓ ตำบลสมัย

๖. กิจกรรม

- ๖.๑ จัดเวทีชุมชนคัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรผู้เข้าร่วมและพืชที่ต้องการ
- ๖.๒ ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตพืช
- ๖.๓ สร้างแปลงเรียนรู้

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ
- ๗.๒ คัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ
- ๗.๓ จัดเวทีชุมชน
- ๗.๔ ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตพืช
- ๗.๕ สร้างแปลงเรียนรู้

๘. งบประมาณ

๘.๑ ค่าตอบแทน ๑๐,๘๐๐ บาท

- ๑) ค่าวิทยากร จำนวน ๓ วันๆ ละ ๖ ชั่วโมง ๆ ละ ๖๐๐ บาท เงิน ๑๐,๘๐๐ บาท

๘.๒ ค่าใช้สอย ๖๐,๐๐๐ บาท

- ๑) ค่าอาหาร ๑๐๐ คน ๆ ละ ๑๕๐ บาท ๓ วัน เป็นเงิน ๔๕,๐๐๐ บาท

- ๒) ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๑๐๐ คน ๆ ละ ๒ มื้อ ๆ ละ ๒๕ บาท ๓ วัน เป็นเงิน ๑๕,๐๐๐ บาท

๘.๓ ค่าวัสดุสาธิต ๒๙,๒๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๙.๒ เกษตรกรในพื้นที่มีรายได้เสริม

โครงการพัฒนาตำบล ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

.....

โครงการส่งเสริมควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี

๑. หลักการและเหตุผล

การส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้พึ่งพาตนเองและสามารถประกอบอาชีพการเกษตรได้อย่างยั่งยืนเป็นภารกิจหลักในการส่งเสริมการเกษตร เพื่อบรรลุภารกิจดังกล่าวจำเป็นต้องมีการส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เทคโนโลยีการผลิตพืชอย่างปลอดภัย โดยใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ ฝึกปฏิบัติแก่เกษตรกร เนื่องจากในฤดูกาลผลิตที่ผ่านมาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในของอำเภอสบปราบ ได้ประสบปัญหาการระบาดของแมลงบั่ว และโรคไหม้ข้าวระบาดทำลายต้นข้าวเสียหายอย่างหนักทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตน้อย และเกษตรกรบางรายไม่ได้ผลผลิต

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีความรู้ด้านการผลิตเชื้อราบีวเวอร์เรีย เชื้อราไตรโคเดอร์มา และขยายเชื้อให้แก่เกษตรกรในการผลิตสินค้าการเกษตรที่ปลอดภัยโดยไม่ใช้สารเคมี
๒. เพื่อให้เกษตรกรนำความรู้ไปปฏิบัติทำให้ได้ผลผลิตที่ปลอดภัยและมีการใช้ศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้สารเคมี
๓. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔. เพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคและแมลงที่ทำลายต้นข้าวอย่างยั่งยืน

๓. เป้าหมาย

ดำเนินการในพื้นที่ ตำบลสบปราบ จำนวน ๗ หมู่บ้าน จำนวน ๕๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕

๕. วิธีดำเนินงาน

- การถ่ายทอดเทคโนโลยีการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี
- สนับสนุนปัจจัยชีวภาพเพื่อเป็นสื่อในการถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่กลุ่มเกษตรกรเป้าหมาย ๗ หมู่บ้าน จำนวน ๕๐ ราย
- เกษตรกรทั่วไป เกษตรกรที่เหลือทุกหมู่บ้านดำเนินการใช้สารชีวภัณฑ์จัดทำแปลงเรียนรู้พร้อมทั้งประสานการถ่ายทอดเทคโนโลยีการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีเกษตรกรทุกรายที่เข้าร่วมกิจกรรมต้องได้รับการประเมินผลเปรียบเทียบการปฏิบัติของเกษตรกร(ก่อนและหลังจากการที่รับการถ่ายทอด)

๖. ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ชี้แจงทำความเข้าใจโครงการให้กับเกษตรกรในพื้นที่ทั้ง ๗ หมู่บ้าน เสนอรายละเอียดหลักเกณฑ์เงื่อนไข
๒. คัดเลือกพื้นที่และเกษตรกรที่สมัครและมีความพร้อม
๓. จัดทำหลักสูตรการเรียนรู้ตามความต้องการของเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี
๔. จัดทำแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับการผลิตข้าวของเกษตรกรและแผนการสนับสนุนปัจจัยการผลิต

๕. ปฏิบัติงานตามแผนการถ่ายทอดเทคโนโลยีและตามความต้องการของเกษตรกร และสนับสนุนปัจจัยสารชีวภัณฑ์และสารศัตรูธรรมชาติ
๖. สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

๗. งบประมาณ

งบประมาณในการอบรมและฝึกปฏิบัติ ๔๐,๐๐๐ บาท จากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
รายละเอียดงบประมาณ

๑. วัสดุและอุปกรณ์การผลิตและการขยายเชื้อจุลินทรีย์ควบคุมโรคและแมลง
๒. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม
 - ค่าบดสับปราบ เกษตรกร ๕๐ ราย อบรม จำนวน ๑ ครั้ง เป็นเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท ต่อปี

๘. หน่วยงานที่รับผิดชอบ

๑. สำนักงานเทศบาลตำบลสบปราบ
๒. สำนักงานเกษตรอำเภอสบปราบ
๓. องค์การบริหารส่วนตำบลสบปราบ

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการควบคุมศัตรูพืชโดยมีวิธีและการลดการใช้สารเคมีโดยใช้ศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์เพิ่มขึ้น
๒. ผลผลิตสินค้าเกษตรมีความปลอดภัยและเพิ่มขีดความสามารถการผลิตพืชปลอดภัยและลดต้นทุนการผลิต
๓. เกษตรกรมีการอนุรักษ์ศัตรูธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทางการเกษตรและสิ่งแวดล้อมไม่ถูกทำลาย
๔. มีแปลงเรียนรู้ของเกษตรกรเน้นหนักได้รับการสนับสนุน ศัตรูธรรมชาติและสารชีวภัณฑ์ เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้ด้านการควบคุมศัตรูทุกชนิดและปริมาณไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐

๑๐. ผลลัพธ์ (Outcome) พร้อมตัวชี้วัด

๑. เกษตรกรไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ นำความรู้ไปปฏิบัติในการผลิตพืชปลอดภัยใช้วิธีบริหารศัตรูพืชโดยชีววิธี

โครงการส่งเสริมการป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยใช้สารชีวภัณฑ์

๑. หลักการและเหตุผล

เกษตรกรตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง มีศักยภาพในการผลิตข้าว ถั่วลิสง และพืชไร่อื่นๆ เกษตรกรมักมุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพ การใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก แต่ทว่าการใช้สารเคมีควบคุมศัตรูพืชอย่างต่อเนื่องยาวนาน ทำให้ศัตรูพืชเกิดความต้านทานและระบาดรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เกษตรกรต้องเพิ่มความถี่และความเข้มข้นของสารเคมีควบคุมศัตรูพืชมากขึ้นทุกปี เป็นอันตรายโดยตรงต่อเกษตรกรผู้ใช้ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดปัญหาสารพิษตกค้างอยู่ในผลผลิต ทำให้เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค และพิษของสารเคมีควบคุมศัตรูพืชทำให้สิ่งมีชีวิตอื่นๆ ในธรรมชาติได้รับความกระทบกระเทือน ระบบนิเวศขาดความสมดุล สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ซึ่งสวนทางกับแนวโน้มของผู้บริโภคหรือทิศทางของกระแสโลกในปัจจุบันที่หันมาให้ความสำคัญต่อกระบวนการผลิตและผลผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

จากปัญหาดังกล่าว ตำบลสบปราบ จึงมีแนวทางที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรใช้สารชีวภัณฑ์ในการควบคุมศัตรูพืชทดแทนการใช้สารเคมี เพื่อปรับระบบการผลิตข้าวและพืชไร่ให้มีความปลอดภัย ได้มาตรฐานและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้สารชีวภัณฑ์ควบคุมศัตรูพืช เป็นกลไกการใช้สิ่งมีชีวิตทำลายศัตรูพืชซึ่งมีความจำเพาะเจาะจงต่อศัตรูพืชชนิดนั้นๆ ไม่ทำลายสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ในระบบนิเวศ ซึ่งจะทำให้ผลผลิตทางการเกษตรของเกษตรกรเป็นที่ยอมรับตรงต่อแนวโน้มความต้องการของผู้บริโภค มีศักยภาพสามารถแข่งขันในระบบตลาดได้อย่างยั่งยืน

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อลดการระบาดของศัตรูพืชในท้องถิ่น
- ๒) เพื่อลดความเสี่ยงจากการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ๓) เพื่อลดต้นทุนการใช้สารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ๔) เพื่อให้เกษตรกรสามารถต่อผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ และนำไปใช้ในไร่นาของตนเองอย่างถูกต้อง

๓. เป้าหมาย : เกษตรกร หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๖. วิธีการดำเนินงาน

- ๑) ประชาสัมพันธ์โครงการฯ ในที่ประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านและรับสมัครเกษตรกรผู้สนใจ
- ๒) จัดทำแผนการฝึกอบรม
- ๓) ดำเนินการจัดฝึกอบรมตามแผนการฝึกอบรม
- ๔) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการต่อผลิตขยายสารชีวภัณฑ์

๗. งบประมาณ : จำนวน ๑๒๐,๐๐๐.- บาท

- งบประมาณ ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ เป็นจำนวนเงินปีละ ๓๐,๐๐๐.- บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) การระบาดของศัตรูพืชในท้องถิ่นลดลง หรือไม่พบการระบาด
- ๒) เกษตรกรลดความเสี่ยงจากการใช้สารเคมีเพื่อป้องกันกำจัดศัตรูพืช
- ๓) เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารเคมีลดลง
- ๔) เกษตรกรสามารถต่อผลิตขยายสารชีวภัณฑ์ และนำไปใช้ในไร่นาของตนเองได้อย่างถูกต้อง

๙. การติดตามประเมินผล : คณะกรรมการบริหารศูนย์ ฯ ตั้งแต่ เดือน ต.ค. ๒๕๖๒ - ก.ย. ๒๕๖๕

โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยลดต้นทุนการผลิตข้าวและมันสำปะหลัง

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเกษตรกรตำบลสบปราบประกอบอาชีพการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาเกษตรกรมักประสบปัญหาการระบาดของโรคและแมลงอยู่เป็นประจำทุกปี ทำให้เกษตรกรหันมาใช้สารเคมีกำจัด ทำให้สภาพสิ่งแวดล้อมถูกทำลายลง เกษตรกรเพิ่มทุนการผลิตข้าวสูงขึ้นและผลผลิตข้าวลดลง อาศัยสารเคมีและใช้ในอัตราเพิ่มขึ้นจนอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและผู้ผลิตเอง การรณรงค์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงด้วยสารชีวภาพเป็นทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยการดำเนินการหลายอย่าง เป็นต้นว่า การทำลายโดยวิธีกล เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อลดต้นทุนการใช้สารเคมี
- ๒) เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร
- ๓) เพื่อลดมลภาวะที่เป็นพิษต่อสิ่งแวดล้อม
- ๔) เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อไร่
- ๕) เพื่อให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรทำนา หมู่ที่ ๑- ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑- ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๖. วิธีการดำเนินงาน

- ๑) ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ ฯ เพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- ๒) ฝึกอบรมเกษตรกร
- ๓) ติดตามและประเมินผล

๗. งบประมาณ

-จำนวน ๘๐,๐๐๐.-บาท

งบประมาณค่าใช้จ่ายโครงการ

- งบประมาณ ปี ๒๕๖๒จำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐.- บาท
- งบประมาณ ปี ๒๕๖๓จำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐.- บาท
- งบประมาณ ปี ๒๕๖๔ จำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐.- บาท
- งบประมาณ ปี ๒๕๖๕จำนวนเงิน ๒๐,๐๐๐.- บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) ปรับสภาพของดินให้มีความเหมาะสมในการปลูกข้าว
- ๒) ลดต้นทุนในการผลิต และเกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๙. การติดตามประเมินผล : คณะกรรมการบริหารศูนย์ ฯ ตั้งแต่ เดือน ต.ค. ๒๕๖๒ - ก.ย. ๒๕๖๕

โครงการพัฒนา ศพก. และศพก.เครือข่าย

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) จำนวน ๘๘๒ ศูนย์ ทุกอำเภอทั่วประเทศ และสนับสนุนให้มี ศพก.เครือข่าย ทุกตำบลทั่วประเทศ เพื่อเป็นการสนับสนุนให้เกษตรกรที่ประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพและทำการผลิตสินค้าเกษตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และชุมชน ที่มีความพร้อมเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้ และเรียนรู้แก่เกษตรกรรายอื่นๆในชุมชน

ดังนั้น ตำบลสบปราบ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนา ศพก. และศพก.เครือข่าย เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ ศพก.เครือข่ายตำบลสบปราบ มีความพร้อมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ การถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อพัฒนา ศพก. และศพก.เครือข่ายให้เป็นศูนย์เรียนรู้ของเกษตรกรในท้องถิ่น
- ๒) เพื่อปรับปรุงศาลาเรียนรู้ ให้มีหลักสูตร แผนถ่ายทอด แผนฝึกอบรม และแผนบริการ
- ๓) เพื่อจัดทำฐานเรียนรู้สำหรับเกษตรกรและบุคคลทั่วไปที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน

๓. เป้าหมาย : ศพก.เครือข่าย หมู่ที่ ๙ ต.สบปราบ กลุ่มเกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ต.สบปราบ

๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๙ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๖. วิธีการดำเนินงาน

- ๑) ถอดองค์ความรู้ของศพก.หลัก
- ๒) ปรับปรุงศาลาเรียนรู้
- ๓) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำแผนป้ายหลักสูตร แผนถ่ายทอด แผนฝึกอบรม และแผนบริการ
- ๔) สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำฐานเรียนรู้
- ๕) ให้เกษตรกรมีส่วนร่วมใช้แรงงานในการปรับปรุงศาลาเรียนรู้และจัดทำฐานเรียนรู้

๗. งบประมาณ

-จำนวน ๒๐๐,๐๐๐.-บาท

งบประมาณค่าใช้จ่ายโครงการ

-งบประมาณ ปี ๒๕๖๒ จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐.- บาท

-งบประมาณ ปี ๒๕๖๓ จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐.- บาท

-งบประมาณ ปี ๒๕๖๔ จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐.- บาท

-งบประมาณ ปี ๒๕๖๕ จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐.- บาท

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑) เกิดศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตรในตำบลสบปราบ
- ๒) มีศาลาเรียนรู้ใน ศพก.เครือข่าย ที่ประกอบไปด้วย หลักสูตร แผนถ่ายทอด แผนฝึกอบรม และแผนบริการ
- ๓) มีฐานเรียนรู้ใน ศพก.เครือข่าย สำหรับเป็นที่ศึกษาดูงานของเกษตรกรและบุคคลทั่วไป

การติดตามประเมินผล : คณะกรรมการบริหารศูนย์ ฯ ตั้งแต่ เดือน ต.ค. ๒๕๖๒ – ก.ย. ๒๕๖๕

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

๑. หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีนโยบายปฏิรูปการเกษตรของประเทศไทย (ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑) เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศ โดยกำหนดโครงการที่เป็น Flagship Project จำนวน ๘ โครงการ เพื่อดำเนินการตามยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง เป็น ๑ ใน ๘ โครงการ สำคัญ ที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในด้านการพัฒนา ทั้ง ประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรและประโยชน์เพื่อเกษตรกร ที่จะได้รับการพัฒนาที่เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการ ซึ่งจะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป ซึ่งกรม ส่งเสริมการเกษตรได้ดำเนินการตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้เกษตรกรทุกคนได้รับการพัฒนาเป็น เกษตรกรที่มีความพร้อมรับกับสถานการณ์ด้านการเกษตรที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีความเชี่ยวชาญ ในการประกอบอาชีพการเกษตร จึงได้กำหนดคุณสมบัติของเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึง บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร มีความรอบรู้ในระบบการผลิตด้านการเกษตรแต่ ละสาขา มีความสามารถในการวิเคราะห์เชื่อมโยงและการบริหารจัดการการผลิตและการตลาด โดยใช้ข้อมูล ประกอบการตัดสินใจ คำนึงถึงคุณภาพและความปลอดภัยของผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม และถือเป็น เป้าหมายในการพัฒนาเกษตรกร

ตำบลสบปราบ ได้จัดทำโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เพื่อส่งเสริมและ พัฒนาเกษตรกรในพื้นที่ยกระดับเป็น Smart Farmer คือ มีความพร้อม มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการ ประกอบอาชีพด้านการเกษตร ให้มีความสำคัญในการใช้องค์ความรู้และข้อมูลประกอบการตัดสินใจ การนำ เทคโนโลยี ภูมิปัญญา และวิธีการปฏิบัติที่ดีมาใช้หรือพัฒนา โดยตระหนักถึงคุณภาพมาตรฐานและปริมาณ ความต้องการของตลาด มีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค สามารถปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงได้ ตลอดจน สามารถเป็น Smart Farmer ต้นแบบ และเกิดเครือข่ายที่เข้มแข็ง ที่สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้และช่วย พัฒนาเกษตรกรรายอื่นๆต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อยกระดับเกษตรกรผู้นำเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) มีศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด
- ๒) เพื่อสร้างเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบระดับตำบล เป็นต้นแบบการเรียนรู้ที่เข้มแข็งให้แก่เพื่อน เกษตรกร

๓. เป้าหมาย : อกม., ผู้นำท้องถิ่น ม. ๑ - ๑๕ ต.สบปราบ เกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ ต.สบปราบ

๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑ - ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๖. วิธีการดำเนินงาน

- ๑) คัดเลือกเกษตรกรเป้าหมายจาก อกม. ผู้นำท้องถิ่น เกษตรกรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลสบปราบ
- ๒) เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการประเมินตนเองตามแบบฟอร์มประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer
- ๓) วิเคราะห์ศักยภาพของเกษตรกรและจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพรายบุคคล เพื่อให้เกษตรกรได้นำไป ปฏิบัติจริงในการประกอบอาชีพการเกษตร โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและคอยให้คำปรึกษาในระหว่าง การนำไปปฏิบัติ รวมทั้งสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ

๔) สรุปผลหลังจากการฝึกปฏิบัติตามแผนพัฒนาศักยภาพรายบุคคล และวางแผนพัฒนาการประกอบอาชีพ การเกษตรในระยะยาว

๗. งบประมาณ : จำนวน ๘๐,๐๐๐.-บาท (ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๕ เป็นจำนวนเงินปีละ ๒๐,๐๐๐.- บาท)

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑) เกษตรกรผู้นำสามารถยกระดับเป็นเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) มีศักยภาพทั้งทางด้าน การผลิต การแปรรูป และการตลาด

๒) เกิดเครือข่าย Smart Farmer ต้นแบบระดับตำบล เป็นต้นแบบการเรียนรู้ที่เข้มแข็งให้แก่เพื่อน เกษตรกร

๙. การติดตามประเมินผล : คณะกรรมการบริหารศูนย์ ฯ ตั้งแต่ เดือน ต.ค. ๒๕๖๒ – ก.ย. ๒๕๖๕

โครงการส่งเสริมการหยุดเผาในพื้นที่เกษตร

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันเกษตรกรตำบลสบปราบประกอบอาชีพการเกษตร โดยเฉพาะการทำนาเกษตรกรมักจะมี ประสบปัญหาการระบาดของโรคและแมลงอยู่เป็นประจำทุกปี ทำให้เกษตรกรหันมาใช้สารเคมีกำจัด ทำให้สภาพ สิ่งแวดล้อมถูกทำลายลง เกษตรกรเพิ่มทุนการผลิตข้าวสูงขึ้นและผลผลิตข้าวลดลง อาศัยสารเคมีและใช้ในอัตรา เพิ่มขึ้นจนอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคและผู้ผลิตเอง การรณรงค์ป้องกันกำจัดโรคและแมลงด้วยสารชีวภาพเป็น ทางเลือกหนึ่งของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว โดยการดำเนินการหลายอย่าง เป็นต้นว่าการทำลายโดยวิธีกล เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์

- ๑) เพื่อลดมลพิษในอากาศจากการเผาในพื้นที่เกษตร
- ๒) เพื่อรณรงค์การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเพื่อรักษาธาตุอาหารในดินและลดต้นทุนการผลิต
- ๓) เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยหมักจากเศษซากพืชในพื้นที่เกษตร
- ๔) เพื่อสร้างอาชีพและรายได้แก่เกษตรกรจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในพื้นที่

๓. เป้าหมาย : กลุ่มเกษตรกรทำนา หมู่ที่ ๑- ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๑- ๑๕ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง

๕. ระยะเวลาดำเนินการ : ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕

๖. วิธีการดำเนินงาน

- ๑) ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ ฯ เพื่อวางแผนการดำเนินงาน
- ๒) ฝึกอบรมเกษตรกร
- ๓) ติดตามและประเมินผล

๘ . งบประมาณ : จำนวน ๒๔๐,๐๐๐.-บาท (ปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕ เป็นจำนวนเงินปีละ ๖๐,๐๐๐.- บาท)

๙ . ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- สามารถลดการเผาในพื้นที่เกษตร
- เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยหมักจากเศษซากพืชในพื้นที่เกษตรไว้ใช้ในไร่นา
- เกษตรกรสามารถลดรายจ่ายเพิ่มรายได้จากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๑๐ . การติดตามประเมินผล : คณะกรรมการบริหารศูนย์ ฯ ตั้งแต่ เดือน ต.ค. ๒๕๖๒ – ก.ย. ๒๕๖๕

โครงการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ

๑. หลักการและเหตุผล

ในปัจจุบันนี้ การประกอบอาชีพเกษตรกรทุกสาขา ล้วนเกี่ยวข้องกับสารเคมีแทบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งก็เป็นปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีกมากมาย เพราะฉะนั้น เกษตรกรจะต้องหันมาทำการเกษตรแบบเกษตรอินทรีย์ เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกร มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรอินทรีย์
๒. เพื่อลดต้นทุนการผลิตและลดการใช้สารเคมีในรูปแบบต่าง ๆ
๓. เพื่อลดปัญหาเกี่ยวกับสารพิษตกค้างในผลิตผลทางการเกษตร และในธรรมชาติ
๔. เพื่อคืนความสมดุลย์ทางธรรมชาติสู่ธรรมชาติ

๓. เป้าหมาย

๑. อบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน ๓๐ ราย
๒. จัดทำจุดสาธิต ๑ จุด
๔. พื้นที่ดำเนินการ : หมู่ที่ ๒ ตำบลสบปราบ อำเภอสบปราบ จังหวัดลำปาง
๕. ระยะเวลา : ตุลาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

๖. แผนการดำเนินงาน

๑. ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดทำแผนงานโครงการเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อขออนับสนุนงบประมาณ
๓. ดำเนินงานตามโครงการ

๗. วิธีดำเนินงาน

๑. คัดเลือกเกษตรกรที่จะเข้าร่วมโครงการ
๒. จัดฝึกอบรมถ่ายทอดให้ความรู้
๓. จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์
๔. ติดตามประเมินผล

๘. งบประมาณ : ๓๐,๐๐๐.- บาท

วัสดุอุปกรณ์และงบประมาณ

รายการ	งบประมา ณ	แหล่งงบประมาณ
๑. อบรมเกษตรกร จำนวน ๓๐ คน ๑ ครั้ง	๔,๕๐๐.-	เทศบาลตำบลสบปราบ
๒. ค่าตอบแทนวิทยากร ๓ คนๆ ละ ๓๐๐ บาท	๙๐๐.-	เทศบาลตำบลสบปราบ
๓. ค่าวัสดุอุปกรณ์ฝึกอบรม สาธิต	๒๕,๖๐๐.-	เทศบาลตำบลสบปราบ

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทำให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ และลดการใช้สารเคมี
๒. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้
๓. เกษตรกร และประชาชนทั่วไปได้บริโภคผลิตผลทางการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี